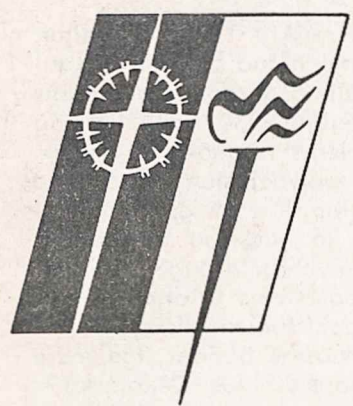

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 38 (1441) 1977 RUGSEJIS - SEPTEMBER 22

LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS — LITHUANIAN WEEKLY

2185 STAVEBANK RD., MISSISSAUGA, ONT. L5C 1T3, CANADA

Tel. (416) 275-4672

Nekalbantieji lietuviškai

Mūsų šeimose jau atsiranda mylimų žmonių, nekalbančių lietuviškai. Atvejais, kai šeima susirenka į vieną vietą, tai sudaro problemą. Nesinori visiems kalbėti lietuviškai tik dėlto, kad vienas ar du žmonės nesupranta ir nekalba, o antra vertus yra nemandagu visiems kalbėti lietuviškai, mylimam šeimos nariui nesuprantant ir tuo lyg išsiskiriant iš visų tarpo.

LIETUVIŠKAI nekalbantieji šeimos nariai atsiranda iš dviejų šaltinių. Pirmasis toks šaltinis yra mišrios vedybos. Mūsų jaunimas auga ir bręsta kitataučių jūroje. Susitinka jauni žmonės, kilę iš įvairių tautų, tarp savęs kalbantys angliškai mokyklose, darbe, pasilinksminimuose. Jie praleidžia tarp kitataučių didelę dienos dalį, ir tai sudaro progą įsižiūrėti, pamilti ir pagaliau susituokti. Susituokę kalba tarp savęs angliškai, ta kalba kalbina savo vaikus, ir pagaliau ta lietuviškoji atžala nulūžta nuo savosios tautos kamieno. Nesigilindami šiuo atveju į visą plačią mišriųjų vedybų problemą, sustokime prie kalbos. Jau pačioje jaunosios poros gyvenimo pradžios situacija labai palengvėtų ir žymiai "atšiltų", jeigu jaunieji iš pagarbos savo tėvų šeimoms bent truputį pramoktų jų kalbos. Paprastam susikalbėjimui juk reikia išmokti tik apie 500-1000 žodžių. Nejaugi, turėdamas noro, jaunasis, vedęs lietuvaite, negalėtų pramokti savo žmonos tėvų kalbos, o jaunoji, ištejęs už lietuvių — jo tėvo kalbos? Penki šimtai žodžių juk yra tik po du žodžius į dieną. Jeigu jaunoje šeimoje nėra laiko vieno kitam mokytį, tai galima pasinaudoti jau kone visur esančiais tam reikalui skirtais vakariniais kursais, kur skiriant tik porą valandų į savaitę metų eigoje galima kalbos pramokti.

VAIKAI, lietuviškai nekalbantieji, nors jų nuošimtis tuo tarpu nedidelis, yra kitas tos pačios problemos šaltinis. Tiesiog gaila žiūrėti, kai didesniame šeimos ratelyje maišosi vaikas, nesuprantantis apie ką kalbama. Pasitraukia tada jis prie televizijos ir taip prabūna visą vakarą vienišas. Didžioji tų vaikų dalis ateina iš mišrių šeimų. Ir čia, nori nenori, reikia pakalbinti lietuviškąją šeimos pusę, nepramokusią vaiko lietuviškai kalbėti. Kartą net liūdna pasidare, kai lietuviškai pakalbintas mišrios šeimos 14 metų jauniklis atsakė: "Sorry, I do not understand Lithuanian". Ir toliau pridėjo, kad jis negi kalbas, jog motina (lietuvis) jo lietuviškai neišmoko. Jeigu jau mišrių šeimų lietuviškiesiems partneriai nebeturėtų noro ir laiko savo vaiką tėvų kalbos pamokyti, patartina būtų pasinaudoti dar viena priemone: lietuviškai nemokančių vaikų klase prie mūsų šeštadienio mokyklų. Tiesa, iki šiol tos klasės buvo lyg pamestinukai: neturėjo nei specialiai paruoštų mokytojų, nei tinkamų mokslo priemonių. Betgi atėjo laikas visiems, kurie mūsų švietimui vadovauja, tuo reikalu susirūpinti. Kanadoje tuo reikalu pasidarė duosni net federacinė valdžia: pagal naujai sudarytą programą galima gauti atlyginimą mokytojui, pašalpa tos rūšies mokytojų kursams organizuoti ir netgi kaikiurioms mokslo priemonėms pasigaminti.

BAIGIANT pagaliau kyla klausimas: kiek daug yra Bgana? Skaitome nuomonių skirtumą tarp JAV-bių lietuvių švietėjų: kiek yra gana — 10 ar 12 metų? Mums atrodytų, kad ne metai, bet pasisavintus medžiagos kiekis yra svarbu. Ir juo daugiau, juo geriau. Taigi tie, kurie baigė mokyklas, neturėtų manyti, kad, anot Maironio, "visą išmintį yra jau išsėmę". Ir jie turėtų naudotis išsivijus liuanistiniais augštesniaisiais kursais, kur tik jie nesunkiai prieinami. Apie visą tai verta visiems pagalvoti mokslo metų pradžioje. A. Rinkūnas

KANADOS ĮVYKIAI

Gausėja bedarbiai

Kanados statistikos duomenimis, nedarbas Kanadoje rugpjūčio mėnesį, matuojant jį sezoniniu masteliu su liepos mėnesiu, pakilo 0,1% ir pasiekė 8,2%. Pats bedarbių skaičius neįžymiai sumažėjo: liepos mėn. jų buvo 878.000, o rugpjūtyje — 838.000. Normaliai turėjo būti gerokai didesnis sumažėjimas, nes vidurvasaris yra darbingiausias Kanados laikotarpis. 1976 m. rugpjūtyje be darbo buvo 709.000 kanadiečių. Siemietinio rugpjūčio balanse didžiausią susirūpinimą kelia 15-24 metų amžiaus jaunuolių, baigusiu mokyklų lankymą, darbo reikalai. Jų eilės bedarbių yra net 19,3%, ir tas nuošimtis kiekvieną mėnesį kyla.

Kanados premjeras P. E. Trudeau, siekdamas kompromiso su Kvebeke priimtu prancūzų kalbos įstatymu, pasiūlė provincijai premjerams pakeitimus Kanados konstitucijoje švietimo klausimu. Jis nori, kad S. Amerikos Britų Akta įtrauktų paragrafą, kuris užtikrintų prancūziškų mokyklų įvedimą angliškose provincijose, bent jau tose vietovėse, kur yra pakankamai prancūzų kilmės kanadiečių. Tačiau tokiu atveju Kvebekas turi priimti vieną nuolaidą — leisti anglų kilmės kanadiečiams iš

kitų provincijų siųsti savo vaikus į angliškąsias mokyklas, kai persikeliama į Kvebeką. Ši išimtis nebūtų taikoma kitų tautybių imigrantams į Kvebeką. Kaip ir buvo galima tikėtis, Kvebeke premjeras R. Lesvesque pasiūlymą atmetė, nes toks paragrafas suvaržytų dabar turimas teises. Konflikto atveju sprendimą darytų ne Kvebeke provincija, o augščiausiasis Kanados teismas, kuriame vyrauja anglosaksai. Pagal dabartinį Kanados konstitucijos paragrafus švietimo reikalai yra palikti provincijai jurisdikcijai. Iš tokio atsakymo aiškiai matyti, kad premjerui R. Lesvesque terūpi Kvebeke atskyrimas nuo Kanados bei jo nepriklausomybė, o ne kvebekiečių švietimas gimtąja kalba kitose provincijose. Premjero P. E. Trudeau pasiūlymą jis sutiko kaip pirmąjį federacinės vyriausybės moštą, rodantį, kad Kvebekas turi teisę atskirti nuo Kanados. Pažangių konservatorių partijos vadas J. Clarkas taip pat pasisakė prieš premjero P. E. Trudeau kompromisą, susilaukęs ir Toronto dienraščių pritarimo. Motyvuojama išvada, kad švietimo reikaluose visos provincijos privalo turėti vienodas (Nukelta į 8 psl.)

Devintajame ateitininkų kongrese Klevelande. Iš kairės: buvęs ateitininkų federacijos vadas prof. J. Pikūnas, JAV LB krašto valdybos pirm. A. Gečys, dabartinis ateitininkų federacijos vadas dr. P. Kisielius, kongreso rengėjų komiteto pirm. kun. G. Kijauskas, vysk. A. Deksnys, vysk. V. Brizgys, VLIKO pirm. dr. J. K. Valiūnas. Apačioje — vėliavos iškilnių metu. Nuotraukos — J. Urbono ir J. Kuprio

Prie laisvės chartos lopšio

Įspūdžiai iš 24-sios europinės lietuvių studijų savaitės

A. LEMBERGAS

Kiekvienas viešas renginys, ypač mūsų išsiskleidimo sąlygose, tampa visuomeniškai reikšmingas tik tada, kai jį aprašo spauda ir tokiu būdu išplečia visuomet ribotą jo dalyvių ratą. Kitaip sakant, jis turi dukart įvykti. Tačiau čia susiduriame su nelengvai sprendžiamą lygtimi. Kai jis "pirmą kartą" vyksta, jis vyksta "tikrai" sutelktinėmis daugelio pastangomis, o "antrą kartą" — tik vieno stebėtojo aprašyme atkuriamas. Todel savaime atkurtas renginio vaizdas yra skurdnesnis. Ypač nedraus siuruose pranešimo rėmuose perteikti pilną vaizdą tokio turiningo renginio, kaip europinės lietuvių studijų savaitės. Tegu "TZ" skaitytojais man bus už tai atlaidūs.

Kas rengė?

24-ji LSS įvyko liepos 31 — rugpjūčio 7 d.d. Londono universiteto karališkoje Hollywood-ave kolegiijoje, netoli istorinės vietos, kur buvo paskelbta Mag-na Charta Libertatum. Kaimynystėje — didingas memorialinis paminklas kare žuvusiems Anglijos lakūnams, kurių kapo niekas nežino. Kiek atokiau karališkoji Windsoro rezidencija ir tarptautinis Londono aerodromas Heathrow.

Jau pats gražios, orios ir patogios vietos parinkimas rodo, kaip kruopščiai dirbo šios savaitės rengėjai Anglijoje. O pasidarbavo jie tikrai daug. "Europos Lietuvis" paskyrė visą puslapį savaitės programai ir paskaitytininkams pristatyti. Sklandžiai veikė organizacinis aparatas, dalyvių priėmimas, supažindinimas su svarbiausiomis Londono lietuvių įstaigomis. Netgi ekonomiška, regis, be žymesnės pašalinės paramos ir nuostolių išsiversta.

Anglijos lietuvių surengtoji studijų savaitė visais atžvilgiais buvo puiki ir gražiai paminėjo DBLS-gos trisdešimtąsias veiklos metines. Už tai padėka ir pagalba visų pirma rengėjams: inžinieriams Jonui ir Aleksandrui

Vilčinskams (tėvui ir sūnui), "E. Lietuvis" red. Juozui Lūžai, archit. Mindaugui Tamošiūnui ir Pov. Tričiui. Jiems talkino formali savaitės rengimo komisija, kurią sudarė Alina Grininė, dr. A. Gerutis, stud. M. Landas, inž. A. Vilčinskas ir moderatorius V. Natkevičius. Tačiau tikroji šios savaitės organizacinio darbo siela buvo nepailstantis Anglijos lietuvių visuomenininkas inž. J. Vilčinskas. Galbūt dėlto kažkoks nepatenkintas balsas (tokių visuomet būna) teigė, kad šią savaitę ruošė "socialdemokratai". Duok, Dieve, mums tokių socialdemokratų kuo daugiau!

Dalyviai

Savaitę aplankė apie 200 jaunesnio ir vyresnio amžiaus lietuvių. Beveik pusę jų sudarė svečiai iš užjūrio kraštų: JAV, Kanados ir Australijos. Kaikurie jų sustoję pakeliui į Lietuvą ar joje apsilankę. Ypač gau-

sūs buvo Amerikos lietuviai, atvykus Los Angeles jaunimo ansamblui "Spindulys". Iš V. Europos daugiausia dalyvių atvyko iš Anglijos ir V. Vokietijos, bet buvo ir iš Austrijos, Belgijos, Ispanijos, Italijos, Prancūzijos, Švedijos ir Šveicarijos. Taigi, buvo tautiečių iš dyklos pasaulio kraštų. Tai buvo tikra lietuviškoji "statio orbis" (pasaulinė stotis), kaip jau anksčiau enropinės liet. studijų savaitės taikliai yra apibūdinęs prof. J. Eretas.

Sveikintojai

Savaitės darbus malda pradėjo V. Europos lietuvių vyskupas dr. Antanas Deksnys. Jiems vadovavo ir šiemet Vasario 16 gijos dir. Vincas Natkevičius. Atidarymo kalboje jis trumpai apžvelgė ligšiolinį savačių kelią ir atkreipė dėmesį į tai, kad jos pirmą kartą vyksta tokioje V. Europos šalyje, kuri tebepriva-

(Nukelta į 6 psl.)

Kanados Lietuvių Diena

Kanados Lietuvių Diena artėja. Londonas rengiasi didelei šventei ir laukia daug svečių. Šventė prasidės spalio 7, penktadienį, jaunimo šokiais. Kurie ir juos ateis, visi bus jauni. Sokiai įvyks Plumbers Hall, 523 1st St., London E., visai netoli Siluvos parapijos šventovės. Siems šokiais gros lietuviškas orkestras iš Detroito. Spalio 8, šeštadienį, vyks jaunimo sąjungos posėdžiai, sporto rungtynės ir didysis Lietuvių Dienos susipažinimo balius. Pastarasis įvyks Western Fair, Progress Building patalpose. Tai didžiausia salė visame Londone. Ji tikrai sutalpins visus svečius iš toli ir arti. Šokiais gros jau plačiai pagarsėjęs orkestras "Atspindžiai". Spalio 9, sekmadienį, bus iškilmingos pamaldos Sv. Petro katalikų katedroje, 196 Dufferin St. Po pamaldų puikiuos Saunders Secondary School auditorijoje, 941 Vis-count Rd., įvyks didysis kon-

certas. Programoje: sol. Violeta Rakauskaitė, žymi dainininkė, kuri atvyksta iš Vokietijos ir pasirodys pirmą kartą tokios apimties renginyje, sol. Irena Černienė, meno vienietė — Montrealio Aušros Vartų choras, Hamiltono "Aidas" ir "Gyvataras", Toronto "Atžalynas", Windsoro "Neris" ir Londono "Baltija".

Tos pačios Saunders Secondary School patalpose vyks foto paroda. Suinteresuoti nuotraukais prašomi siųsti šiuo adresu: Jonas Butkus, 687 Brant St., London, Ont. N5Y 3M9. Trys geriausios nuotraukos bus premijuotos Londono "Free Press" dienraščio specialistų. Nakvynių reikalais rūpinasi Saulius Dragūnas, 623-540 Mornington Ave., London, Ontario, N5Y 3E6. Tel. 519-452-3638. Jo rūpesčiai būtų daug mažesni, jeigu nakvynės užsisakytume kuo greičiausiai. Iki greito pasimatymo Londone! M. Ch.

Pasaulio įvykiai

PEKINGE ISKILMINGAI BUVO ATIDARYTAS MIRUSIO KOMPARTIJOS vado Mao mauzolėjus, kuriame yra jo statula ir balzamuotas kūnas. Pagrindinį žodį tarė Mao ipėdinis H. Kuo-fengas, žadėdamas toliau nešti jo vėliavą, laikytis paliktų principų. Pasak H. Kuo-fengo, vadaus ir užsienio priešų pastangos nukreipti Kinijos kompartiją nuo Mao suformuluotos marksizmo-leninizmo linijos tėra reakcinės svajonės. Pekingo spauda betgi liudija kompartijos pradėtą posikį nuo daugelio Mao principų. Vedamuosiuose pabrėžiama, kad Mao raštai bei pareiškimai buvo taiklūs ir teisingi jo gyvenimo laikotarpyje, bet tai nereiškia, kad jie tinka dabartinei situacijai. Komunistinio režimo kritikai atvirai išpėjami nesivadovauti Mao mintimis. Žurnalas "Raudonoji Vėliava" paskelbė kompartijos vado H. Kuo-fengo pavaduotojo T. Hsiao-ping-o kalbą, raginančią partiečius atsisakyti buržuaziniams politikams būdingų jėgos bei pinigų siekimų. H. Kuo-fengas pasisakė už kalbos laisvę, skirtingų nuomonių reikimą, kritikos priėmimą. Santykiuose su JAV jis konstatuoja prez. J. Carterio nutolimą nuo buvusio prez. G. Fordo ir valstybės sekr. H. Kissingerio pažadų. Pasitarimuose su valstybės sekretoriumi C. Vance paaškėjo, kad prez. J. Carteris nori diplomatinį ryšį su komunistine Kinija be tokių ryšių nutraukimo su tautine Kinija.

Knygų mugė

Maskvoje buvo surengta pirmoji tarptautinė knygų mugė, susilaukusi apie 80.000 įvairių leidinių. Kompartijos cenzoriai mugę neįsileido apie 40 knygų ir kelių katalogų. Tokių JAV leidinių sąrašė buvo G. Orvelio "1984 metai", "Gyvulių ūkis", etninės žydų, ukrainiečių, čekų, slovų studijos, plakatų rinkinys su Lenino karikatūra, knyga apie sovietų saugumiečius Lenino laikais. Amerikiečių "Harper ir Row" leidyklos vadovo W. Knowltono pranešimu, visos pastangos padėti disidentams rašytojams Sovietų Sąjungoje buvo nesėkmingos. Valstybinio spaudos komiteto pirm. B. Stukalinas, kalbėdamas su amerikiečiais, teigė, kad disidentų eilėse nėra nė vieno gero rašytojo, kad jie tik verčiasi Sovietų Sąjungos šmeižimu, kad jo komitetas neturi nieko bendro su jų traktavimu ir kad amerikiečiai, užtarėdami disidentus, kišasi į kitos valstybės reikalus. Knygų cenzūra gerokai sušvelnino pačių leidėjų padaryta atitinkama atranka.

Milijonai aukų

Buvęs Kambodijos prez. L. Nolas, šiuo metu gyvenantis Havajuose, pasikalbėjime su spaudos atstovais atkreipė jų dėmesį į masines žudynes, kurios nuo karo pabaigos vyksta Kambodijoje. Komunistinis režimas ten jau yra nužudęs pustučio milijono gyventojų. L. Nolas remia si pabėgėlių suteiktomis žiniomis, liudijančiomis, kad dar ir dabar vyksta kambodiečių kraustymas iš vienos vietos į kitą. Daug aukų yra pareikalavęs maisto bei medicinos trūkumas. Kalte dėl dabartinės tragedijos Kambodijoje L. Nolas suverčia princui Sihanoukui, kuris revoliucijos metais, užuot grįžęs Kambodijon, apsigyveno komunistinėje Kinijoje ir iš ten rėmė Kambodijos komunistus, vykdančius sveiku protu nesuprantamas skerdynes. Šiuo klausimu L. Nolas planuoja kreiptis į Jungtines Tautas. Amerikietis žurnalistas W. F. Buckley siūlo JAV kongresui paskirti atitinkamą sumą dolerių tarptautinei operacijai, kurios uždavinys būtų užimti Kambodiją ir sustabdyti jos gyventojų žudymą, remiantis Zenevos konvencija. Tarptautinę kariuomenę šiam žygiui galėtų parūpinti Azijos valstybės.

Rinkimai

Norvegijos parlamento rinkimus su dviejų atstovų dauguma laimėjo premjero O. Nordlio darbiečiai, kuriuos remia ir kairiųjų socialistų partija. Pradžioje laimėtoja buvo paskelbta dešiniųjų partijų koalicija su vieno atstovo dauguma. Persikačiavus balsus Narvike, paaiškėjo, kad ten laimėtoju tapo socialistas. Darbiečiai savo atstovų skaičių nuo 62 padidino iki 76, tačiau triuškinančios pralaimėjimo susilaukė jų koalicijos partneriai socialistai, parlamente turėję 16 atstovų, o dabar į jį grįžę tik su dviem. Socialistams pakenkė jų politika, nukreipta prieš S. Atlanto Sąjungą, kurią remia didžioji norvegų dalis.

Šiame numeryje:

Nekalbantieji lietuviškai

A. Rinkūnas siūlo neužmiršti kitataučių lietuvių eilės

Prie laisvės chartos lopšio

Mūsų bendradarbis aptaria Europos liet. studijų savaitę

Mes tebesame skriaudžiami

Seinų lietuvių atsiliepiamas į prel. L. Tulabos rašinį spaudoj

Žydai ir vokiečių dokumentai

A. Kalnius aptasakoja Arado studiją ir ją komentuoja

"Aido" lietuviškos svetingoje Kolumbijoje

Bendradarbi dr. P. Totoraitienė aprašo "Aido" gastroles

"Jaunimo Žiburiai"

Puslapis, skirtas jaunimo reikalams. Rašo jaunimo atstovai

2185 Stavebank Road, Mississauga, Ont. L5C 1T3, Canada
Telefonas (416) 275-4672

Leidėjas: Kanados Lietuvių Katalikų Kultūros Draugija "Žiburiai"
Redaguoja: k. dr. Pr. Gaidamavičius ir Vyt. Kastytis

Metinė prenumerata \$12, pusmetinė — \$6.50. Rėmėjo prenumerata \$20.
Skelbimai ruošiamam numeriui priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuožiūra. Autorių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.

The Lights of Homeland — Lithuanian Weekly
Published by Lithuanian Canadian R. C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc.
Subscription rates: \$12.00 per year, \$6.50 per 6 months. Deadline for advertisements — Thursday. Second class mail registration number 0509.

Pavergtųjų ginklas - anekdotai

Susitinkant su lenkais Romoje ar kitur tenka patirti ir tikrą dabarties lenkų humora. Ypač aštrus yra politinis lenkų humoras, tačiau ir kitos ydos neišvengia pylos. Pvz. pajukiamas labai paplitęs girtavimas.

Lenkijoje įvyko pelių šventė. Pirmoji atsisveikina anglų pelė: "Baigiu savo whisky ir einu miegoti!" Prancūzų pelė priduria: "Dar paimsiu stiklėlį konjako ir eisiu į lovą su meiluže..." Pelė iš Vokietijos ištuština alaus bokalą ir taria: "Dabar manęs jau laukia žmonelė..." Seimininkė lenkų pelė pareiškia: "Išgersiu dar vodkos ir dar po vieną, ir dar po vieną, ir eisiu gaudyti katiną..."

Daugelis lenkų istorijėlių iškelia tautinį jų išdidumą ir religingumą. Ypač pajukiamas ateizmas ir komunizmas, kuris jiems yra jėga primestas. Per 90% lenkų yra katalikai, ir kardinolas Višinskis, 1956 m. paleistas iš kalėjimo, turi daugiau šalininkų negu lenkų komunistų partijos sekretorius Edvardas Gierek. Todėl susidūrimas tarp religijos ir oficialaus ateizmo duoda daug medžiagos lenkų humoristams.

Kompartijos rajono inspektorių lanko kolchozų ir klausia kaip vyksta bulvių kasimas.

— Daug geriau negu pernai, — atsako kolchozo pirmininkas.

— Kiek geriau?

— Simta kartų geriau, — atsako paklaustasis. Inspektorius, suprasdamas, kad ir šimtas nulių vis tiek yra nulis, reikalauja tiksliai paaiškinti.

— Taigi, drauge inspektoriau, jei sudėtume bulvę prie bulvės, tai jų eilė siektų net iki Dievo kelių...

— Drauge, juk žinai kad Dievo nėra, — pareiškia inspektorius.

— Drauge inspektoriau, taip pat nėra ir bulvių...

Kita istorijėlė pasakoja apie draugą Kovalskį, kuris eina į partijos susirinkimą, bet katė perbėga kelią. Jis daro vingį, susirinkimam atvyksta pusvalandį pavėlavęs. Partijos sekretorius bara Kovalskį už pasivėlavimą, o šis ima teisintis, papasakodamas visą įvykį.

— Bet, drauge Kovalski, — aiškina jam sekretorius, — tokie prietariai mūsų laikais yra labai juokingi. Jei man katinas būtų perbėgęs kelią, būčiau tik persižegnojęs ir ejęs sau tiesiai į susirinkimą...

Kitas anekdotas vaizduoja komunistų pastangas perauklėti mases pagal savo pasaulėžiūrą. Viename fabrike vyksta komunistinės propagandos susirinkimas. Pirmininkas bara darbininkus už tai, kad nelanko partijos parengimų.

— Jūs sėdite sau namuose ir nieko nežinote kas vyksta pasaulyje. Pavyzdžiui, drauge Chmielnicki, pasakyk kas yra Brežnevas?

— Nežinau, — atsako pa-

klaustasis traukdamas pečiaias.

— Matote, — pasipiktinęs šaukia pirmininkas, — jis nežino net kas yra vyriausias garbingiausias Sovietų Sąjungos vadas. Tai todėl, kad jūs sėdite namuose ir nelankote partijos susirinkimų! Stai tu, pasakyk, — kreipdamasis į kitą darbininką klausia, — kas yra Gierek? — Ir tas nežino.

— Argi niekad negirdėjai apie didįjį mūsų krašto vadą? Kodėl tad sėdi namuose ir nelankai susirinkimų?

— Iš salės galo pasigirsta balsas:

— Drauge pirmininke, ir aš noriu Jus paklausti, kas yra Novokovskis.

— Iš kur aš galiu visus draugus pažinti, — atsako sumišęs pirmininkas.

— Matai, — paaiškina tas pat balsas iš salės, — jei draugas sėdėtumei namie ir nebėginėtumei po visokius partijos susirinkimus bei posėdžius, tai žinotum, kad tas Novokovskis dažnai flirtuoja su tavo žmona...

Žinomas nacių priešas Sim. Wiesental moka papasakoti daug anekdotų iš už geležinės uždangos. Jis rengia net veiklą apie humorą, kaip beginklių tautų geriausią ginklą. "Lenkų kaip ir žydų humoras, — rašo jis, — yra kenciančiųjų humoras." Jis leidžia prispaustiems juoktis net iš savo skaudžios padėties. Apie 90% politinio lenkų humoro yra nukreipta prieš rusus ir tik 10% prieš lenkus, naujaijančius sovietams. Tai esą lengva konstatuoti aplankius lenkų kabaretus Krokovoje ar kitur. Anksčiau šios istorijėlės ir juokingos žinomų asmenų imitacijos užpildo ištisas programas.

Maskvoje spaudos konferencijoje Vakarų korespondentas klausia Brežnevą, ar jis turįs taip pat kokį nors "hobby"?

— Man patinka rinkti istorijėles apie save patį, — atsako sovietų vadas.

— Ar jau daug jų surinkote? Brežnevas, kiek pagalvojęs, atsako:

— Jau galima užpildyti net tris ar keturis lagerius...

Panašiai piktai ir kandžiai kalbama ir apie Lenina.

Pradžios mokykloje mokytojas klausia mokinį, kaip didis buvęs Leninas. Mokinys, kiek pagalvojęs, atsako:

— Leninas buvo vieno metro ir 50 cm.

— Iš kur tai žinai? — klausia mokytojas.

— Mat mano tėvas, kuris yra vieno metro ir 80 cm ūgio, nuolat kartoja, kad tas Leninas siekia jo kaklo... (IS "Selezione". "R. Digest") KL. R.

PARDUODAME LIETUVIŠKUS SŪRIUS, estišką duoną. Didelis mėsos gaminių pasirinkimas. SUPERIOR SAUSAGE CO. 1004 Dundas St. West, Toronto. Tel. 531-8422

Mes besame skriaudžiami

Suvalkų trikampio bei Seinų lietuvių atsiliepimas į prel. L. Tulabos pareiškimus lietuvių spaudoje

Perskaite prel. dr. L. Tulabos straipsnį, kuris buvo išspausdintas laikraštyje "Tėviškės Aidai" 37 nr. 1976. IX. 18, nutarėme iš savo pusės nušviesti savo padėtį ir santykius su lenkais.

Prel. Tulaba rašė: "Atskirą žodį noriu pasakyti dėl santykių su lenkais (...). Šia prasme turime bent bendrauti su lenkais. Jie mums daug kur gali ir yra naudingi. Lenkai mums padarė daug skriaudų, bet tai praėjus".

Taip, praeityje lenkai lietuviams padarė daug skriaudų, bet ar dabar lenkai lietuviams nedaro skriaudų, ypač dvasiškai — su vyskupu prieškaije ir tikinčiaisiais lenkais? Jie ne tik nori lietuvius nutautinti per bažnyčią, bet ir nuo tikėjimo atitraukti. Tokiu būdu jie nori pasauliui įrodyti ir apšaukti lietuvius komunistais, kurie tik netvarką bažnyčioje dar kaip priešatikybini, komunistinis elementas. O iš to paprasta išvada, jog geri lietuviai tai meldžiasi ir lenkų kalba, visiškai neprotestuodami, tik "komunistai" nesutinka su tokiu reikalo pastatymu ir nori lietuvių kalba melstis Seinų bažnyčioje. Bet protingiems žmonėms turėtų keistai atrodyti, kad komunistai, bedieviai reikalauja bažnyčioje lietuviškų pamaldų!

Toliau prel. dr. Tulaba rašo: "Ponas Laukaitis, apsilankęs Suvalkų trikampyje, rado reikalingą aliarmuoti pasaulio lietuvių, kad Seinuose parapijos bažnyčioje neleidžiama lietuviams turėti pamaldų savo kalba".

Jeigu palimsime tiesą p. Laukaitio ir gerbiamo prel. Tulabos, tai tikroji tiesa, mūsų manymu, visdėlo yra p. Laukaitio pusėje. Rašoma, kad p. Laukaitis "dedasi visa žinąs". Taip ir yra, nes jis visą lietuvių padėtį matė vietoje savo akimis, o gerbiamas prel. Tulaba tai tik iš vyskupo ar jo bendradarbių žodžių tiesą žino.

"Seinų lietuvių reikalais tenka rūpintis jau virš 20 metų". Gerbiamas prel. Tulaba žino, kad Seinų lietuvių rūpinasi pamaldų savo gimtąja kalba gavimu virš dvidešimt metų, mato jų teisėtus reikalavimus, pripažįsta, kad lietuviai yra skriaudžiami, supranta jog reikia jiems padėti, tačiau praėjus virš 20 metų gerb. prel. Tulaba vis dar niekaip negali surasti galimybės Seinų lietuviams padėti gauti pamaldas bazilikoje savo gimtąja kalba.

"Seinų lietuviams galima padėti, bet ne protestais ir boikotavimu vietinio vyskupo, kankinantis ir įtikinantis". Gerbiamasis prelato Tulaba, jei virš 20 metų praėjo, kai lietuviai prašo pamaldų, tai aiškiai suprantama, kad lietuviai per 20 metų neboikotavo vyskupo, bet kantriai prašė jiems priklausantių pamaldų. Bet ar tas kankinimas ką davė? Aišku, kad ne. Kantrumas ir toliau nieko neduos ir to gerojo vyskupo kietos širdies nesuminkštins. Jeigu net Sv. Sostas į tikinčiuosius lietuvius nekreipia dėmesio, tai ir vyskupas elgiasi kaip jam patinka, nepaisydamas Jėzaus Evangelijos nurodymų, duotų apaštalams. Kristus pasakė: "Eikite ir mokykite visas tautas". Todėl vyskupas turėtų leisti melstis lietuviams savo kalba.

Toliau prel. Tulabos rašoma: "Turiu tikrą įrodymų, kad lietuvių kovoje prieš vyskupą drumsčia vietiniai ir iš kitur atvykę komunistiniai agentai. Komunistai — lenkai ir lietuviai turi aiškaus intereso drumsti santykius tarp vyskupo ir tikinčiųjų".

Tai kaip gerbiamam prel. Tulabai atrodo tas drumstimas tarp vyskupo ir tikinčiųjų? Juk čia ne komunistai daro tą drumstimą tarp tikinčiųjų, o dvasiškia, tai yra kunigai ir vyskupai. Geros valios lietuviai, pagal Lomžos vyskupo pasakymą ir prel. Tulabos, yra tie, kurie nereikalauja melstis sava gimtąja lietuvių kalba, o meldžiasi lenkų kalba. Bet jeigu vyskupas leistų lietuviams savo parapijos bažnyčioje, tai yra bazilikoje, melstis lietuvių kalba, tada nebūtų nei tu komunistų, nebūtų nei boikotuotojų, nei santykių drumstėjų tarp vyskupo ir tikinčiųjų.

Prel. Tulaba rašo, jog "reikia įtikinti geros valios lietuvių", kad jie sutiktų melstis lietuviškai. Mes, geros valios lietuviai, sakom, kad būtų geriau jei gerbiamas prel. Tulaba įtikintų kietos valios vyskupą, kuris Seinų parapijos lietuviams neleidžia melstis, tikinčiuosius veda į blogumą ir neapykantą. Būtų

daug geriau, jei gerb. prel. Tulaba vyskupui įkalbėtų gerą valią, kad vestų Seinų parapijos katalikus į Dievą, o ne į neapykantą. Evangelijoje sakoma "ramybė jums". O ta ramybė bus tik tada, kai tas geras vyskupas grąžins lietuviams 1946 m. atimtas pamaldas.

Pavyzdžiui, Punske pamaldos lenkam būna 10 v.r., lietuviams — 12 v., Smalėnuose — lietuviams 10 v.r., lenkam — 12 v. Seinuose irgi taip galėtų būti — 10 v. ir 12 v. Tada vėl būtų Kristaus ramybė.

Gerb. Tulabos žodžiai: "Dariau visa ir darysiu, kad įtikinčiau Seinų lietuvius priimti tai, ką vyskupas duoda". Seinų lietuviai negali su tokiu vyskupu davimu sutikti, nes toje bažnytelėje laikomos tik šventadieninės pamaldos, o visa kita, kaip laidotuvės, jungtuvės, krikštai atliekama parapijos bažnyčioje, t.y. bazilikoje. Jeigu vyskupas sutiktų leisti viską atlikinėti toje bažnytelėje lietuviams ir ji būtų kaip atskira parapijinė lietuvių bažnytelė, tada lietuviai sutiktų, nors ji yra permaža — vos apie šimto žmonių talpos. Ji yra vokiečių evangelikų bažnytelė. Kadangi vokiečių evangelikų mažai buvo šiam krašte, tai jiems jos užteko. Lietuviai ją galėtų padidinti, ir būtų viskas gerai. Tačiau vyskupas nesutinka, kad joje būtų visos lietuvių pamaldos ir kartu atskira lietuvių parapija.

Toliau rašoma, kad Vidugirijoje, tai yra Vidugiriuose, steigiamai visai nauja lietuviška parapija. Su šiuo gerb. prelato siūlymu Seinų lietuviai irgi negali sutikti, nes Vidugiriai yra Punsko parapijos, ir daugumai Seinų parapijos lietuvių būtų pertoli į bažnyčią, siektų virš 15 kilometrų; reikėtų keliauti per Seinus. Seinuose gyvenantiems lietuviams reikėtų nuo savo bažnyčios eiti į Punsko parapijoje įsteigtą naują parapiją. Punsko parapijiečiams užtenka ir Punsko bažnyčioje vietos.

Prel. Tulaba tikisi, kad tai būtų visai lietuviška parapija. Tai tik vyskupas gerb. prel. Tulabai galėjo taip pasakoti, kuris nežino apylinkės padėties. Reikia pasakyti, kad apie Vidugirius yra buvę dvarai Punsko ir Seinų parapijose, kurie tapo apgyvendinti lenkais. Sudarius naują Vidugirių parapiją, ji nebūtų visiškai lietuviška. Ji būtų pusiau senliškis pamaldomis. Įsteigęs parapiją Vidugiriuose, vyskupas Sasinovskis galėtų nusiplauti rankas ir pasakyti gerb. prel. Tulabai: viską padariau lietuviams, kas buvo reikalinga.

Prel. Tulaba pasisakė savo straipsnyje: "su Lomžos vyskupu palaikiau ir palaikysiu santykius". Mes, lietuviai, nesame priešingi tam, bet priimti prel. Tulabos patarimo negalime, nes jis lietuviams nenaudingas.

Toliau rašoma: "Nemanau, kad p. Laukaitiui daugiau yra prie širdies Seinų lietuvių negu man". Mums atrodo, kad p. Laukaitiui daugiau Seinų lietuvių prie širdies, negu prel. Tulabai, nes p. Laukaitio galvose yra teisingesnė. Prel. Tulabos galvose sutampa su vyskupo Sasinovskio galvose.

"Daugumos mūsų siekimai tie patys, bet pasiekimai, laimėjimai skirtingi". Taip, p. Laukaitio siekimai yra tie patys ir jie sutampa su mūsų siekimais. Prel. Tulabos siekimai yra skirtingi, ir jie tokie, kaip Lomžos vyskupo, kurie sutampa su sena ponų ir dvasiškių politika. Todėl ir mūsų siekimai negali būti tokie.

Šimtai šeimų laukia

JAV kongreso komisija Helsinkio susitarimų vykdymui tirti yra gavusi 1507 skundus, liečiančius šeimas bei pavienius asmenis, kurie gyvena komunistų valdomose valstybėse. Jie buvo padavę prašymus išvykti į laisvojo pasaulio valstybes nuolatiniam apsigyvenimui arba aplankyti savo artimuosius, bet leidimų negavo. Tokių yra Bulgarijoje 7 šeimos, Čekoslovakijoje 40, R. Vokietijoje 31, Vengrijoje 2, Lenkijoje 9, Rumunijoje 191. Toliau seka Sovietų Sąjunga pagal alfabetinę respublikų tvarką: Armėnija 2 š., Azerbaidžanas 12, Gudija 14, Estija 5, Gruzija 24, Kazachstanas 74, Kirgizija 33, Latvija 110, Lietuva 75, Moldavija 78, Rusija (SFSR) 452, Tadžikistanas 10, Ukraina 195, Uzbekija 43 šeimos. Iš pavergtos Lietuvos 75 šeimų 28 yra su lietuviškais pavardėmis, jų likusios 47 beveik visos žydų šeimos.

ti tie patys, nes mums, geros valios lietuviams, reikia turėti stiprią ir gerą lietuvišką valią, mokėti atskirti, kas gera ir teisinga, nuo to, kas negera ir neteisinga. Mes esame katalikai lietuviai, pažįstame Kristaus mokslą ir Evangelijos žodžius, tai yra Kristaus žodžius, pasakytus Evangelijoje: "belskite ir bus jums atidaryta". Tai toks Kristaus pažadas tiems, kurie beldžia Dievo teisybės. Kitoje vietoje vėl Kristus aiškina: belskite ir jeigu jums nenorės duoti, tai belskite toliau nenustodami, ir jums duos ne dėlo, kad suminkštės širdis, bet dėlo, kad negalės pakęsti beldimo (Luko 11, 8). Mes gerai žinome, kad gražūs prašymai vyskupams kitų širdžių nesuminkštino ir nesuminkštins, nes anksčiau buvo iškilę panašūs reikalai ir Punsko bažnyčioje. Anksčiau buvęs vyskupas pasakė: "Sėdėkit ramiai ir neįsikiškite kokių ten lietuviškų pamaldų, nes būsit išvežti į Tarybų Sąjungą. Gerai žinot, kad Lietuvos neturite ir nėra kam jūsų užtarti". Bet lietuviai tikintieji gerai žinojo, kad jie turi užtarėjus Jėzų ir Mariją. Jie "beldė" ir nepabijojo vyskupo baidymų, o Kristaus pasakyti žodžiai išsipildė. Vyskupas, nebegalėdamas išlaikyti "beldimo", turėjo duoti pamaldas lietuviškai.

Dabartinis vyskupas gali būti dar kietesnės širdies, nes jam leidžia tai daryti (pagal prel. Tulabos straipsnį) Šventasis Sostas. Vyskupo kietumą palaimo taip pat prel. Tulaba. Tačiau mes, lietuviai, nenustojame vilties.

Kristus tikinčiuosius moko: "Kokiu saiku seikėsi, tokiau ir tau bus atseikėta". Todėl mes, lietuviai, galime lenkam tuo pačiu saiku atseikėti, jeigu vyskupas neduos lietuviams Seinų bazilikoje pamaldų lietuvių kalba. Pagal II Vatikano santarybos nutarimą vietoje buvusios lotynų kalbos leista kiekvienai tautai melstis jai gerai suprantama gimtąja kalba. Jeigu lietuviams neleis pamaldų savo gimtąja kalba Seinuose, tai mes pasistengsime, kad lenkam Lietuvoje būtų pamaldos laikomos lietuvių kalba, o ne lenkų. O tai mes tikrai pajėgsime padaryti.

Mes gerai žinome ir pažįstame vyskupo nusistatymą lietuvių atžvilgiu. Kai vyskupas parašė ilgą raštą lietuviams, išniekindamas ir pabrėždamas, kad lietuviai 1920 m. Seinuose lenkus žudė, tada lietuviai parašė atsakymą, viską išaiškindami. Paskui dar žodžiu kalbėjo ir aiškino vyskupui, kad per karą vieni kitus žudė, nes tai buvo karas. Tačiau civiliai žmonės nieko blogo lenkam nedarė net ir tada, kai antro pasaulinio karo metu lietuviai turėjo galimybę lenkam daryti bloga. Net ir tada lietuviai ne tik nedarė lenkam nieko blogo, bet net padėjo jiems pereiti per sieną į Lietuvos pusę ir dėlo nevienas lietuvis nukentėjo nuo vokiečių už tokią pagalbą.

Vyskupas, girdėdamas tokį lietuvių aiškinimą, negalėjo prisipažinti, kad blogai daro, ir pasakė tik, jog antro pasaulinio karo metu Čerčilis išsitaręs, lenkai esą kiaušės.

Mes matome ir žinome, kad su lenkais niekada nebuvo galima žmoniškai, geruoju susikalbėti ir niekada nebus galima. Tik kovojant galima išsikiovoti iš lenkų teisybę.

Visi kovojantys

už tikėjamą lietuvių

Prie asmenų sąrašo komisijos pridėjame lydraštyje rašoma, jeigu kas turi dar papildomų žinių apie neišleidžiamus asmenis, prašoma komisijai rašyti šiuo adresu: Commission on Security and Cooperation in Europe, Congress of the United States, Washington, DC 20515, Ms. Meg Donovan.

Lietuviška baldų dirbtuvė Torontė

Daromi nauji minkšti baldai ir aptraukiami seni PIGIA KAINA. P. LUBYS. Tel. 638-3171, 245-1617

BALTIC MOVERS
Visu rūšių pervedimas baldai ir kt. Vežamas turtas pilnai apdraustas.
Skambinti tel. LE 4-1403
30 DEWSON St., Toronto, Ont.

Padėka

1977 m. rugsėjo 6 d. mirė

a+ Julius Pargaliauskas.

Nuoširdžiausią padėką reiškiu Tėvui Eugenijui, OFM, už daugkartinį lankymą mano brangaus draugo Julius ir visiems Prisikėlimo parapijos kunigams už gražias maldas ir palydėjimą į Sv. Jono lietuvių kapines. Taipgi dėkoju seselėms vienuolėms, lankiuosi velionį koplyčioje ir palydėjusioms į amžino poilsio vietą. Dėkoju P. Gulbinkui už gražų giedojimą šventovėje ir už visą jo nuoširdų rūpestį bei užuojautą, man netekus mylimo draugo Julius. Ačiū p.p. Žemaičiams, globojusiems ir atjautusiems mano skausmą. Dėkoju nepažįstamam slaugėnui, kurios mane užjautė mano skausme būnant ligoninėje mirties valandą mano brangaus Julius. Dėkoju kars- to nešėjam ir prisituntusiem gėles, pareiškusiem man užuojautą, užprašiusiem Mišias. Dėkoju visiems, kurie kuo nors prisidėjo prie velionies laidotuvių.

Ilsekis, brangus Juliuk, Kanados žemėje ir mano širdyje.

Nuliūdusi Tavo draugė Albina

A+A

JULIUI PARGALIAUSKUI

mirus, šaulę MARIJĄ PARGALIAUSKIENĘ

nuoširdžiai užjaučiame —

Toronto jūrų šaulių

"Baltijos" kuopa

MYLIMAM SŪNELIUI

A+A

JOKUBUI

tragiškai žuvus, ALMAI ir JONUI JURĖNAM, jo broliam ir sesutei bei visiem giminėm nuoširdžiai užuojautą reiškia —

Vytautas ir Povilas Labanauskai

A+A

MYLIMAM TĖVELIUI

Lietuvoje mirus,

sūnų ANTANĄ PAŠKEVIČIŲ, dukterį MARIJĄ VASILIAUSKIENĘ ir jų šeimas gilaus skausmo valandoje nuoširdžiai užjaučia —

V. V. Sadauskai

A+A

HETHAI GOODHALL

Anglijoje mirus, seseriai LINAI EINIKIENEI su

šeima liūdesio valandoje reiškiam gilią užuojautą

V. S. Kneitai

Oshawa, Ont.

A+A

dail. Telesforui Kulakauskui

Vilniuje mirus, žmonai KAZEI, sūnui SAULIUI, visai giminei Lietuvoje ir Amerikoje, mielai VERUTEI ir KAZIMIERUI OTTAMS Toronte reiškia gilią užuojautą liūdžiu kartu su savo giminėmis Lietuvoje —

Lionė Bieliauskaitė

TĖVELIUI

Lietuvoje mirus,

sesę MARYTĘ VASILIAUSKIENĘ, šeimos narius bei visus artimuosius giliai užjaučia —

Toronto skautininkai

ir skautininkės

Brunardui Mackevičiui

staiga mirus, reiškiam gilią užuojautą

jo žmonai ELEONORAI, dukrai VIOLETAI, broliui STANISLOVUI, seseriai Lietuvoje ir visiems arti-

miesiems —

O. J. Juodikiai

Mielus draugus MARYTĘ VASILIAUSKIENĘ ir

ANTANĄ PAŠKEVIČIŲ bei jų šeimas, netekus

TĖVELIO Lietuvoje,

giliai užjaučiame ir kartu liūdimė —

Genė ir Kostas Deimantai

Mobawk Furniture Ltd.

PILNAS NAMŲ APSTATYMAS

Nemokamas pristatymas į namus.

- * Elektros reikmenys
- * Televizijos aparatai
- * Skalbimo mašinos
- * Vaikų baldai
- * Įvairūs kilimai
- * Saldytuvai
- * Valgomų kambarių apstatymas ir kt.
- * Siuvamos mašinos
- * Rašomos mašinėlės

KRAUTUVĖS:

Vakaruose — 137 RONCESVALLES Ave. — Tel. 537-1442
Rytuose — 2448 DANFORTH Ave. — Tel. 699-4444

Krautuvės atidarytos nuo 9 valandos ryto iki 9 val. vakaro.

RASA SOLIUNAITE (desinėje) ir RAMUNĖ ULBAITE (viduryje) moko dainuoti stovyklautojus KLJS surengtoje stovykloje prie Kalgario

Žydai ir vokiečių dokumentai

Yitzako Arado studijos atspaudas "Galutinis sprendimas"

Lietuvoje vokiečių dokumentų šviesioje

A. KALNIUS

(Tęsinys iš praėjusio nr.)

Nauja banga

Žydų naikinimo problema vėl iškilo 1943 m. pradžioje, kai mažesnieji žydų getai suėjo į kontaktą su rusų partizanais Lietuvoje ir nemaža žydų pas juos pabėgo. Vokiečiai nutarė šiuos getus likviduoti. Kad išvengtų žydų įtarimo ir jų masinio bėgimo, Vilniaus geto policijai buvo įsakyta perkelti šių getų žydus į Vilnių ir Kauną. Kauno Gebietskommissariatas pavedė vietinei žydų tarybai paruošti butus 3.000 jų tautiečių.

Vežamieji žydai ir nurodytas vietas buvo nukreipti į Panerius, kur jie buvo sušaudyti. Paskutinės dienos transporto žydai, patyrę savo likimą, bandė priešintis ir išbėgioti, bet vokiečiai ir lietuviai esą juos apsupo ir sunaikino. Per tą dieną Paneriuose buvo sušaudyta apie 3.800.

Taigi, žydų kontaktai su bolševikų partizanais jiems labai brangiai kainavo savo tautiečių gyvybėmis.

Pašlijus vokiečių fronto pozicijoms Rytuose, vėl pablogėjo negausių žydų padėtis Lietuvoje. Pagal Himmlerio patvarkymą 1943. VI. 21, Vilniaus getas buvo likviduotas. Dalis jo gyventojų buvo išvežta į Estiją ir Latviją, o likusieji buvo perkelti į mirties stovyklas Lenkijoje. Kauno ir Šiaulių getai buvo pertvarkyti į koncentracijos stovyklas, vaikai ir senimas sunaikinti, o didžioji gyventojų dalis kuriam laikui dar pasiliko savo vietoje. Artėjant rusų armijai, šie paskutiniai buvo deportuoti į Vokietiją.

Taigi iš 220.000-225.000 Lietuvos žydų išliko tik apie 2.000-3.000, kurių vienas trečdalis sugrįžo iš miškų partizanais.

Atpasakotojo pastabos

Susipažinęs su Yitzhako Arado atspaudu turiniu, nevienas skaitytojas turbūt pasijuto apstulbęs. Čia tiek daug išpūstų skaičių, teigimų, sprendimų ir prielaidų, jog atrodo labai baisi ta mūsų žemelė ir žiaurūs veidai jos savininkų.

Lietuvius, žinoma, pilnai netikės nei autoriaus skaičiams, nei jo teiginiams. Jis tuojau pastebės, kad čia daug kur pertempimas. Betgi kitataučiai, kuriems ši brošiūra ir kiti panašūs žydų raštai yra skiriami ir kurie nepajęs išvelgti, kur čia yra tiesa, gali viskam patikėti ir mūsų tautą palaikyti kalta.

Mes, žinoma, neneigsime, kad vokiečių naciams talkino tam tikras skaičius menkos moralės lietuvių, o gal net ir tokių, kurie žydams keršijo už jų skriaudas. Bet vis dėlto žydai tūkstančių tokių lietuvių nesurinko, pavardėmis jų neišvardins ir, kiek žydų nuo jų rankos krito, nesukačiūnos. Bet tuo tarpu Aradas savo atspaudu neduodė tik vieną pavarde, Klimaičio, vadovavusio būriui ar būreliui lietuvių, kurių skaičius jis taip pat nežino. Jis net nepasako, kaip ilgai tas būrelis egzistavo. O jeigu jie tam tikrą skaičių ir surinko, tai tegul jį ir kaltina, bet šalin rankas nuo lietuvių tautos. Mes tik tiek iš žydų ir reikalaujame. Mūsų tauta nekaltą, kad ji buvo

baimės, kančios ir mirties grėsmėje. Tai melo dokumentai. O melu pagrįsti kaltinimai, teigimai ir prielaidos taip pat yra melas.

* * *

Žydai, be abejonės, savo tikslų neatsisakys. Jiems pasiekti jie naudosis net ir nepateisinamomis priemonėmis. Tai matyti iš jų motyvų, kuriuos jie ramsto nacių ir komunistų dokumentais. Mes gi žinome, kad naciai savo nusikalstamus veiksmus slėpė, juos suversdami lietuviams. Štai tikslai vienas faktas, paliudytas Ch. Gordono ir L. Olickienės, kurie neturėjo jokio intereso lietuvius užtarti ir kurių liudijime neįaučiama jokios komunistinės prievartos. 1941 m. Kauno žydų getas buvo padalintas į didįjį ir mažąjį. Mieste suorganizuotos 5 žydų naikinimo akcijos. Ypač įsidėmėtina trečioji. Prieš šią akciją dar buvo suorganizuota filmavimo akcija: esą lietuviai apsupę mažąjį getą ir įsakė visiems gyventojams iš jo išeiti į aikštę, nes jie būsia iš čia išvežami. Žydams pajutus savo likimą, jų tarpe kilo susijaudinimas, prasiveržė dejonės ir ašaros. Ši scena visą laiką buvo filmuojama. Po keleto valandų atvažiavęs vokiečių karininkas ir rengiamą išvežimą sustabdęs, tardamas: "Jūs turite būti dėkingi vokiečių armijai, kuri dovanoja jums gyvybę". Ir ši scena buvusi nufilmuota.

Už ką naciai Lietuvos žydus buvo nubaudę mirtimi, kad jie dabar dovanoja jiems gyvybę? Ar nepasityčiojimas iš abiejų — iš žydų ir lietuvių?

Netrukus įvykusi III-čioji akcija. Dabar atvažiavę vokiečiai, apsupę tą patį getą, išvarė žmones; atgal sugrąžinę tik amatininkus, apie 3.000 iš 10.000, o likusius išvežė į IX fortą ir sušaudė. (Masinės žudynės Lietuvoje, I d., 250 p.)

Žinoma, ši akcija jau buvo nefilmuojama, nes joje dalyvavo vokiečiai. Šitaip naciai dengė savo nusikaltimus. Kas tad gali pasakyti, kiek lietuvių dalyvavo šioje akcijoje ir kiek kitose?

Aradas šitaip klausimo nesprendžia, nes tai nepasitarnauja jo tikslams, kurių jis siekia. Dar didesnė išdavystė yra naudotis komunistų dokumentais. Argi Aradui ir kitiems žydų autoriams yra nežinoma, kokių būdu ir kokiomis priemonėmis jie, komunistai, sudarinėja dokumentus? Kas gali patikėti, kad jiems tai nežinoma? Jei ne, tai kodėl nepasiskaito pačių rusų disidentų raštų ir viešų pareiškimų spaudoje? Be to, juk yra šimtai knygų, parašytų jų autorių, kurie patys ant savo nugarų patyrė, kokie ir kaip dokumentai yra kuriami komunistinėje sistemoje.

Taigi mes netikėsime, nei Arado, nei kitų žydų autorių panaudotais dokumentais, ypač liudininkų parodymais, kurie yra pataikūniškai parsišalę liudijimai ar sudaryti psichiatrinį ligoninių palatose, karcerių vienutėse, tardymo ir kanikinimo būstuose ir aplamai

baimės, kančios ir mirties grėsmėje. Tai melo dokumentai. O melu pagrįsti kaltinimai, teigimai ir prielaidos taip pat yra melas.

Priverstinis melagingas parodymas, tik kaip pavyzdys, sutrumpintai atpasakotas iš komunistinio faktų rinkinio "Masinės žudynės Lietuvoje, I d., 143 p. X-as ir vienas kunigas (atsargumo dėlei pavardžių neskelbiu) nuėję pas vieną iš Lietuvos vyskupų, kuris sužinojęs, "kad iki šiol dar žydų 'X' vietovėje nesušaudė, pasipiktino ir paklausė: "Argi jūs nebijote, kad žydai gali sukilti, išžudyti jus ir padegti miestelį?" (Nagi, žinios falsifikatoriaus ir nušnekėjo). X-ui pastebėjęs, kad su žydais labai žiauriai elgamasi, vyskupas atsakė: "Žydų nereikia gailėtis, nes jie to nusipelnė". Po kokių 8 dienų X-as patyręs, jog visi žydai per vieną dieną buvę žiauriai sušaudyti. Mat, galimas daiktas, kad minėtas kunigas perdavęs vyskupo nurodymą baltaraiščių vadui, kurio žmonės žydus sunaikinę.

Šita "liudininkų" aš labai gerai pažįstu. Lietuvoje jis buvo mano bendradarbis ir draugas. Tai buvo žmogus tokio gilaus religinio nusiteikimo ir inteligencijos, kad jis pats niekad savivališkai tokio melo apie savo vyskupą nesugalvotų ir nepaskelbęs. Jis turėjo būti galutinai dvasiškai sunaikintas ir fiziškai iškankintas, jeigu ši tardytojo sufabrikuotą pareiškimą, turbūt netekęs sąmonės, pasirašė. Pagaliau jo vardu komunistinis tardytojas galėjo surašyti tokį "liudinimą" be tardomojo žinios arba panaudoti apgaule. Tokių faktų juk netrūkka.

Komunistiniai ateistai, išgavę iš šio katalikiškos akcijos šūlo, anuomet dar jauno vyro, tokią "liudinimą", tikėjosi bent iš dalies apgriauti Katalikų Bendriją ir palaužti jos kunigiją Lietuvoje. Bet ar galima pagal tokį "liudinimą" teigti, kad ano miestelio žydus sušaudė lietuviai?

* * *

Betgi faktų, kad visi Lietuvos vyskupai, taigi ir anas X-so "apskūstasis", savo 1942 m. konferencijoje surašė vokiečių valdžiai memorandumą, prašydami nežudyti žydų. Aradas nemini. Lietuvos vyskupams vokiečių buvo atsakyta, jog jiems nevalia kištis į politiką. Po to kunigų buvo sakomi pamokslai prieš vokiečių rasizmo teoriją ir nekaltų žmonių žudymą. Deja, nei Aradas, nei Levinas to nemini. (Bent taip aš supratau iš minėto atspaudu ir Levino laiško "Tėviškės Žiburiam"). Šis faktas apie vyskupų konferenciją ir memorandumą paimtas iš knygos "Žudikai bažnyčios prieglobstyje", 223 p. Šitoje knygoje vysk. P. Ramanauskui buvo leista laisvai pasisakyti apie ano meto įvykius. Tai komunistinė retenybė, kuri, žinoma, kada nors gali pasitaikyti ir kitiems atvejais. Knygos redaktoriai tik pataisė gramatinės vyskupo klaidas.

● BLOGA yra tik tada, jei tauta į visą ją daromą žalą nebereaguoja, jei ji, nemoralumu atrofuoja, su juo apsišpranta ir rezignuodama jam pasiduoda. Iš tokių pasidavėlių sunku belaukti ko pozityvaus. J. ERETAS

DR. P. TOTORAITIENE

Pirmadienis, rugpjūčio 22. "Aido" atvykimo laukiamie visi: seni ir jauni, lietuviai ir kolumbiečiai Medelline. Rodos, viskas aptarta, paruošta, darbai visiems paskirstyti. Daugiausia visu kuo rūpinasi, laksto ir praktuoja mūsų rengėjų komiteto pirm. dr. V. Gaurišas su visa savo šeima. Jam talkina inž. A. Matickis ir M. Venclauskas. Nuo jų neatsilieka P. Totoraitienė su naująja Medellino lietuvių apylinkės valdyba, neseniai išrinkta visuotiniame susirinkime. Jai pirmininkauja kunigas M. Tamošiūnas, sekr. J. Kaseliūnas, išdą tvarko Laima Ralytė de Naranjo. Visi jie kartu sudarė rengėjų komitetą ir rūpinosi visu kuo, kad tik mūsų mielo "Aido" nariai būtų čia gražiai priimti.

Dr. V. Gaurišo dėka buvo gauta APFA (Antiokijos Departamento Profesionalių Moterų Sąjunga) kaip choro "Aidas" globėja. Ši organizacija turi 120 narių: medikų, odontologų etc. Jų tarpe jau turime ir vieną lietuvaitę — inžinierę Daivutę Gaurišaitę. Ji ir buvo mūsų nuolatinė ryšininė tarpininkė tarp kolumbiečių APFA ir mūsų rengėjų komisijos. Jos, kaip daug pažinčių turinčios, pasismė geroką dalį darbų naštos. Joms teko: teatro gavimas, visa reklama per radiją ir laikraščius, dalies bilietų pardavimas, choro dalyvių paveziojimas po Medellino apylinkes.

Jau artinasi "Aido" atvykimo valanda. Oficialiu J. Pleinio pranešimu, jie turi būti pas mus 5.40 v.p.p. Mudu su dr. V. Gaurišu ir jo žmona išvažiuojame anksčiau su gėlių puokštėmis choro vadovams. Bet koks buvo mūsų visų nustebimas: įėję į aerodromo laukimo salę, pamatėme visus "Aido" dalyvius, sėdinčius vienoje vietoje ant savo lagaminų ir mūsų laukiančius! Kas gi čia atsitiko? Pasirodė, jie atskrido anksčiau, o mes apie tai visai nežinojome. Dabar viskas išeis blogai: autobusai atvyks vėliau, o kai kuriuos mergaitės mums atrodė taip išvargusios... Mums nemalonu, bet jos juokiasi. Gal gale sulaukiamie vieno iš dviejų užsakytų autobusų, pakrauname dalį lagaminų, ir dalis choristų išvažiuoja į užsakytą viešbutį. Po gero pusvalandžio išvyksta paskutiniai.

Lietuvių Centre

Antradienis, rugpjūčio 23. APFA kolumbietės, lydimos keleto lietuvių, išveža "Aido" dalyvius apžiūrėti Medellino apylinkių. Viename vietos klube paruošti kuklūs kolumbietiški pietūs. Čia geras maudymosi baseinas patraukia mūsų mergaites pasimaudyti ir pasikaitinti karštoje Kolumbijos saulutėje. Choro fotografas tiek čia, tiek orchidėjų ūkyje, tiek keramikos įmonėje turėjo gana daug darbo...

Vakare Lietuvių Centro patalpose kun. Tamošiūno, kaip Lietuvių Katalikų Komiteto pirmininko, adiektas yra laukiamos susipažinimo vakarui-kokteiliui. Mergaičių veidukai raudoni nuo švelnaus kolumbietiškos saulutės paglostymo. Daugelis jų po truputį kosti. Matyt, autobuse važiuo prie atidarytų langų. Bet visos linksmos, patenkintos.

Kun. M. Tamošiūnas pakviečia aplankyti mūsų lietuviškos koplyčios. Paklyme į antrą aukštą. Tenai kun. M. pasveikina laimingai atvykusias. Choras pagieda porą giesmių. Po to iki 11 v. salėje praleidžiame su jomis besišnekėdami ir bekalbinėdami apie viską.

Pas burmistrai ir redaktoriai

Trečiadienis, rugpjūčio 24. Ryta gautas oficialus raštas iš miesto burmistro, kad jis priims chorą savo įstaigoje. Mergaitės, pasipuošusios tautiniais drabužiais, su visa savo vadovybe, lydimos kelių vietos lietuvių, vyksta vizitui. Pakeliui, kur tik jos pasirodė, atkreipia vietinių kolumbietių dėmesį. Burmistras su šypsena sutinka savo viešniąs. Dr. Gaurišas pristato jam choro vadovą solistą V. Verikaitį, administratorių J. Pleinį, akompaniatorių J. Govėdą, mergaičių vadovę ir pačias choristes. Visur ir visų dėmesį labai atkreipė pati mažiausia choro dalyvė, rodos, 14 metų mergaitė. Burmistras sveikina visus labai nuširdžiai ir linki gražiai praleisti šias kelias dienas Medelline. Atmini-

mui choristės prisega jam ir dr. Gaurišui Hamiltono miesto ženklą. V. Verikaitis įteikia burmistrai gražią, iliustruotą knygą, atvežtą jam iš Hamiltono.

Iš čia tuoj pat visi vyksta į didelio tiražo Kolumbijos dienraščio "El Colombiano" redakciją, kur jų laukia vyr. dienraščio redaktorius, buvęs ministeris, didelis demokratų veikėjas, politikas, senatorius dr. Gomez Martinez. Pati "El Colombiano" vadovybė lietuviams labai palanki, pats dienraštis katalikiškos krypties ir dažnai garsina mūsų tėvynės Lietuvos reikalus. Redakcijoje visi stebi mūsų mergaites ir jų vadovus. Dr. Gaurišas pristato chorą, padovanodamas vieną choro "Aidas" dainų plokštelę, o choras dr. Gomez Martinez prisega Hamiltono miesto ženkluką kaip jų vizito prisiminimą. "El Colombiano" redaktorių sveikina, dėkoja ir linki šiam jaunam mūsų chorui nepavargti, su daina garsinti Lietuvos vardą, kaip ir jis jį garsina savo laikraščio skiltyse. Nusifotografuojame. Įdomi, didelė nuotrauka buvo įdėta sekantios dienos "El Colombiano" laidoje.

Nuostabus koncertas

Galų gale artinasi visų laukiamas 7.30 v.v. "Aido" koncertas. Reklama buvo padaryta labai gera tiek per radiją su choro iš anksto atsiųstom jų plokštelėmis, tiek per vietos laikraščius. Bilietai išparduoti beveik iki paskutinio. Susidomėjimas didžiausias! Dar prieš 7.30 salė prisipildė, ir duryų į teatrą uždaromos. Koncertas prasideda niekada nelauktu punktualumu. Kas dar tikėjosi, kad koncertas prasidės pavėluotai, apsyvėlė. Ir aš pati mačiau — didelė grupė žmonių laukė prie teatro durų, kad juos įleistų.

Kaip buvo malonu mums, lietuviams, kai atsidarius scenai pasirodė labai gražus mergaičių būrys su savo vadovu ir akompaniatorium. Visi buvom sužavėti jauuonimis, gražiomis lietuvaiteimis ir jų puikiais tautiniais drabužiais. Gražesnių tautinių drabužių, kaip mūsų, atrodė, visame pasaulyje nėra. Chorą pristato stud. Saulius Gaurišas. Plojimai, atrodė, nebus galo... Pagaliau pasigirsta pirmoji jų daina "Lietuva brangi" su V. Verikačio solo. Mums, lietuviams, ji neužmirštama, ašaras išspaudžianti. Taip eina daina po dainos, tai su solo, tai be jo. Mergaitės išeina, kelčia drabužius. Verikaitis traukia solo galingai, žavėtinai. Salėje tyla, lyg visi būtų

Kanados lietuvių choras "Aidas", gastroliavęs P. Amerikoje, buvo labai nuširdžiai priimtas Kolumbijoje Medellino miesto burmistro. Viduryje — choro dirigentas V. Verikaitis ir pats burmistras

Nejaugi negalime padėti savo tautiečiams?

Su gelstaniais lapais ir artėjančiu rudeniu Kanados Šalpos Fondo rinkėjai vėl beldžiasi į lietuvių namų duris ir širdis, prašydami aukų pinigais ir dėvėtais drabužiais Suvalkų trikampio lietuviams padėti.

Dalis tautiečių atsisako aukoti, tvirtindami, kad jie niekuomet nėra nieko gavę iš kitų ir todėl niekam neuokioja. Tačiau šiuo tvirtinimu tenka abejoti. Kai po karo audrų gyvenome Vokietijos stovyklose, nors ir nedirbome, bet buvome maitinami. Gal daugelis sakys, kad tai buvo Amerikos, Anglijos ar kitų valstybių dėka. Bet juk tą parumą turėjo uždirbti šios krašto žmonės. Taigi, tokiame tvirtinime, kad mes niekada nesame nieko gavę iš kitų, nėra pagrindo.

Kita dalis priekaištauja, jog daug siunčiamų siuntinių tenka

Kanados lietuvių choras "Aidas", diriguojamas sol. V. Verikačio, koncerto metu Kolumbijoje, Medellino mieste

išmirę. Visi klausosi to mūsų puikaus baritono Verikačio. Po to gausūs ir ilgi plojimai. V. Verikaitis su savo balsu žavus, jo mergaičių choras išstreniuotas, susidainavęs, išlaikęs ritmą ir turįs gerą ištariamą.

Po svarbiausio choro "Aidas" asmens reikia paminėti ir puikų pianistą J. Govėdą. Choras neturėtų tokio didelio pasisekimo, jei neturėtų tokio gero pianisto. Juo visi stebėjosi, daugelis mane klausė, ar ir jis iš tenai. Gal jis gyvena Kolumbijoje... Mat, ir kolumbiečiai jį norėtų angažuoti. Išgirdę, kad jis iš Toronto, sakydavo: gaila, neįmanoma jį čia pasikviesti.

Pagaliau nuaidi paskutinė daina. Pasigirsta garšūs ir ilgi plojimai, scenos uždanga atsidaro keletą kartų, publika nesiakirsto. Pagaliau choras su solistu atlieka dar vieną dainą papildomai, taip sunkiai išprašytą. Tik po jos publika pakyla, skirstosi, o mano kaimynė, dantų gydytoja, sako: "Puikus baritonas, labai geras akompaniatorius, gražūs mergaičių balsai! Kol jūs, lietuviai, turėsite šitokių chorus, kaip Čiurlionis, "Aidas", tautinių šokių grupes — "Gyvataras", "Grandinėle" etc., Lietuva bus gyva ir visur žinoma. Ji turės atgauti savo nepriklausomybę, o jūs savo Tėvynę". Ši kolumbietė daktarė su visa savo šeima nepraleidžia nė vienos šventės, visada dalyvauja visur, kur tik ką rengia lietuvių kolonija.

Sudiev Medellinui!

10 v.v. — "Aido" atsisveikinimo vakarienė Nutibare — didžiulėje veidrodžių salėje. Pirmas kalba dr. Gaurišas, kaip rengėjų komiteto pirmininkas. Jis dėkoja visiems, prisidėjusiems prie choro "Aidas" gražiausio priėmimo. Ypač dėkoja

burmistrai, taip maloniai ir nuširdžiai priėmusiam choro dalyviui, "El Colombiano" vyr. redaktoriui ir jo štabui, APFA poniams, nešusiom didelę darbų našą. Po jo kalba burmistras, APFAos pirm-kė Maria Victoria Ocampo. Abu linki choro dalyviams geros sėkmės ateities darbuose ir prašo vėl kada nors sugrįžti į Medelliną. Paskutinis atsisoja kalbėti choro administratorius J. Pleinys. Jis perduoda sveikinimus PLB pirm-ko Br. Nainio, dėkoja "Aido" dalyvių vardu visiems. Pasikeičia dovanomis: APFA ponios dovanoja visoms choro mergaitėms po plokštelę su kolumbietiška muzika, o "Aido" vadovai įteikia po savo choro plokštelę rengėjoms. Medellino lietuvių jaunimo korp. "Gintaras" vardu stud. Gina Gaurišaitė įteikia dovanėlę-lėkštę su visų Kolumbijos departamentų miestų herbas choro vadovui V. Verikačiui.

Apžvelgus viską, reikia pasakyti, kad didelė garbė už tokių puikų mergaičių choro paruošimą tenka V. Verikačiui, mergaičių tėvams, negailėjusiems nieko savo dukrų lietuviškumui. Čia nebuvo nė vienos, kuri nekaltėtų lietuviškai! Garbė pačioms mergaitėms už jų gražų darbą — per lietuvišką dainą skleistį lietuviybę ir garsinti Lietuvos vardą svetimtaučių tarpe. Reikia tik palinkėti joms ir toliau turėti tiek entuziazmo ir energijos šiam darbui. Mes, Medellino lietuviai, linkime, kad "Aidas" nepavargtų ir vėl po kiek laiko ryžtųsi kitoms kelionėms ne tik pas mus, bet visur, kur tik yra lietuviška kolonija, nežiūrint kokio dydžio ji bebūtų.

Nuoširdžiai dėkojame mūsų mielam "Aidui" už apsilankymą Nesakome jums su Dievu, bet iki pasimatymo!

Kanados lietuvių choras "Aidas", gastroliavęs P. Amerikoje, buvo labai nuširdžiai priimtas Kolumbijoje Medellino miesto burmistro. Viduryje — choro dirigentas V. Verikaitis ir pats burmistras

vių parama tikrai yra reikalinga. Labai džiugu matyti, kad daugelis mūsų tautiečių mielai aukoja pinigais ir drabužiais, tuo padėdami tiems, kurie ne dėl savo kaltės turi gyventi sunkesnėse sąlygose.

Juk ne paslaptis, kad mes, gyvenantieji Kanadoje, dažnai skundžiamės dėl per daug išgerto alučio ar padidėjusio svorio. Jeigu mes tik maža auka prisidėtume prie šalpos darbo visi, būtų galima atlikti didelių darbus, o mes tikrai dėl to nenukentėtume.

Kanados Lietuvių Šalpos Fondas, skelbdamas pinigų ir drabužių rinkimo vaują, tikisi, jog ši rudenį neliks nė vieno tautiečio, kuris nesutiktų nors mažą auka prisidėti prie šio artimo meilės darbo.

J. Aostas

PAVERGTOJE TĖVYNĖJE

PAUKSČIŲ MEDŽIOKLĖ

Paukščių medžioklė, truksianti iki lapkričio 20 d., šiemet Lietuvoje buvo pradėta rugpjūčio 20 d. Pagrindiniai dėmesį medžiotojai skiria antims, kurių leista sumedžioti 22.600. Medžiojama tik šeštadieniais ir sekmadieniais. Vienam medžiotojui per dieną leidžiama nušauti 5 antis. Griežtai draudžiama šį skaičių praškančias antis atiduoti jų nesumedžijusiems draugams. Kaikuriose Lietuvos vietovėse antių nėra daug. Todėl Skuodo ir Širvintų medžiotojams leista nušauti tik 60 antių, Jonavos — 50, Joniškio — 35. Laimingiesni yra Kauno, Lazdijų, Trakų medžiotojai, kurių yra numatyta 1.200 antių riba. Kartu su antimis medžiojami laukiai, perkūno oželiai, slankos, jerubės, o į laukinius karvelius leidžiama šaudyti iki jų iškridimo.

MOKYKLŲ VADOVELIAI

Su naujaisiais vadovėliais vidurinėms mokykloms supažindina "Švietos" leidyklos vyr. redaktorius J. Barcys, atsakantis į R. Česnos klausimus "Tiesos" 198 nr. Leidykla, ruošdama naujuosius vadovėlius bendrojo lavinimo mokyklom, bendrauja su keliais šimtais autorių — žymiaisiais mokslininkais, augstųjų mokyklų dėstytojais, patyrusiais mokytojais, mokyklo metodininkais. Mokykloms su lietuvių, rusų ir lenkų dėstomąja kalba pastarųjų kelių metų laikotarpio buvo išleisti 182 vadovėliai, skirti naujoms mokyklo programoms. Šiais mokyklo metais jau visi mokiniai turės naujuosius vadovėlius. Seniau vadovėlių kasmet būdavo išleidžiama po 4 milijonus egzempliorių, o šiemetinis tiražas sumažintas iki 3 milijonų, nes kaikurių vadovėlių yra susidariusios nemažos atsargos. Iš naujųjų leidinių J. Barcys mini "Mokinio bibliotekos" seriją priklausančias literatūrinės apybraižas apie K. Binkį, T. Tilvytį, J. Biliną, sovietinės prozos bei poezijos knygą "Daina Didžiajam Spaliui". Mokytojams yra skirti mokskeivio prof. L. Zamkovo "Pokalbiai", aptariantys svarbiausius mokyklo bei auklėjimo metodus ir būdus. Idėjiniam politiniam mokskeivio auklėjimui mokytojai gauna specialų partietį ir pedagogų straipsnių rinkinį.

SAUGOS DIRŽAI

Lietuvoje pernai buvo užregistruota beveik 2.000 automobilių susidūrimų, kuriuose žuvo 201, o sužeisti 1.404 žmonės. Privalomas apsauginių diržų naudojimas įvedamas nuo š.m. spalio 1 d. Išimtis numatyta tik taksimais ir tiems automobiliams, kurie neturi specialių įtvirtinimų vietų diržams. Pastaruosius krautuvėms parūpina Klaipėdos aklyų kombinatas ir Talino "Normos" firma.

MOTORINIAI SKLANDYTUVAI

Ekperimentinė sportinės aviacijos gamykla Prienuose jungia sklandymo entuziastus, vadovaujamus inž. Vytauto Pakarsko. Čia iš plastmasės serijiniu būdu jau gaminami plataus pripažinimo sukilaukę sklandytuvai "Lietuva". Neseniai inž. Vinco Lapėno iniciatyva buvo pagamintas 63 kg svėriantis 73 arklio jėgų motoras sklandytuvui. V. Lapėnas jau 1968 m., būdamas tik aštuoniolikmetis pauglys, pasigaminamą lėktuvą ir juo pakilo virš gimtosios Linkuvos. Motorą sklandytuvui pagaminio jo vadovaujamas kolektyvas, kuriam priklausė šaltkalvis D. Pūras, vyr. technikas A. Tamošiūnaitis, inžinieriai J. Činėšius ir V. Karpas. Motorinio sklandytuvo brėžinius paruošė kita entuziastų grupė su vadovu K. Jonaičiu. Motorinių sklandytuvų tikimasi

pagaminti 60 per metus. Jie bus dviviečiai, kad su mokiniu galėtų skristi ir instruktorius, be to, patys pakils į erdves. Sklandymas bus atliekamas išjungus variklį, kurį vėl bus galima įjungti nusileidimo metu. Dabartinius sklandytuvus padangėn specialiu lynu iškelia lėktuvai. Inž. V. Lapėnas šiuo metu jau galvoja apie dvigubai galingesnius 150-180 arklio jėgų variklius.

NAUJOS MOKYKLŲ

Apie 26.000 mergaičių ir berniukų mokyklo metus pradėjo naujuose mokykliniuose pastatuose. Visoje Lietuvoje statybininkai tokių pastatų parūpino 38. Dvi naujos vidurinės mokyklos teko vilniečiams. Viena jų darbą pradėjo gyvenamajame Viršuliškių rajone, kita — senamiestyje, M. Daukšos gatvėje. Pastarosios atidaryme kalbėjo kompartijos centro komiteto sek. L. Šepetys, mokyklos direktorius V. Kovaliovas, o simbolinį raktą pedagogams įteikė Vilniaus "Statybos trešto" S-sios valdybos viršininkas V. Mirošnikovas.

MOKSLO METŲ PRADŽIA

Augstiosiose Lietuvos mokyklose naujieji mokyklo metai rugsėjo 1 d. pradėti iškilmingais studentų susirinkimais, kuriuose kalbėjo mokyklų vadovai ir kaikurie partietiai. Vilniaus profsąjungų rūmų salėje į universitet studentus prabilo rektorius prof. J. Kubilius. Šiemet į dieninį universitetą skyrių priimta apie 2.000 pirmakursių. Universitetas paruošia 33 specialybių absolventus. Pedagoginį Vilniaus institutą papildė apie 1.000 naujų studentų. Vilniaus operos ir baleto teatre šios institucijos studentus sveikino rektorius V. Uogintas. Per 32 metus institutas gyvenimui yra išlaidęs 18.000 mokytojų. Inžinerinio statybos instituto studentai susirinko Vilniaus filharmonijos salėje. Pranešimą apie studentų bei dėstytojų uždavinius padarė rektorius prof. A. Čytras, po jo ilgą propagandinį žodį tarė kompartijos I sekt. P. Griškevičius.

Tūkstančiai kauniečių studentų pirmiausia užpildė J. Janonio aikštę, kur juos pasveikino šio miesto komjaunimo I sekt. P. Ignatas, ragindamas puoselėti sovietinės laudies kovų ir darbo tradicijas. Kompartijos, pedagogų ir jaunimo atstovai gėlėmis papuošė V. Lenino paminklą. Atskiras sutiktuves pirmakursiams Kauno medicinos institutas surengė savo salėje. Rektorius S. Januškevičius pabrėžė, kad Kauno universiteto medicinos fakultetas ir iš jo išaugęs dabartinis institutas jau yra paruošęs daugiau kaip 10.000 medicinos darbuotojų. Kauno politechnikos instituto susirinkimas įvyko sporto salėje. Rektorius M. Martynaičio teigimu, ši Lietuvos inžinerių kalvė gyvenimui yra išleidusi net 30.000 įvairių specialistų. Institute dirba apie 30 technikos mokyklo daktarų ir apie 600 technikos mokyklo kandidatų. Šiais mokyklo metais darba pradeda skaičiavimo technikos fakultetas, desimtas institute. Į Lietuvos veterinarijos akademijos dėstytojus bei studentus prabilo rektorius R. Karazija. Akademijai šiemetiniai mokyklo metai jau yra keturiadesimt pirmieji. Per tą laiką paruošė apie 4.000 specialistų. Kauno priemiestyje Noreikiškėse veikianti Lietuvos žemės ūkio akademija susilaukė 750 pirmakursių. Apie ateities planus kalbėjo rektorius J. Dromantas. Auditorijas netrukus papildys naujas 1.250 vietų pastatas, o akademijos darbuotojų vaikai gaus 720 vietų vidurinę mokyklą. V. Kst.

K. Brazlauskaitė Londono, Ont., lietuvių šventovėje sumaino žiedus su J. Augaičiu iš Montrealio. Abu aktyviai dalyvauja lietuvių veikloje

HAMILTON ONT

PADEKA

"AIDAS", pailsėjęs po kelionės į P. Ameriką, pradeda rengtis Lietuvių Dienos koncertui Londone, Dainų šventei ir kitiems koncertams. Repeticijos vyks sekmadieniais po 11 v. pamaldų. "Aido" vadovybė kviečia visas buvusias choristes ir kitas mergaites, mėgstančias daina, jungtis į choro eiles. Visais choro reikalais pradžioje kreiptis į choro administratorių J. Pleinį arba sekmadieniais į choro vadovą sol. V. Verikaitį.

KLEVELANDO STUDENČIŲ CHORAS "NERIJA" pirmą kartą Hamiltone atliks koncertinę programą dalį KLB Salpos Fondo Hamiltono skryiaus vajuos užbaigimo baliuje lapkričio 5 d. Jaunimo Centre. Visi esate iš anksto kviečiami dalyvauti. "Nerijos" chorui vadovauja jauna muzikė Rita Čyvaite.

ABITURIENTŲ PAGERBIMAS įvyks lapkričio 5 d. Tame Salpos Fondo parengime visi abiturientai, baigę XII gimnazijos klasę, kviečiami dalyvauti. Registruotis pas J. Pleinį tel. 549-5372. Rengėjai nori iš anksto žinoti, kiek abiturientų dalyvaus iškilmėje. Visiems bus įteikta po knygą. J. P.

VILNIAUS DIENA ir dr. J. Basanavičiaus 50 m. mirties sukaktis bus paminėta spalio 22 d. Jaunimo Centre. Paskaitą skaitys prof. A. Musteikis iš Buffalo. Po oficialios dalies bus pasilinksminimas, grojant J. Vaičiūso orkestrui.

DAR GAUNAMI PAKVIETIMAI į mokyk. J. Mikšo pagerbimą. Prashoma įsigyti sekmadieniais po Mišių parapijos salėje arba tel. 549-8059. Pagerbimas bus spalio 1 d.

Į LITUANISTINĘ MOKYKLĄ užsiregistruoti 77 mokiniai. Tėvai, dar neįrašę savo mokyklinio amžiaus vaikų į šią mokyklą, prašomi tai atlikti artimiausiu metu. K. B.

SAULIŲ GEGUŽINĖ. Gegužinės dar vis nesibaigia. Jau keletas jų buvo šią vasarą Kanados pietuose, o paskutinė — rugpjūčio 28 d. prie Kaledonijos, Hamiltono apylinkėse. Gegužinę kasmet ten ruošia viena iš Ontario šaulių kuopų, vadovaujant moterų vadovei. Gautas pelnas skiriamas Kanados šaulių rinktinės reikalam — daugiausia spaudai ir vėliavoms įsigyti. Šiemet iniciatyvos ėmėsi Hamiltono šaulės, p. Petkevičienės vadovaujamos. Esant litingam ir vėsiam rugpjūčio orui, buvo nuogastautama, kad žmonės pabėgų ir neatykys, bet pasitaikė nepaprastai vasariška, šilta diena, ir susirinko per 150 šaulių bei jų bičiulių.

Išvykoje matėsi daugiausia hamiltoniečių veidų. Jų tarpe LB šauliai — J. Kristolaitis ir A. Deksnys. Pastarasis, kaip tautinių šokių grupės akordeonistas, parodė savo meną. Tačiau likusias muzikantas tai dienai buvo Jonas Adomaitis, šaulys iš Toronto.

Hamiltono moterys, ypač p. Petkevičienė su savo energingo vyro talka, prigimimo įvairaus maisto. Ant stalo matėsi beveik metro augščio raguolių, rečiau matomas lietuviškas vardinis pyragas — 10 svarių kringelis su dviem skylių viduryje. Tai vis tos pačios p. Petkevičienės lietuviškos kulinarijos menas. Kadangi tokie puikūs pyragai, buvo gaila tuoj pat suvalgyti — jie buvo paskirti loterijai. Hamiltonieškis J. Kristolaitis ištraukė laimingiausią bilietą — laimėjo raguolių ir visų nustebeimui pasigyrė, kad jau antrą tokį laimikį gauna šiais metais (raguolių vertė \$80). Dar buvo įdomiau, kai kringelį paleido varžytinė. Joms sumaniai vadovavo J. Adomaitis ir Malv. Juzumienė. Jie padarė gegužinei ekstra \$22 pelno.

Siemet gegužinėje nebuvo svečių iš JAV, bet matėsi KLB pirm. J. R. Simanavičius iš Toronto ir K. Baronas, vilniečių atstovas iš Hamiltono. Sauliška sveikinimą — gražią partizaninę kalbą paskaitė šaulys S. Jokubaitis iš Toronto. Pabai goje buvo iškilmingas vėliavų nuleidimas su himnu, dalyvaujant uniformuotiems šauliams. Stebėtojų nuomone, visų gegužinių trūkumai — perdidelis lietuvių sumiesionėjimas (pamištama gamta), pasigendama liaudies dainų ir jaunimo, kuris gal įžiebti daugiau entuziazmo. Be to, tokiems renginiams reikėtų daugiau reklamos.

Koresp.

London, Ontario

SIAIS MOKSLO METAIS Londone vėl bus galima įsigyti trylikto skryiaus lietuvių kalbos ir literatūros užskaitą (grade 13 credit) lankantiems lietuvių klasei Clarke Road gimnazijoje. Registracija vyks antradienį, rugsėjo 20 d., 7.30 v.v., Clarke Road Secondary School. Registracijos mokeskis (\$30) bus gražintas, jei nesusidarys užtenkamas skaičius mokinių klasei sudaryti. Į šiuos kursus kviečiami visi Londono ir apylinkės jaunuoliai.

Pamokos vyks antradieniais 7-10 v.v. Clarke Road Secondary School nuo rugsėjo 27 d. iki vidurio gegužės. Mokytoja — Gražina Petrauskienė. B. K.

NAUJA LIETUVIŠKA ŠEIMA.

Janina ir Jonas Brazlauskai savo vienturtei dukrai išlėkė šaunias vestuves: Kristina sumainė žiedus su taip pat vienturčiui sūnuii Brigitos ir Aleksandro Augaičių iš Montrealio. Kristinos ir Juozo rankas amžinai draugystei surišo kleb. J. Staškus Šiluvos Marijos šventovėje. Pamaldų metu giedojo D. Švilpaitė.

Abu jaunieji yra ne tik gerais pažymiais baigę augstąjį mokslą, bet yra ir aktyvūs lietuviškos veiklos darbuotojai. Jaunasis baigė McGill universitetą Montrealyje ir įsigijo elektros inžinieriaus specialybę, o vėliau — magistro laipsnį iš verslo administracijos. Dabar jis dirba Supply and Services Canada ministerijoje vieno skryiaus vedėju. Jis aktyviai reiškiasi ir Lietuvių Bendruomenėje — yra apyl. v-bos narys ir jaunimo sąjungos Montrealyje vicepirmininkas. Jaunoji, už gera mokymąsi gavusi Labatt's stipendiją, studijavo kalbas V. Ontario universitete Londone. Baigusi ji į mokytojų kolegiją, dabar mokytojaujan vienoje Otavos gimnazijoje — dėsto prancūzų k., sociologiją ir istoriją. Yra studijavusi prancūzų k. ir Prancūzijoje. Taip pat yra baigusi dešimtį skyrių fortepijono klasėje ir aštuonis skryiaus smuiku. Londone aktyviai reiškiasi jaunimo organizacijose, buvo "Baltijos" ansamblio šokėja ir choro bei lietuviškų renginių nuolatine akompaniatorė. Talkina lietuviškai veiklai ir Otavoje. Jos tėvelis yra žinomas nepr. Lietuvos sportininkas: "Maisto" komandos futbolininkas, vieno lietuvių stalo teniso turnyro Vokietijoje nugalėtojas, įveikęs ir mūsų žinomasias žvaigždes, buv. Londono visų tautiųjų stalo teniso meisteris ir t.t. Dabar jis dirba "Labatt's" bendrovėje. Jaunųjų santuokos liudinininkas buvo: pamergęs — J. Sneddon, R. Aulinskaitė iš Otavos ir M. Danilūnaitė, pabroliai — E. Barisa iš Toronto, B. Barisa iš Montrealio ir L. Giriūnas iš Otavos. Visus pamergęs dėvėjo taut. drabužius. Tikrai girtinas reiškinys. Jis turėtų tapti lietuviškų santuokų tradicija.

Vestuvinė puota su visais lietuviškais papročiais įvyko puošnioje šiais metais pastatytoje ukrainiečių salėje, dalyvaujant 330 asmenų. Sekančią dieną jaunavedžiai išvyko po povestutvinę kelionę, gavę daug vertingų dovanų. Grojo orkestras "Atspindžiai". Valgius paruošė torontiška A. Genčiuvienė. Savo kepiniais prisidėjo ir kaikurios Londono lietuvės. Kaikas taikliai pastebėjo: "O visdėlio trūko vieno dalyko, būtent, gulbės pieno..." Sventovės altorius ir salės stulpai gyvomis gėlėmis skoningai dekoravo B. Kerienė, š.m. baigusi specialų gėlių sudėstymo kursą Guelph universitete. Iškilmės vykusiai pravedė otaviškis Balsevičius. Be sveikinimų žodžių, gauta sveikinimų ir raštu: iš Lietuvos, Otavos bei Londono apyl. pirmininkų ir kt. Taip pat gautas popiežiaus palaiminimas. Jaunosios dėdė pranciškonas brolis Tomas iš Kennebunporto dėl ligos negalėjo atvykti.

Linkime jaunajai šeimai ne tik daug saulėtų dienų, bet ir praturtintą LB tiek savo nuosirdžiu darbu, tiek ir naujais nariais — tikrais lietuvišiais. D. E.

Sudbury, Ontario

"GELEŽINIO VILKO" medžiotojų-žuvautojų klubo metinė gegužinė įvyko p.p. Gudriūnų ūkyje rugsėjo 4 d. Už daugiausia taškų šaudyme suaugusių pereinamąją taru laimėjo A. Gudelevičius, o jaunių — L. Paulaitis. Loterijai laimikų aukėjo A. Braškys, J. Gatautienė, P. A. Juteliai. Šaudymą pravedė K. Poderis.

J. Gatautienė su dukra Laima ir A. Juteliene aprūpino visus maistu. E. Gatautis tvarkė juostelių muziką ir aptarnavo ištroškusius. Dėl mažo dalyvių skaičiaus loterija neįvyko — palikta ateities parengimui. Visiems išvardintiems asmenims klubo valdyba reiškia nuosirdų aciu. Valdyba

• Kas bėga nuo lietuviškos spaudos, bėga nuo savo tautos

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje	
įsikūręs nuosavuose namuose —	
Hamiltono Lietuvių Kredito Kooperatyvas	
830 Main Street E., tel. 544-7125 L8M 1L6	
Darbo valandos: pirmadieniais - ketvirtadieniais nuo 10 iki 5 val., penktadieniais nuo 10 iki 7 val., šeštadieniais nuo 9 iki 12 val. Liepos - rugpjūčio mėn. ir prieš ilgus savaitgalius šeštadieniais uždaryti.	MOKAME UŽ: depozitus (P.C.A.) 6% santaupas 7% term. depozitus 1 m. 8¼% pensijų fondas 8¼%
Nemokama gynybės ir asm. paskolų drauda. Nemokamas pilnas čekių patarnavimas. Kapitalas — virš \$9,000,000.	IMAME UŽ: asmenines paskolas 11% nekiln. turto pask. 9¼%

LIETUVIAI PASAULYJE

JA Valstybės

POETAS TOMAS VENCLO. V.A., Lietuvos Helsinkio grupės narys, JAV lietuvių spaudoje pasakėdėdavo savo pareiškimus, parašytus š.m. rugpjūčio 31 d. Vienas jų yra papildytas Sovietų Sąjungos konsulo San Francisco mieste pranešimu, kad iš T. Venclovos atimama Sovietų Sąjungos pilytė. Tokį sprendimą padarė augščiausiojo sovieto prezidiumas Maskvoje š.m. birželio 14 d. įsaką "už sovietinio piliečio varda juodinančius veiksmus". T. Venclova rašo: "Kaip žinoma, tokie tarybų valdžios veiksmai, prieštaraujantys Žmogaus Teisių Deklaracijai, Helsinkio sutarčiai ir elementariam teistėtumui, pastaroju metu virto nuolatine praktika. Tarybinė pilytėbė atimta Aleksandri Solženiciniui, Vladimirui Maksimovui, Valerijui Čalidzei, kurių vardai tapo pilytėties drąsos ir garbės sinonimu. Aš didžiūjuos, kad mano kuklios pastangos ginti žmogaus teises susilaukė tokio įvertinimo. Tai rodo, jog aš vis dėlto neblogai vykdžiau savo pilytėties pareigą, ir tai teikia man jėgų toliau ją vykdyti..." T. Venclova savęs nelaiko žmogumi be pilytėties, nes turi Lietuvos užsienio pasą, kuris lietuviui yra natūralusnis už sovietinį. Antrajame pareiškimė T. Venclova prašo visokeriopos pagalbos Viktorui Petkui ir Antanui Terleckui, suimtiems Lietuvoje. Abu jie yra kovotojai už žmogaus teises, jam gerai pažįstami. Geriausia pagalba šiuo atveju, atrodo, būtų JAV lietuvių kreipimasis į savo vyriausybę bei kongreso narius laiškais ir telegramomis, primenant arteinančią Belgrado konferenciją.

A.a. KUN. DR. JURGIS RAZUTIS, 65 metų amžiaus, širdies smūgiu mirė rugpjūčio 27 d. Floridoje, Miami ligoninėje. Kunigu jis buvo įšventintas Telšiuose 1934 m. Studijas pagilinęs Romoje, iki 1944 m. profesorio Teisių kunigų seminarijoje. Pokaryje gavo Katalikų Bendrijos istorijos daktaro laipsnį Gregoriaus universitete Romoje. Atvykęs Kanadon 1948 m., taipgi buvo profesorium Otavoje. Floridon persikėlė 1952 m. ir čia dirbo St. James parapijoje Miami mieste. Pastaroju metu jau buvo išėjęs pensijon.

Lietuvos VYČIŲ SEIME Providence, R. I., buvo išrinkta nauja valdyba. Jos branduolį sudaro: pirm. Anthony Miner iš So. Worcester, Mass., I vicepirm. Ann M. Kassel iš Čikagos, II vicepirm. Philip Skabeikis iš Maspeth, N.Y., III vicepirm. Joseph White iš So. Boston, Mass., protokolų sekret. Ann Bender iš Worcester, Mass., finansų sekret. Teresa Trainis iš Bridgeport, Conn., izd. Rita Pinkus iš Worcester, Mass. Lietuviškiem reikalams vadovaus kun. Kazimieras Pugevičius, lietuvių kultūrai — Aldona Ryan.

A.a. INŽ. ALEKSANDRAS LAPŠYS po sunkios ligos rugsėjo 3 d. mirė Bostone, sulaukęs 72 metų amžiaus. Velionis buvo kiles iš Šiaulių apskrities, elektros inžineriją baigęs Kauno universitete. Didelę praktikos dalį atliko prie šventosios uosto projektavimo, iki 1944 m. tęsė Birštono hidroelektrinės stoties projekto vykdymą. Atvykęs į JAV, dirbo savo specialybėje, daugiausia prie krašto apsaugos įvairių projektų. Palaidotas rugsėjo 6 d. iš Sv. Petro parapijos Naujosios Kalvarijos kapinėse.

Argentina

JAUNIMO VAKARAS Buenos Aires mieste, Argentinos Lietuvių Centre, įvyko rugpjūčio 21 d. Programai vadovavo V. Survilienė ir S. Tamošiūnaitė, o ją atliko AL Centro jaunimas — mergaičių dainos grupė ir tautinių šokių ansamblis. Dėmesio centre buvo vardų suteikimas šiem dviem meniniam vienetam. Mergaičių dainos grupė pavadinta "Gintarelė", ansamblis — "Inkaru". Šiose krikščionės kūnais buvo H. Jokubauskienė, A. Stanevičius, J. Pulikas, A. Cikštaitė, J. Cikštaitis ir V. Survilienė. Dainininkės susiorganizavo prieš vėnierius metus, ansambliciai prieš ketverius. Krikščintų šventė užbaigta bendra vakariene ir šokiais.

AUSROS VARTŲ PARAPIJA Avellanadoje rugpjūčio 21 d. šventė 35-ąsias savo metines, kurioms yra pasirinkta šventosės pašventinimo data. Koncelebracinės Mišiose dalyvavo Avellanados vysk. A. Quarracino. Po pamaldų minėjimas buvo tęsiamas prie vaišių stalų. Visuomenininkas Z. Juknevičius dalijosi atsiminimais apie šventosės statybą bei lietuvių įnašą Argentinai. Atitinkama žodį tarė vysk. A. Quarracino, kun. A. Steigvilas ir mokyklos tėvų komiteto pirm. Sr. Fontan.

Brazilija

KUN. PETRAS URBAITIS, SDB, su talkininkais planuoja paruošti apie 250 psl. knygą "Brazilija — kontinentas kontinent" lietuvių ir anglų kalbomis. Jos santrauka būtų pateikta portugaliskai.

Australija

LIETUVIŲ MOTERŲ SOCIALINĖS Globos Draugija Sydnejuje rugpjūčio 28 d. paminėjo didžiąją savo veiklos sukaktį. Minėjimas buvo pradėtas pamaldomis už mirusias nares, moterų tautodailės bei rankdarbių parodos atidarymu Sydnejaus lietuvių klube ir užbaigtas

akademine dalimi. Veiklos apžvalga padarė pirm. O. Baužienė, ALB garbės narė. Sveikino kun. P. Butkus, įteikdamas \$50 auką ligoninėi senelių šalpai. Daug sveikinimų gauta raštu. J. Viliūnienė apibūdino lietuvių moterų demonstruojamus tautinius drabužius. Meninę programą atliko tautinių šokių grupės "Gintaras" mergaitės ir "Dainos" choro moterų grupė su dirigente Z. Belkute.

ADELAIDES SV. KAZIMIERO lietuvių parapija, vadovaujama klebono kun. A. Spurgio, MIC, turi vasarietę Christies pakrantę. Ji buvo ilgokai užmiršta, sudegus pastatams. Dabar ją vėl susirūpinus parapijos taryba su klebonu. Vasarietė aptveriamą augsta tvora, sodinama daugiau medžių, kad užtektų pavėsio vasarotojams. Darbams vadovėja tarybos ūkvedė D. Karpys. Tikimasi, kad bus gautas leidimas pastatyti naujus vasarotojams būtinus pastatus.

Britanija

DIDYSIS BRITANIJOS LIETUVIŲ skrydis rugpjūčio 13 d. įvyko Bradfordo priemiestyje Saitaire, Viktorijos salėje. Oficiali dalį pradėjo "Vyčio" klubo pirm. J. Adamonis, prisimindamas tris sukaktis: pokarinės lietuvių imigracijos trisdešimtmetį, karalienės Elzbiotos vaikavimo dvidešimtpenketį ir Jaunimo Metus. Žodžių sveikino DB Lietuvių Sąjungos centro valdybos pirm. J. Alkis, džiugindamas lietuvių gyvastingumu. "Vyčio" klubui šiemet sukako 20 metų, skautų veiklai — 30, o jaunimą taip pat stengiamasi organizuoti. Sveikinimo žodį tarė ir V. Ignaitis, sveičias iš Kanados Toronto. Raštu sveikino Lietuvos atstovas V. Balickas ir prel. J. Gutasukas su Skotijos Lietuvių Instituto valdyba, pridėdamas vysk. A. Deksnio palaiminimą. Tautinius šokus šoko M. Galvinauskienės vadovaujami mažieji Gloucesterio šokėjai, dainavo Nottinghamo moterys — J. Makavickienė, V. Montvilaitė, E. Stulgienė ir S. Smith su vadove E. Vainorienė. Baletu menai atstovavo savo studiją turintis R. Rimonius su balerina K. Mountain. Humoristinių aktualijų pyne pateikė "linksmieji broliai" J. Adamonis ir Pr. Vasy. Programai vadovavo O. Adamonienė. Oficialioji dalis užbaigta DB Lietuvių Sąjungos Bradfordo skryiaus pirm. A. Bučio padėkos žodžiu.

Italija

TRADICINI S. ITALIJOS LIETUVIŲ suvažiavimą, praėjusį pavasarį surengtą jau IX kartą, plačiai aprašė vietinė Ossolo spauda. Italams buvo primintos trijų didžiųjų lietuvių sukaktys: O. V. Milašius — šimtojo gimtadienio, arkiv. J. Matulio, MIC, ir dr. Jono Basanavičiaus — mirties penkiasdešimtmetio. Lietuviams ir italams skirtas Mišias didžiausioje Ossolos šventovėje koncelebravo prel. C. Campana, kun. M. Burba ir kun. T. Ereminas. Gražių išlėpimų susilaukė iš V. Berlyno atvykusios sol. Vidos Vaitiekienės-Olchan koncertas, surengtas net tris kartus.

Lenkija

SEINUOSE REDAGUOJAMA ir Balsojeje leidžiama neperodinė Suvalkų trikampio lietuvių "Aušra" šiemet atspausdino jau 2 nr., kuris tik dabar pasiekė Torontą. Iš J. Maksimavičiaus rašinio patiriame, kad "Aušra" buvo pradėta leisti 1960 m. rudenį ir kad skaitytojus per 17 metų yra pasiekę vos 37 numeriai, truputį daugiau kaip pora numerių per metus. Susidaro įspūdis, kad Suvalkų trikampio lietuvių skriaudžia ne tik Lomžos vysk. M. Sasnovskis, bet ir lenkai partietiai, jei lig šiol lietuviai neturi bent mėnesinio savo laikraščio. Šiame "Aušros" numeryje labiausiai džiugiamasi kompoz. Benjaminio Gorbulsio, estrados solistų Nijolės Taltal-Kelpšaitės ir Stasio Liupkevičiaus viešnaga. Juos buvo pakvičiusi Vi suomeninės Lietuvių Kultūros Draugijos centro valdyba. Tris vilniečių menininkų koncertus Punkske ir viena Seinuose surengė Punksko lietuvių kultūros namų ansamblis "Punia", vadovaujamas mokytojo Antano Šliauzio. Punksko koncertuose dalyvavo 700 tautiečių. Seinu — 500. Daugeliui lietuvių Punksko koncertuose pritrūko vietos, nes kultūros namai yra aiškiai permaži. Visuose koncertuose skambėjo tik B. Gorbulsio kirminiai, kurių dalį atliko ir estradinis "Punios" ansamblis.

Šveicarija

STRAIPSNI APIE "KYBARTU AKTUS" pasakė buvęs gimnazijos mokytojas H. Rychner Berno dienraštyje "Der Bund". Autorius remiasi dr. A. Geručio straipsniu "Aidų" žurnale, išsamiai atskleidžiamas Sovietų Sąjungos ultimatumą Lietuvai, paskutiniųjų vyriausybės posėdį, prez. A. Smetonos apsisprendimą pasitraukti iš Lietuvos, jo kelionę Šveicarijon. Aprašomi diplomatų pasitarimai, kurių dėka atsirado "Kybartų aktai". Straipsnis iliustruotas A. Smetonos, S. Lorožaičio ir Kybartų nuotraukomis. Dienraščio redakcija pridėjo savo pastabą apie sovietinę Baltijos respublikų okupaciją, jų priverstinį įjungimą Sovietų Sąjungon.

Atstatytasis Žalgirio mūšio paminklas Krokuvoje. Jis buvo sunaikintas II D. karo metu. Viršuje vaizduojamas karalius Jogaila, žemiau — Vytautas D., prie kurio kojų guli nukautas ordino magistras. Kairėje — lietuvių lankytojų būrelis. Lenkas vadovas, paklaustas apie žemiau Jogailos stovinčią figurą, sakė nežinąs ką ji vaizduojanti. Ši nuotrauka daryta 1976 m. prieš paminklo atidengimą

Po suvaidintos A. Landsbergio dramos „Sventasis narvas“ ateitininkų kongrese Klevelande. Iš kairės: p. Dėdinienė, režisiorius D. Lapinskas, p. Lapinskienė, aktorius J. Balutis. Apacioje — linksmas momentas banketo metu

JAVIMAS ŽIBURIAI

Kas mums rūpi - elitas ar masė?

Dar neišryškintas Pasaulio Lietuvių Jaunimo Sąjungos kelias. Bandykime jį surasti!

Artėjant Pabaltijū tautų demonstracijoms Vašingtone, norisi atsakyti į IV Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongreso komiteto seniai rašytus viešus laiškus bei atsiklašimus spaudoje apie Vokietijoje įvyksiančio kongreso reikšmę, tikslus bei galimus laimėjimus. Taipgi norisi ta proga žvelgti į Jaunimo Sąjungos atliktus darbus ir nueitą trumpą lietuvių išeivijos jaunimo kelią ir iškelti klausimą: ar Pasaulio Lietuvių Jaunimo Sąjunga turėtų liesti elito ugdymą, ar masės auklėjimą?

Netolima praeitis

Tiesia, šis klausimas jau seniai keliamas lietuvių visuomenėje ir net pačioje PLJS veikloje. Įdomu prisiminti jo variantus: „Ar III Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongresas Pietų Amerikoje turėtų būti masinis veiklos pasireiškimas“ (Kanados ir JAV lietuvių jaunimo sąjungų suvažiavimas Ročesteryje); „Ar mes ugdome elitą ar masę“ (JAV ir Kanados lietuvių jaunimo sąjungų suvažiavimas Londone); „lietuviškai nekalbančių įjungimas į organizuotą lietuvių gyvenimą — kokia nuomonė vyrauja mūsų tarpe šiuo klausimu? Kur ir kokiais būdais bandoma tokią jaunimą įtraukti?“ (viena iš III Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongreso darbo komisijų, Sao Paulo, Brazilijoje); „jaunimo sąjungos ryšiai su organizuotais jaunimo vienetais — ar dar yra baiminamasi, kad lietuvių jaunimo sąjunga taps kažkokia „superorganizacija“? ar lietuvių jaunimo sąjunga turėtų imtis darbo pritraukti atitolusį jaunimą prie lietuviškų organizacijų“ (viena iš III Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongreso darbo komisijų, Sao Paulo, Brazilijoje) ir t.t.

Deja, daug šių klausimų nerado tikslių atsakymų! Aišku, III Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongresas suredėgavo daug rezoliucijų, kurios sprendė lietuviškai nekalbančių „likimą“; prieškongresiniai suvažiavimai Ročesteryje ir Londone išskėlė daug sociologinių minčių apie elitą ir masę; simpoziumų nariai sprendė kompliktuotas teorijas bei problematiškas situacijas, bet konkretus klausimas liko neatsakytas: ar lietuvių jaunimo sąjunga ugdė lietuvišką elitą ar auklėja masę?

Klausimų vartinė

Vengiant pakliūti į atidžiai skaitančių kritikų rankas, reikėtų nustatyti žodžių „elitas“ ir „masė“ reikšmes. Nenorėdama iškelti visų sociologo V. Pareto ir kitų teorijų, vadovavusios „Dabartinės lietuvių kalbos žodynu“. **Elitas**: rinktinė visuomenės dalis. **Masė**: didelis kiekis,

daugybė — platieji gyventojų, darbo žmonių sluogsniai. Ar Pasaulio Lietuvių Jaunimo Sąjunga turėtų krypti savo veiklą į rinktinę jaunimo dalį, sudarant jai sąlygas toliau tobulinti savo lietuvių kalbą, giliau susipažinti su lietuvių kultūra, pilniau įsijungti į lietuvių išeivijos gyvenimą, tapti supervisuomenininkais? Ar priešingai, PLJS turėtų organizuoti savo veiklą remdamasi idėja, kad jos uždavinys yra angažuoti didelį kiekį, daugybę, plačiąją lietuvių kilmės jaunimo dalį įvairiuose lietuviško gyvenimo sluogsnuose? Ar PLJS rūpi, kad šis jaunimas taptų susipratusiai lietuviams, kuriems iš kartos į kartą perduodama lietuvių kalba?

Klausimas klausimui, abejonė abejonei, ir to atsakymo vis nematyti! Deja, praėjo trys kongresai, ir PLJS nėra tiksliai apibrėžus savo siekimų. Aišku, nuo vieno kongreso iki kito ji smarkiai dirbo, vykdydama didelio masto organizacinius projektus. Bet PLJS tarybų nariams vis dar neaišku, koks yra skirtumas tarp jaunimo sąjungos ir ideologinių jaunimo organizacijų ar kitų. Aplamai, jaunimui nėra aišku, kokia yra PLJS užduotis bei tikslas. Gal dėl to dar tebesijaučia superorganizacijos baimė.

Cia norėčiau pareikšti asmeninę nuomonę apie iškeltus klausimus, kuri, nuoširdžiai tikiu, nebus užmiršta svarstant — važiuoti ar nevažiuoti į Vašingtone vykstančias demonstracijas, ruošiantis IV Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongresui ir apamai galvojant apie jaunimo sąjungos veiklą bei uždavinius.

Dabartinė būklė

Seniai egzistuojančios ideologinės organizacijos, ypač skautai ir ateitininkai, yra savitiškai išugdžiusios lietuvių jaunimą elitą. Retas jaunuolis, dalyvaujantis Pasaulio Lietuvių Jaunimo Sąjungos valdyboje, jaunų bendruomenininkų eilėse ar apamai iškiliose mūsų lietuvių visuomenės eilėse, nėra išėjęs vienos ar kitos, o gal ir abiejų šių ideologinių mokyklų. Tai nebūtinai reiškia, kad nepabuvę ateitininkais ar skautais negalime ar nepajėgiame būti visuomenininkais, bendruomenininkais ar užsiansažavusiais lietuviomis.

Iš kitos pusės, gyvename amerikietiškos, kanadiškos ir kitokios masės apsupty. Jeigu jaunimas neišsijungs ir nedalyvaus lietuvių jaunimo organizacijose, jo ryšys su lietuvių visuomene bus ribotas ir jo užsiansažavimas lietuviybei silpnas. Esmėje žmogus formuojasi vienoks ar kitoks visos eilės nuolatinių išgyvenimų dėka. Taigi, norint,

kad jaunimas išaugtų lietuviškas, lietuviškos dvasios, jam reikia lietuviškos aplinkos, sąlygų, kur jis galėtų patirti visą eilę lietuviškų išgyvenimų. Bet čia ir glūdi pagrindinė lietuvių jaunimo problema: jeigu jaunuolis, vaiku būdamas, aktyviai neišsijungė į vieną kurią ideologinę organizaciją, vėliau lietuviškai gyvenime jis neranda savo vietos ir, aišku, lieka nuošaliai nuo lietuvių ir pasilieka savo gyvenamojo krašto jaunuolių eilėse.

Jeigu Pietų Amerikos ar Europos jaunimas ilgai buvo šiaurės Amerikai nepažįstamas, tai greičiausiai todėl, kad dėl nežinomų priežasčių ideologinės organizacijos ten neprigijo taip stipriai, kaip čia, ir nebuvo iki pirmųjų kongresų tiltų, siejančių mus su kitų kraštų lietuvių kilmės jaunuoliais. Jeigu jaunais rašytojas, dainininkas ar betkokios kitos srities specialistas nėra organizacijos, ansamblio ar kitos lietuvių grupės narys, jis lieka lietuviškai visuomenei sunkiai pažįstamas ir atrandamas.

Šiuo ir prieinu prie ankščiau kelto klausimo apie elitą ir masę, į kurį PLJS turi rasti atsakymą prieš pradėdama vykdyti veiklos projektus ar spresti veiklos problemas: ar ji angažuojasi ugdyti elitą ar auklėti masę?

Apimti visus!

1. PLJS turi apimti visą lietuvių kilmės jaunimą ir planuoti savo veiklą masiniu mastu. Jai turi rūpėti visų kraštų sąjungų užsiansažavimas veikti kartu, jų įvairumas: sąjungų nariai turėtų būti įvairaus plauko asmenys, mokantys ar nemokantys lietuvių kalbą, pažįstantys ar nepažįstantys lietuvių kultūrą, istoriją, politiką ir bendruomenių veiklą.

Ar tai reiškia, kad PLJS turi būti žemo lygio organizacija, kad visi ją suprastų, galėtų jį įsijungti? Ne. Jaunimo sąjunga turi vadovautis pagrindiniu savo tikslu: ugdyti bei auklėti susipratusių ir užsiansažavusių lietuvišką jaunimą. Siekdamas šio tikslo, ji turi paruošti svarbias lietuviško gyvenimo interesus sritis, kad betkoks jaunuolis galėtų įsijungti ir veikti bei tobulintis savo pasirinktoje šakoje.

2. Atsakius į pagrindinio tikslo klausimą, verta pagalvoti ir nustatyti veiklos planą bei jo uždavinius. Žinant, kad ideologinės jaunimo organizacijos turi svarbią jaunimo auklėjimo atsakomybę ir pareigą diegti idėjinus principus, PLJS turi paliešti bendrus lietuviško gyvenimo barus, kurių ideologinės jaunimo organizacijos nespėja apimti: politiką, kalbą, kultūrą ir

Vokietijos lietuvių jaunimas

V. Vokietijoje lietuvių jaunimo grupė leidžia „Jaunimo Balsa“, trimėnesinį žurnaluką. Čia pateikiame jo straipsnį „VLB ir jaunimas“, išspausdintą 1977 m. birželio mėnesi. Straipsnio kalba vietomis išlyginta įžanga. RED.

Vokietijos Lietuvių Bendruomenė yra lietuviška organizacija. Jos tikslas: savitarpinė, socialinė, kultūrinė globa bei parama ir tautiškumo palaikymas. Į ją gali įstoti kiekvienas lietuvis-ė, siekias-iantis tų pačių tikslų ir pasiekęs-usi 18 metų.

Vokietijoje yra apie 7000 lietuvių. Iš jų 1066 įstoje į VLB. Spėjama, kad Vokietijoje yra apie 300 jaunimo nuo 16 iki 30 m., kuris pakankamai valdo lietuvių kalbą. (Šitas skaičius maždaug atitinka ir VLJS adresu sąrašą). Maždaug pusė šio jaunimo jau yra pasiekusi 25 m. Gal apie 100 šio jaunimo priklauso VLB organizacijai.

Tėvai yra pirmieji, kurie savo vaikus supažindina su lietuviybe, lietuvių kalba. Beveik kiekvienas lietuvių tėvų vaikas per pirmuosius savo gyvenimo metus yra mokomas lietuviškai kalbėti. Ši darba tėvai betgi dažnai nustoja dirbti, kai vaikai patenka į vaikų darželį ar pradeda lankyti vokiečių mokyklas. Šiuo laiku tėvų įtaka vaikams bei jų pastangos, taipgi ir vaikų interesus lietuvių kalbai žymiai sumažėja. Vaikai nemato reikalo su tėvais kalbėtis kitokia kalba, negu kad kalbasi su mokytojais ir savo draugais. Kaip tik šiuo laiku lietuviams tėvams reikalinga pagalba bei moralinė parama.

Efektiviausias VLB lietuviybės išlaikymo inasas yra Vasario 16 gimnazijos įsteigimas. Deja, vis mažiau lietuvių tėvų pasinaudoja šia mokykla. Šiais metais (1976-77 m.m. Red.) ją lanko 63 mokiniai, iš kurių tik 47 iš Vokietijos. Dažniausiai minimos dvi priežastys, kodėl šios mokyklos mokinių skaičius toks žemas. Pagal Vasario 16 gimnazijos vadovybę, tai pagrindiniai priklauso nuo tėvų mažo intereso savo vaikus išauklėti lietuviškai. Pagal tėvų ir daugumos buvusių gimnazistų nuomonę, tai pagrindiniai priklauso nuo tos pačios mokyklos, jos vadovybės. Tėvai nepasitiki šia mokykla, jos vadovybe.

Vargo mokyklos — kita pagalba tėvams. Jų skaičius irgi su metais sumažėjo. VLB turi 31 apylinkę, bet tik 5 vargo mokyklas su 30 mokinių. Tai dabar ne tiek VLB, kiek atskirų susipratusių lietuvių tėvų darbas, kurie sutinka šalia savo vaikų ir kitus pamokyti lietuvių kalbos. Nėra kursų paruošti vargo mokyklų mokytojams. Nėra vadovėlių nei vargo mokyklų mokytojams, nei mokiniams. Šalia to, neturima lietuviškų centrų, nes neturima lietuvių namų. Taip vargo mokyklų galimybės yra palyginus menkos.

Neseniai įsteigtus neakivaizdinius lietuvių kalbos kursus lanko šiuo laiku 29 asmenys. Kursus finansuoja remia PLB ir VLB, užmokėdamas pašto išlaidas. Kursus praveda tokiame darbu neakivaizuotais jaunuoliais studentais, nes kvalifikuoti asmenys ar laiko, ar noro neturi. Kursai tinka daugiau mišrioms šeimoms ir vyresnio amžiaus jaunimui. Nėra asmeni-

Naujo pobūdžio premija

Dr. Leono ir Irenos Kriaučeliūnų šeima savo mirusiam sūnui ir broliui prisiminti steigia kasmetinę

Eugenijaus Kriaučeliūno premiją.

Premija skirta sąlyga: 1. EUGENIJAU KRIAUCELIŪNO 1000 dolerių premija

t.t. Šiose srityse ji turi nustatyti bei išrinkti tas charakteristikas, kurios padėtų apibendrinti jauno užsiansažavusio bei susipratusio lietuvių identiteta.

Šios mintys gal labai bendros, šie tikslai gal gerai žinomi, bet šie rūpesčiai gal svajonės? Svarbu išsiaiškinti, kad PLJS nėra tik kita organizacija, kuri kuo nors prisideda prie nebaigiamo rato sukimo, kad jis nesustotų. Nustatius aiškų kelią, išdėsius tikslus kelionės ženklu, PLJS atliks svarbų lietuviško gyvenimo uždavinį: auklės būsimąją susipratusių lietuvių išeivijos bendruomenę.

Rasa Lukoševičiūtė, KLJS tarybos narė, Montrealis

nio kontakto. Taip šių kursų galimybės dar mažesnės, negu vargo mokyklų.

Dauguma to jaunimo, kuri pasinaudoja šiomis minėtomis priemonėmis, yra aktyvesnių lietuvių tėvų vaikai bei lankę vasaros vaikų stovyklas. Tenai jie dažnai pirmą kartą randa savo bendraamžių jiems tinkamoje atmosferoje. (Vien tik 1969-75 m. per vasaros vaikų stovyklas perėjo 355 vaikai — Romuvoje 275 ir NRW-joje apie 80. Jų dauguma šiandien tarp 14 ir 18 metų. O šiuo laiku tik apie 100 jaunimo pasinaudoja siūlomomis priemonėmis išmokti lietuvių kalbą. Apie 1970-sius metus Vasario 16 gimnazijoje ir 12 vargo mokyklų iš viso buvo 255 jaunuoliai, kurie mokėsi lietuvių kalbos).

Jaunimui tapus lietuvišku dar toli gražu nereiškia, kad jis įstoja į VLB, nors jis ir būtų perėmęs VLB tikslus kalpo savo. VLB kaip organizacija turi būti atvira ir jaunimui, turi tikti ir jam.

Į jaunimą, ypač į vaikus nuo 7 ligi 16 metų, VLB kreipia mažai dėmesio. Kalėdų eglutės, vaikų vasaros stovyklos bei vargo mokyklos dažnai ir visa VLB veikla nukreipta į vokiečių mokyklų auklėtinius. Minėjimai, šventės, dažnai ir visa VLB apylinkių veikla skirtos suaugusiems. Jaunimui, tenai paklydęs, dingsta suaugusių tarpe ir dažnai tik nepakankamai valdo lietuvių kalbą. Taip vokiečių mokyklų auklėtiniams, dažnai betgi ir buvusiems Vasario 16 g. moksleiviams VLB nuo pat mažens yra ir vėliau lieka suaugusių organizacija.

VLJS rūpinasi jau lietuvišku jaunimu virš 16 metų. Tokio jaunimo betgi mažai, ir jie išsiskirstę po visą Vokietiją. Jos renginius lanko beveik tik buvę Vasario 16 g. auklėtiniai (ca. 95% visų dalyvių).

Taip nenuostabu, kad jauniausieji VLB nariai yra buvę ir esantys Vasario 16 g. moksleiviai. Jie beveik visi įstoja į VLB dar būdami Romuvoje, kur yra ir VLB centras. Šis jaunimas dažnai iš pat pradžios apsiima kokias nors pareigas, bet po palyginti trumpo laiko pasitraukia ir lieka pasyviais VLB nariais.

Vienu atveju jaunimas pastebi, kad jis tampa senesnio amžiaus bendruomenininkų tarnu, kuris turi teisę atlikti techniškas, dažnai net nemalonų darbą. Jaunimas turi pereiti ir tokį laikotarpį, bet, deja, tik retai jis pritraukiamas ir prie posėdžių bei pasitarimų. Perdažnai jam tik pasakoma ką atlikti.

Kitu atveju jaunimas, dažnai aktyviausias, daugiau ar mažiau laikurių bendruomenininkų priverčiamas pasitraukti. Jis jiems tampa perkritišku ir savarankišku. (Tai tvirtina ne tik faktas, kad VLB beveik ir nėra jaunimo, bet ir buvusių aktyvių jaunuolių pasisakymai).

Kiekvienu atveju šitokia bendruomenininkų elgsena ne tik priverčia jau į VLB įstojusį jaunimą pasitraukti, bet kartu ir atbaido tą jaunimą, kuris galėtų į ją įstoti.

(Sutrumpintas ir perdirtas VLB tarybos referento jaunimo reikalams pranešimas, darytas 1976 m. vasario 27 d.).

Manfredas Šiušelis

skiriama lietuviui jaunuoliui, geriausiai pasireiškusiame raštai (lietuvių, anglų ar kita kalba), veikla, organizaciniu vadovavimu, arba jaunimo vienetui (sambūriui, tautinių šokių grupei, jaunimo chorui, sporto būreliui), geriausiai reprezentavusiam lietuvių ir Lietuvą vienerių metų laikotarpįje.

2. Premijai gauti asmenis ar vienetus raštu pasiūlo jaunimo organizacijų vadovybės, jaunimo grupės, vyresniųjų organizacijos ar paskiri asmenys iki kiekvienierių metų gruodžio 31 d. (pašto antspaudas).

3. Premijuojami asmenys ar jaunimo vieneto tinkamumui įvertinti sudaroma vertintojų komisija, kurioje po vieną atstovą skiria Pasaulio Lietuvių Bendruomenės jaunimo reikalams vadovas, Pasaulio Lietuvių Jaunimo Sąjungos valdyba ir Šiaurės Amerikos Lietuvių Jaunimo Sąjunga, o du atstovus paskiria Kriaučeliūnų šeima.

4. Vertintojų komisija, aptarusi asmenis ar vieneto tinkamumą premijai, ją skiria balsų dauguma iki sekančių metų va-

Mergaičių dainos grupė „Nerija“ atlieka meninę programą ateitininkų kongrese Klevelande banketo metu

Nuotr. V. Bacevičiaus

Kanados skautų stovykloje

Liepos 1-10 dienomis įvyko IV tautinė Kanados skautų stovykla Cabot Park, Prince Edward Island, kurioje dalyvavo 17,000 skautų ir jų vadai. Tai buvo didžiausias Kanados skautų susirinkimas šioje šimtmečioje. Skautai iš visos Kanados atvyko įvairiausiomis priemonėmis: lėktuvais, automobiliais, autobusais, traukiniais, laivais ir vienas dviračiu net iš Britų Kolumbijos. Be to, svečiais dalyvavo skautai iš Kuwait, Pietų Afrikos, Japonijos, Izraelio, Jungtinių Amerikos Valstybių, Naujosios Zelandijos, Didžiosios Britanijos ir Vakarų Vokietijos. Ligi liepos 4 dienos ši skautų stovykla sudarė didžiulį miestą visoje Princ Edward Island provincijoje.

Pirmos dvi dienos buvo skirtos skautams susipažinti ir susidraugauti, keičiantis ženkliais, uniformomis ir kitais suvenyrais. Populiariausia grupė buvo Izraelio skautai, nes jų tarpe dalyvavo ir skautų delegacija. Izraelio skautai gana dažnai koncertuodavo ir tuo būdu sutraukdavo didžiulius skautų susibūrimus.

Trečią stovyklavimo dieną prasidėjo oficiali programa: autobusais važinėjimas po visą P. E. salą, dviejų naktų iškylos pajūryje, buriavimas, dviračių lenktynės, golfo turnyras ir dar 15 visokių sporto šakų. Skautų grupės, rodydamas savo išmoktas specialybes, rungtyniaus vienos su kitomis ir su užsienio svečiais.

Stovyklavimo vakarais įvairios grupės duodavo meninę programą: dainavo ištisi skautų chorai, grojo orkestrai, vaidino dramos būreliai. Meninė programa vyko ir prie skautų lauvų, kurių keletas liepsnojo Atlanto pajūryje. Vieną vakarą koncertavo garsoji Kanados dainininkė Anne Murray ir komediją vaidino visiems žinomas ledo ritulio žaidėjas Phil Espo-sito.

Į Katimavike (paimta iš eskimų kalbos, reiškia susibūrimo cent-

ra) skautai mokėsi medžio ir odos rankdarbių, gilino jieskojimo ir gelbėjimo specialybes, pratinosi teikti pirmąją pagalbą, be to, keitėsi suvenyrais iš viso pasaulio. Katimavike buvo įrengtas paštas ir stovyklos dvasios vado-kunigo būstinė. Kiekvieną sekmadienį šv. Mišių klausydavo 15,000 skautų ir keli tūkstančiai svečių. Pamaldos vyko anglų ir prancūzų kalbomis.

Liepos 6 d. įvyko oficialus stovyklos atidarymas. Helikopteriu atskridęs Kanados gen. gubernatorius Jules Leger (jis yra vyriausias Kanados skautas) sveikinosi su garbės sargyba, sudaryta iš visų užsienio skautų grupių ir jų globėjų kanadičių skautu. Iš gen. gubernatoriaus kalbos įsidėmėtina vieta: šiuo metu, kai Kanadoje vyksta politinis trynimasis tarp prancūzų ir anglosaksų bei kitų etninių grupių, skautai čia rodo pavyzdį visiems, kaip reikia broliškai, nuoširdžiai ir tvarkingai kartu dirbti ne tik visiems kanadiečiams, bet ir daugeliui žmonių iš kitų pasaulio kraštų.

Kartu su gen. gub. J. Leger stovyklos atidaryme dalyvavo visi Atlanto provincijų ministrai pirmininkai. Iš stovyklaujančių skautų kiekvienos provincijos atstovas apibūdino savas provincijas ir jų skirtumus nuo kitų, skatindamas visus gyventi vieningoje Kanadoje.

Pažymėtina, kad visas oficialias iškilmes pravedė 15 metų skautas, kuris kvietė visus stebėti Kanados aviacijos sveikiniams skautams iš lėktuvų, vadovaujant precizinių skridimų grupei „Snowbirds“.

Stovykla uždaryta liepos 10 d., visiems pagedaujant, kad vėl netrukus įvyktų V Kanados skautų stovykla. Čia reikia pa-informuoti, kad tarptautinė skautų stovykla įvyks 1979 m. Teherane, Irane, ir joje jau dabar ruošiasi dalyvauti gausi Kanados skautų delegacija.

Algis Senkus

Šių mokslo metų užmojai

Naują Toronto Universiteto Lietuvių Studentų klubo valdybą sudaro penki asmenys. Pirmininkė Zita Bersėnaitė, 18 m., studijuoja Woodsworth kolegijoje humanitarinius mokslus. Ji dalyvavo Londono „Baltijos“ ansamblyje, baigė lituanistinę mokyklą Londone, Ont. Vice-pirmininkas Edmundas Gaigalas, 20 m., studijuoja Šv. Mykolo kolegijoje taip pat humanitarinius mokslus. Dalyvauja „Atžalyno“ tautinių šokių grupėje. Sekretorė Vida Petkevičiūtė, 19 m., mokosi Lorne Park; planuoja studijuoti istoriją arba kalbas. Ji yra baigusi šeštadieninę Maironio mokyklą, lituanistinius kursus; mokytoja Maironio mokykloje. Iždininkas Valius Asevičius, 19 m., mokosi Humber-side Collegiate. Dalyvauja „Atžalyno“, skautuose ir teatre „Aitvaras“. Socialinių reikalų vadovas Edwardas Punksis, 20 m., studijuoja Erindale kolegijoje mokslus humanitarinius mokslus. Dalyvauja skautuose, „Aušros“ sporto klube. Yra baigęs šeštadieninę Maironio mokyklą.

Per pirmąjį mokslo metų lietuvių studentų susirinkimą bus

sario 15 d. ir susitaria su Kriaučeliūnų šeima dėl premijos įteikimo laiko ir pobūdžio.

5. Premijai asmenys ar vienetai siūlomi raštu, nurodant tiksliai premijai tinkamumo motyvus, ir yra siunčiami: EUGENIJAU KRIAUCELIŪNO PREMIJOS KOMISIJAI, 12500 Pawnee Rd., Palos Park, Ill. 60464, USA.

Kiti klubo valdybos uždaviniai yra užmegzti ir palaikyti ryšius su studentų klubais, kurie yra įsteigę Guelph, Windsor, Londone ir Hamiltone, taip pat — su baltiečių studentų klubais Toronte.

Jeigu turite klausimų, norite prisijungti prie studentų klubo ar gauti paaiškinimų, prašau kreiptis į Zitą Bersėnaitę tel. 488-4801 arba Vidą Petkevičiūtę tel. 274-1477.

išrinktas dar vienas klubo valdybos narys(ė).

Dabartinė klubo valdyba stengsis įvykdyti kaip galima geriau ateinančių mokslo metų uždavinius. Pirmiausias, taip pat ir svarbiausias uždavinys būtų visokiais būdais padidinti klubo narių skaičių. Tad šių metų pagrindinis uždavinys ir yra įjungti į klubo veiklą XIII skyriaus gimnazijos mokinius, universitetų pirmųjų metų studentus ir tuos, kurie atvyksta studijuoti į Toronto universitetus.

Antrasis klubo valdybos uždavinys — sujungti lietuvių studentus iš atskirų universitetų kolegijų. Dabartiniu metu Toronto universitete Erindale kolegijoje yra 80% visų Toronto lietuvių studentų. Praktiškai, šitie studentai nefigūruoja klubo narių sąrašuose. Sąrašas yra sudarytas iš lietuvių studentų, kurie studijuoja miesto kolegijose, ypač Šv. Mykolo. Siekdam pagerinti šią situaciją, klubo valdyba nutarė šaukti susirinkimus įvairių kolegijų patalpose.

Kiti klubo valdybos uždaviniai yra užmegzti ir palaikyti ryšius su studentų klubais, kurie yra įsteigę Guelph, Windsor, Londone ir Hamiltone, taip pat — su baltiečių studentų klubais Toronte.

Jeigu turite klausimų, norite prisijungti prie studentų klubo ar gauti paaiškinimų, prašau kreiptis į Zitą Bersėnaitę tel. 488-4801 arba Vidą Petkevičiūtę tel. 274-1477.

Zita Bersėnaitė, TULSK pirmininkė

KANADOS LIETUVIŲ DIENA

LONDONE, Ontario, spalio 7, 8, 9 dienomis
1977 m.

Spalio 7, penktadienį,
7.30 val. vakaro –

JAUNIMO ŠOKIAI

PLUMBERS HALL, 523 First Street, London E.

Spalio 8, šeštadienį,
10 valandą ryto –

KANADOS LIETUVIŲ JAUNIMO SĄJUNGOS

SUVAŽIAVIMAS HOLIDAY INN

10 v.r. – **KREPŠINIO RUNGTYNĖS**

2 v.p.p. – **SIMPOZIUMAS Holiday Inn**

7 valandą
vakaro

susipažinimo

VAKARAS

Western Fair Gr. Queens Park, Progress Building

Spalio 9, sekmadienį,
2.30 val. po pietų –

**iškilmingos
pamaldos**

SV. PETRO BAZILIKOJE (Dufferin-Richmond)

5 valandą
po pietų –

KONCERTAS

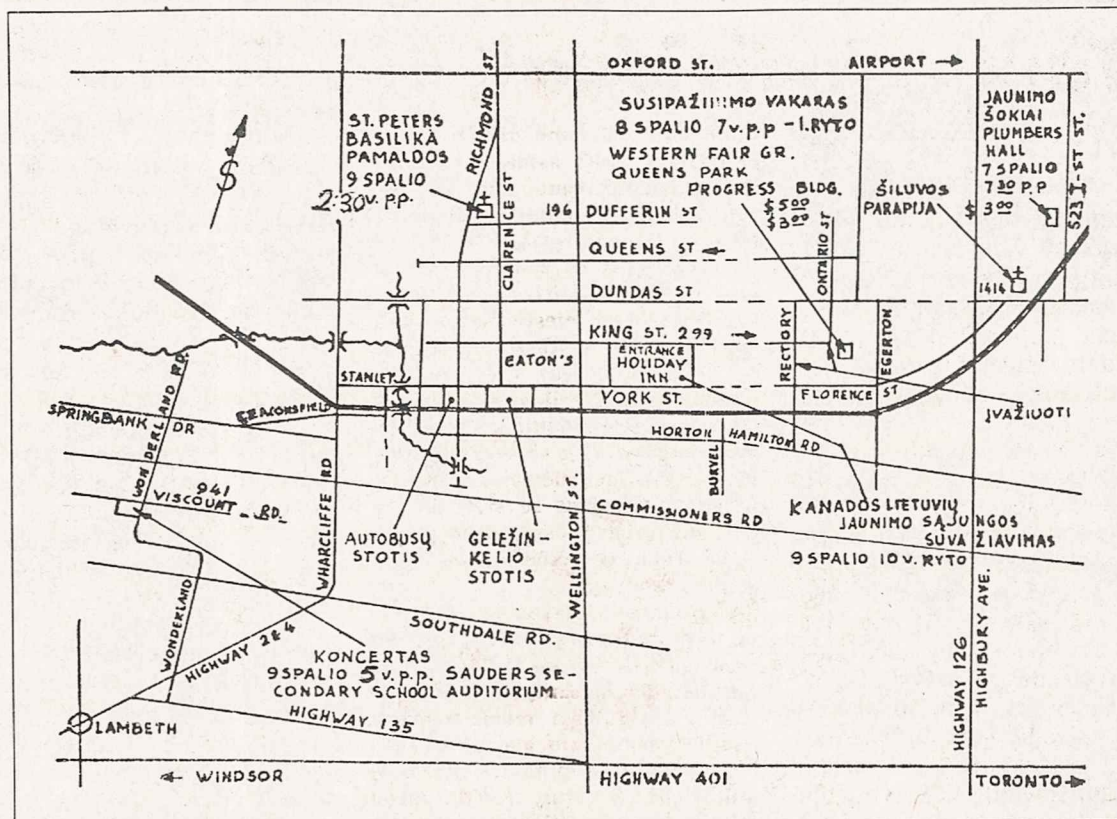
Saunders Secondary School auditorijai, 941 Viscount Rd.

PROGRAMOJE:

solistės
Violeta Rakauskaitė ir
Irena Černienė,

MENO VIENETAI —
Toronto "Atžalynas"
Hamiltono
"Gyvatara" ir "Aidas"

Montrealio
Aušros Vartų choras,
Windsoro "Neris"
Londono "Baltija"

Visi nuoširdžiai kviečiami!

23-ji KANADOS LIETUVIŲ DIENAI RENGTI KOMITETAS

HENRIKAS GAVORSKAS su žmona Luisa Venecueloje, paminėję vedybą sukaktį. Jis aktyviai dalyvauja lietuviškoje veikloje ir ją remia

Sukaktuvininkai Venecueloje

ALEKSANDA VAISIŪNIENĖ

Š.m. rugpjūčio 9 d. visuomenininkas ir lietuvių veiklos reikalų rėmėjas — mecenatas Henrikas ir Luisa Gavorskai paminėjo savo 30 metų vedybą sukaktį.

Dar jaunas Henrikas su motina išvažiavo iš Lietuvos. Motina turėjo didelių gabumų prekybai ir dar Lietuvoje, atgavus Vilnių, vertėsi prekyba. Karo metu su motina gyveno Salzburge. Ten vedė austrų kilmės mergaitę. Jauna, gabi žmona greitai išmoko lietuviškai ir, atvažiavusi į Venecuelą, kalbėjo tik lietuviškai. Turi tris sūnus, iš kurių vienas jau aeronautikos inžinierius, o kiti du dar studijuoja. Visi trys vaikai, nors gimę užsienyje, kalba puikiai lietuviškai.

Henrikas yra didelis patriotas su nepailestama energija. Lietuvių veikloje visuomet jį mato pirmose eilėse — kartais eina net kelias pareigas. Su dideliu kantrumu, darbštumu ir sąžiningumu per kelias dešimtis metų įsigijo didelį turtą. Prieš keletą metų Maracay miesto centre pastatė daugiaauštį pastatą (8 auštų), kainavusį per du milijonus bs. (doleris 4.30 bs.). Turi didelę aukso dirbinių ir foto aparatų klauptą pačiame miesto centre.

Paprastai praturtėję žmonės susmulkėja, sumaterialėja, pasidaro šykštūs. Henrikas paliko toks pat, koks ir buvo anksčiau. Kai turėjo mažai, aukojo pagal išgalę, šandien turi daug, tai ir duoda daug. Mes, Venecuelos lietuviai, džiaugiamės turėdami jį mūsų mažoje kolonijoje. Kiekviena didesnė auka siekia vis kelių šimtų dolerių, o jų į metus, be smulkesnių aukų, susidaro keletas.

H. Gavorskas yra didelis lietuvių spaudos mylėtojas ir skaitytojas. Mums, karakiškiams, susidėjus didesniems ir svarbesniams uždaviniais, dažnai tenka kreiptis į Henriką, prašyti jo pagalbos. Paskambinus darosi lyg nepatogu, ir kalba nesiriša, nežinau kaip pradėti. Henrikas, suprasdamas reikalą, pats ateina į pagalbą, sakdamas: turbūt reikia pinigų; sauk, kiek reikia, o paskui galėsi atskleisti. Tada atsidūsti, kad reikalas taip palengvėjo ir lengvai išsprendė. Nors Henrikas ir Luisa gyvena nuo Karako 110 km., bet su žmona ir vaikais visuomet atvažiuoja į mūsų ruošiamus didesnius pobūvius.

Jis nuolatinis Maracay Lietuvių Bendruomenės veikėjas, visuomet turi kokias nors pareigas. Juokingiausia būna tada, kai būna išdininku. Valdybos išdas visuomet tuščias, o sąskaitų pasitaiko, tai ima ir moka pats iš savo kišenės. Perduodant išdą kitam, negražu, sako, atiduoti tik popierius — reikia įmesti ir kiek pinigų.

Lietuviškų pamaldų klausimas Maracay mieste taip pat priklauso nuo Henriko rūpesčių, nes jis kunigui surenka kelionpinigius į Karaką, o kai trūksta, pats prideda. Renkant Pasaulio Lietuvių Bendruomenės valdybą, H. Gavorskas atstovavo Venecuelos Lietuvių Bendruomenei.

Šandien H. Gavorskas yra Venecuelos Lietuvių Bendruomenės centro valdybos vicepirmininkas, Maracay valdybos pirmininkas ir VLiko atstovybės Venecueloje narys. Įsisteigus Maracay apylinkės lituanistinei vargo mokyklėlei, užleido nemokamai savo namo patalpas ir dar padarė mokyklėlei tinkamą įrengimą.

Jis ir jo žmona Luisa visuomet atranda lietuviybės reikalus laiko. Luisos asmenyje jaučiamas didelis palankumas ir meilė lietuviams bei Lietuvai. Abu greitai orientacijos ir greitai susipranta. Į lietuviškus pobūvius niekada neatvažiuoja tuščiomis — visuomet į automobilį įdeda kumpį ir dešrų papildyti ponių ruošiamam būfetui. Dar būnant a.a. Jurgiu Bieliūnui gyvam, abu vežė lietuvių bėrimų reikalų vežimą. Bendri reikalai greitai ir gerai išsprendavo: jei nori gauti, tai turi ir duoti. Mirus Jurgiui, lietuviybės vežimą tenka traukti jam. Kas svarbiausia, kad pats Henrikas nepastebį, jog praturtėję. Kadangi mūsų sukaktuvininkas turi tik 54 metus, tai tikimės iš jo dar ilgos lietuviškai veiklai paramos.

Henrikui ir Luisai švenčiant tokią gražią jų gyvenimo sukaktį, mes visi nuoširdžiai sveikiname, linkėdami sulaukti dar kelių tokių sukaktių.

KRISTINA P. AUGENAITE, baigusi humanitarinių ir medicinos priežiūros mokslus Toronto universitete bakalaureo laipsniu. Dirba Toronto miesto savivaldybės sveikatos skyriuje

SNAIGĖ VALIŪNAITE, baigusi anglų literatūrą ir meno istoriją Toronto universitete bakalaureo laipsniu. Studijas tęs Paryžiuje Ecole des Beaux Arts

atsakomybę, padedant kraštui išugdyti naują politinę sąmonę bei ateities vizijas.

Taiklusis T. Venclova

Čia sunku atpasakoti visus sąmojinius ir taiklius Tomo Venclovos išsikimus pagal principą "Amicus Plato, sed magis amica veritas". I neatsargiai vienoje vietoje bičiulio Stroto pavartotą "pilietinio karo" terminą čia pat reagavo, kad... anekdotiškai išorinių gyvenimo bei dramatiškų įvykių padiktuota kelia. Jis atskleidė visišką kolarborantinės sąmonės bankrotą. Net patys fanatiškiausi Lietuvos komunistai, anot dr. Stroto, jau ne nuo šiandien supranta nuėjė ne tam dievui tarnauti.

Oficiozinė politinė sąmonė, nustelbusi betkokį kitokių sąmojinių lyčių viešąjį pasireikimą, savyje galutinai susvetimėjo, kai tuo tarpu tautinis pokario pasipriešinimas, ilgą laiką vykęs organizuotu būdu, liko išparceliuotas individų sąmonėje ir toliau reiškiasi neformaliomis grupėmis. Tokioje padėtyje, kai susvetimėjusi "oficiozinė" sąmonė nieko nebepatraukia, o grynajai tautinio pasipriešinimo sąmonei viešai skleisti nėra realių sąlygų, atstiveria tuštuma, kurią užpildo apolitinė ir ciniška pasaulėžiūra, stumianti į girtavimą, grobstymą ir dorinį visuomenės nuosmukį.

Dr. Stomas kritikavo pastebėtą kaikiurių išievių polinkį pervertinti ilgalaikio bolševikų valdymo ir indoktrinavimo poveikį pavergtajam kraštui. Tarybinė santvarka — teigė jis — neperauklėjo lietuvių tautos, tik joje atvėrė didžiulę tuštumą. Nusilpusi tautinės politinės sąmonės lauką ir dorinio nuosmukio linkme stumiamos visuomenės pasipriešinimą gali sustiprinti tik naujos vizijos, nušviečiančios globalinę Lietuvos situaciją ir jos ateities problemas.

Reikia tikėtis, kad dr. Stomas savo mintis pasistengs plačiau mūsų spaudoje paskleisti, nes jos tikrai vertos nuodugnės aptarimo, negu tai įmanoma trumpoje santraukoje. Čia tik tiek pridėsim, kad paskaitininkas ypač pabrėžė Sovietijos viduje vykstančio demokratinio sąjūdžio reikšmę Lietuvos atečiai ir karštai ragino išievių suprasti savo didelį vaidmenį bei

(Bus daugiau)

(Atkelta iš 1-mo psl.)

pažįsta, nepriklausomos Lietuvos diplomatinę atstovybę. Lietuvos atstovas Londone Vincas Balickas, sveikindamas savaitės dalyvius, ypač pabrėžė išievių indėlį lietuvių tautos kovose už savo teises. Kova už Lietuvos laisvę — teigė jis — yra visų pirma dvasios kova. Dvasinis sąjūdis anksčiau ar vėliau atneš laisvę ir mūsų tautai.

Sį kartą europinė liet. studijų savaitė patraukė ir VLiko dėmesį. Jam atstovavo žinomas jo veikėjas St. Lūšys. Pabrėžęs savaitę pažintinę ir visuomeninę reikšmę, VLiko atstovas teigė, kad "gilesnė mintis" yra naudinga ir praktiškam laisvinimo darbui. Jis pasidžiaugė šiuo metu užsienyje, ypač Amerikoje, atsiradusiu nauju viešosios nuomonės ir didžiosios spaudos palankumu Lietuvos laisvės bylai. Šios moralinės paramos, kokia svarbi ji bebūtų, neužtenka šiandieniniams lietuvių tautos tikslams pasiekti — teigė St. Lūšys ir kvietė visus remti VLiko pastangas visame pasaulyje, ragindamas V. Europoje sudaryti kuo palankiausias sąlygas Lietuvos laisvės siekiamis ir vykstančiam žmogaus teisių sąjūdžiui paremti.

Savaitės dalyvius sveikino ir D. Britanijos Lietuvių Sąjungos c.v. pirm. Juras Alkis, kuris pasidžiaugė, jog 24-ji liet. studijų savaitė įvyko Anglijoje kaip tik šiemet, kai čionykščiai lietuviai mini savo organizuoto darbo trisdešimtmetį. Prieš 30 metų buvo įsteigta DBLS-ga ir pradėtas leisti dabar vienintelis V. Europos lietuvių savaitraštis "Europos Lietuvis". Jis taip pat perdavė sveikinimus iš tuo pat metu Lietuvių Sodyboje vykusių jaunimo ir skautų stovyklos, kurioje dalyvavo apie 100 lietuvių kilmės jaunuolių. Savaitę savo dalyvavimu pagerbė PL JS-gos pirm. Gabija Juozapavičiūtė.

Ne poilsio savaitė

Europinės savaitės nuo pat savo pradžios svorio centrą perkėlė į paskaitas, niekad nesutiko virsti poilsiaujančiųjų susitikimu, kuriame vyrautų pobūvinių pramogavimas. Kas važiuoja į jas, turi būti nusiteikęs kietai padirbėti. Taip buvo ir ši kartą. Išsklaidyta dvylika paskaitų. Tai nemažas krūvis, pridėjus kasdieninę religinę programą, meno dalį, dvi ekskursijų popietes, įvairių organizacijų

Prie laisvės chartos lopšio

Filosofo žvilgsnis

pasitarimus ir asmeninius pabendravimus. Nors aišku, kad programa buvo smarkiai perkrauta, tačiau galima stebėtis, kaip pavyzdinčiai visos paskaitos buvo lankomos ir klausomos. Matyt, jog į šias savaitės suvažiavo žmonės, kuriems labiau rūpi idėjos.

Sukaktuvinės paskaitos

Paskaitų eilę pradėjo sociologas dr. K. J. Čeginskas. Jo tema buvo susieta su šiemet minima atgimusios Lietuvos patriarcho dr. Jono Basanavičiaus 50-ųjų mirties metinių sukaktimi. Klausytojams atrodė, kad paskaitininkui pavyko naujai perduoti daug kartų girdėtus faktus, tačiau nevisi pastebėjo, kad jo siūlomas tautinio atgimimo vaizdas ir Basanavičiaus vieta šiame istoriniame vyksme nesutampa su tradicine ir įsigalėjusia pažiūra laikyti "Aušros" pasirodymą tautinio atgimimo pradžią. Remdamasis savo ankstesniu akademinio darbu ir atsižvelgdamas į naujausius sąvųjų ir svetimųjų (J. Ochmansko, M. Hrocho) tyrinėjimus, dr. Čeginskas išplečia tautinio atgimimo laikotarpį į visą XIX-ą amžių ir dalina jį į tris tarpusius, vaizdingai palygindamas juos su trim Rožinio dalim ir pripažindamas dr. Basanavičių būdingiausio atstovo vaidmenį baigiamajame tautinio atgimimo tarpsnyje.

"Sukaktuvinės" buvo ir kitų dviejų nuolatinių paskaitininkų — prof. dr. Jono Griniaus ir dir. Vinco Natkevičiaus — temos, pažymint dviejų rašytojų — Os-karo Milašiaus ir M. Pečkauskaitės — Satrijos Raganos šimtąsias gimimo metines. Abiem šioms paskaitoms buvo bendra ir tai, kad jos lietė meilės problemą abiejų sukaktuvinų rašytojų kūryboje. Kaikas pasigedo šioje savaitėje dar vienos reikšmingos sukakties — arkiv. Jurgio Matulaičio 50-ųjų mirties metinių — prisiminimo. Teisingai pastebėjo Londono lietuvių šventosios rektorius kun. dr. J. Sakevičius, MIC, kad šiuo metu arkiv. Matulaičio kanonizavimo byla yra ne tik vien tikinčiųjų, bet ir visų lietuvių tautinis reikalas. Kita vertus, ir jis sutiko, kad visų savaitės paskaitų neįmanoma paversti tik sukaktimis.

Aktualiausia paskaita

Daug šviežių minčių ir intelektualinio gyvumo į šias savaitės paskaitas įnešė du mūsų seniai kraštą palikę disidentai dr. Aleksandras Stomas ir prof. Tomas Venclova. Beje, abu Justino Marcinkevičiaus "Pušies, kuri juokėsi" prototipai. Pirmausia įdomus ir vykęs buvo jų minčių perdavimo būdas. Teisės mokslų daktaras, Bradfordo un-to politinių mokslų dėstytojas ir taikos klausimų tyrinėtojas Stomas, pradėdamas savo paskaitą, šalia savęs pirmiausia pasisodino savo kolegą Venclovą, kuris nesėdėjo tik kaip pasyvus klausytojas, bet dažnai savo taikliomis pastabomis čia pat papildydavo prelegentą. Vėliau ir Venclova taip pat atsilgino Stromui savo paskaitą. Abu

Jos praėjo sėkmingai, nors buvo ilgas savaitgalis, o asmeniški ir organizaciniai renginiai daug ką išviliojo iš miesto (vestuvės, ateitininkų kongresas, migdantis vasarnamių ramumas ir kt.).

“20 tautų — 20 kultūrų” paviljone visą vasarą buvo išstatyti lietuvių rodiniai specialios parodų vitrinose. Kiekviena tautybė turėjo vienodo dydžio plotą. Lietuviai išstatė puošnius manekenus (sol. E. Kardelienės paskolinti taut. drabužiai), autentiškus kaišytus audinius (A. Veselkienės ir A. Vaitonienės austi Aušros Vartų parapijos altorių uždangalai), įvairias juostas, lėles, šiaudinukus, medžio skulptūras, muzikos instrumentus, kraičio skrynelės, margučius ir du paveikslus (A. ir A. Tamošaičių), gintarinius grybukus, verbas. Visus šiuos rodinius sutelkė ir sutvarkė LB kultūros komisija. Dauguma darbų buvo “Vaivorykštės” nuosavybė. Paviljono organizatoriai “Quebec Ethnic Folk Arts Council” dėkojo bei didžiavosi lietuviams ir teigė, esą, jeigu būtų vertinamos dalyvausios grupės, lietuviams tekėtų pirmoji vieta.

Lietuvių Dienų metu (rugsėjo 1-3) paviljone budėjo tautiniais drabužiais pasipuošusios jaunos lietuvaitės, visus maloniai sutikdamos ir aiškindamos apie Lietuvą bei lietuvius. “Vaivorykštė” rodė mūsų tautodailę: juostas, rištinius kilimus ir gobelenus, pagal sąlygas išstatydamos ir daugiau roдиниų: juostų, audinių, kilimų, šiaudinukų, verbų.

Tautodailės darbų demonstravimas susilaukė didelio dėmesio, o tuo pačiu davė progos besidomintiems daugiau papasakoti apie Lietuvą, lietuvius ir jų kultūrą. Angliškai ir prancūziškai išrašyta informacija su-

Sovietinės imperijos himnas

Šių metų gegužės 27 d. TSRS Augščiausios Tarybos įsakymu buvo paskelbtas naujas Sovietų Sąjungos imperijos himnas. Vilniaus “Tiesa” š.m. birželio 12 d. paskelbė rusišką jo tekstą ir gaidas. Himną parašė S. Michalkovas ir G. El-Registanas, muzika — A. B. Aleksandrovo. Štai A. Venclovos vertimas (nauja redakcija).

Laisvųjų respublikų sąjunga amžiams
Tvirtiausiai Didžiosios Rusios suburti,
Tarybų mūsų Sąjunga, šonai gyvuok,
Galinga, veninga, tautų sukurto!

Savo Tėvynę mes Slovianin laisvą,
Jungia tautos čia draugystė tvirtai!
Veda subūrusi į komunizmą mus
Lenino partija — liudies jėga!

Per audrą mums laisvės lyg saulė žėrėjo,
Didysis mūsų Leninas rodė keliui:
Į kovą teisingą tautos jis pakėlė,
Ir darbiui, ir žygiams jis įkvėpė mus!

Savo Tėvynę mes Slovianin laisvą,
Jungia tautos čia draugystė tvirtai!
Veda subūrusi į komunizmą mus
Lenino partija — liudies jėga

Laimėsim, taurių komunizmo idėjų
Į ateitį šviesią pirmyn vedami,
Ir būsimė mūsų gorbony Tėvynės
Raudonajai vėliavai ištikimi!

Savo Tėvynę mes Slovianin laisvą,
Jungia tautos čia draugystė tvirtai!
Veda subūrusi į komunizmą mus
Lenino partija — liudies jėga!

Šis vertimas yra labai patikimiskas, jame sušvelninti kai kurie rusiško teksto išsireiškimai, vietomis iškreipta originalinio teksto prasmė. Štai beveik pažodinis vertimas, paliekąs originalinius išsireiškimus bei jų dvasią.

Neišdardoma sąjunga respublikų laisvų,
Tvirtiausiam Didžioji Rusija!*)
Tegyvuoja tautų vienybės sukurta,
Vienolėtė, galinga Sovietų Sąjunga.

Per audrą mums laisvės saulė spindėjo,
Ir didysis Leninas rodytė keliui.
Taisindam sikiemui jis tautos sukle
Ir mūsų pastangoms, ir žygiams jis
Įkvėpimą davė.

Pergalę nemarių komunizmo idėjų
Mes matome ateitį mūsų šeimoms,
Raudonajai vėliavai Slovianos Tėvynės
Mes visad būsim didžiai ištikimi.

(Po kiekvieno punkto refrenu kartojama)
Šlovė tau Tėvynė mūsų laisvą
Tautų draugystės viltiną stiprybę.
Partija Lenino — tautinė jėga
Mus į komunizmą pergale veda!

*) (spolitla na veki Velikoja Rus)

Šis himnas yra daug pasakan-tis. Pačiu pirmuoju punktu iš-didžiai skelbiamas didžiosios Rusijos valdos manifestas. Jei šiaip kitais atvejais padėtis maskuojama ir tiesiogiai Rusi-jos v a r d a s neminimas, o tik kažkokia Tarybų Sąjunga, tai ši oficialioji giesmė — himnas nuogai ir atvirai deklaruoja ru-siškosios imperijos statusą. Jis skelbia, kad įvairiais laikais ru-sų paglemžtos tautos (kurių yra per 100) yra sujungtos, teisin-giau pajungtos, ir ne betkaip, bet amžinai didžiosios Rusijos. Kadangi ten viskas dengiama apgavystės šydu, tai dėl “dur-nelinių” akių net ir konstituciją įrašoma, jog atskiros tautos, jei nori, gali iš šios sąjungos pasi-

kėlė visą eilę klausimų, kuriuos buvo progos plačiau paaiškinti.

Lietuvių Dienų vakarais pa-viljone vyko pusės valandos programa, suorganizuota R. Lu-koševičiūtės ir R. Bulotos. Vie-ną kartą pasirodė Aušros Var-tų vyrų oktetas, vadovaujamas M. Roch, keturis kartus trijulė — Ina ir Rasa Lukoševičiūtės ir Rytis Bulota. Visose progra-mose buvo “Gintaro” tautiniai šokiai, vadovaujami Rasos Lu-koševičiūtės.

Šeštadienį tarptautinėje kon-certų salėj (International Band-shell), talpnančioje 1500 žmo-nių, buvo du lietuvių pasirody-mai (45 min. — 2 v. ir 3.30). Programą atliko tautinių šokių grupė ir dainos trijulė.

Visa programa buvo skonin-ga, kultūringa, kruopščiai pa-ruošta ir atlikta. Publika nuo-širdžiai ir entuziastingai pri-ėmė, plodama vidury šokio ar pojimo pritardama muzikos bei dainos ritmui.

Visi programose dalyvavę ar programas stebėję lietuviai ga-lėjo tikrai kartu su pranešėja didžiutoji esą lietuvių kilmės kanadiečiai, galį tokiu būdu pasidalinti savo kultūra su vie-tiniais. Tai liudija daugybė ma-lonių žodžių ir minčių, įrašytų į svečių knygos puslapius.

Smagu ir džiugu, kad ir ilgo savaitgalio išvakarėse, po vasa-ros išsisklaidymo atsirado gra-žus pulkas idealistų jaunuolių ir suaugusių, kurie nepagalėjo savo poilsio laiko paskirti ben-driems lietuvių reprezentacijos reikalams. O programose daly-vavę mūsų jaunuoliai dar kar-tą turėjo progos pasididžiuoti lietuviškąja savo tautybe.

“Vaivorykštė” tai tikras tur-tas Montrealyje, pajėgianti įvai-riom progom autentiškai atsto-vauti ir parodyti, kad lietuvių tautodailė yra gyvas mūsų tau-todailės reiškinys. L.

Montrealio Expo parodoje buvo įrengtas lietuvių paviljonas ir surengtos Lietuvių Dienos. Kairėje — Asta Kličiūtė pradeda austi didelį gobeleną, dešinėje — montrealietės rodo Lietuvių Dienų datą, būtent, rugsėjo 1-3

Tautos individualybės jiejskant

VYTAUTAS A. JONYNAS

(Tęsinys iš praėjusio nr.)

Nežiūrint šių trūkumų, Bagdanavičiaus veikalas yra provo-kuojantis ir savo mintimis, ir problematikos aktualumu. Vien-tisiausia, kaip sakėm, yra jo pir-moji dalis, kurioj autorius išsa-ko tautiškuomo sampratą. Gal ji kiek ir pakartoja J. Girniaus veikalą “Tauta ir tautinė ištiki-mybė” tezes, bet visumoje yra jaučiama Bagdanavičiaus sąvei-ka su auditorija. Savaimė aišku, nebūtina sutikti su visais auto-riaus teiginiais. Kaikurie sky-riai, kaip, sakysim, ilgokas įva-das ir Europos rasų aiškinima, mums atrodo pernelyg abejoti-nos vertės jau vien todėl, kad esam praradę betkokį pasitikė-jimą “Rassenkunde”. Neužgin-ginėjytina tačiau, kad Bagdana-vičius išvengia siauro naciona-lizmo bei šovinizmo. Nemažiau džiugu jausti dalykų nušvietime

jauniamis norą padėti perprasti tautinimui priežastis, kurios pri-sideda prie jo bodėjimosi lietu-viškais reikalais. Pasisaugodama išeit vanoti atvirai vadina-mosios “trogloidinės lietuvy-bės” apraiškų, autorius pateikia tarp eilučių, subtiliai, jos diag-nozę, aptardamas kaimiškosios kultūros požymius, kurie, saky-sim, taip akivaizdūs mūsų kul-tūriniam gyvenime bei spau-doj. Sie puslapiai, mano many-mu, yra patys brandžiausi kny-goje, ir kažkaip sunku atsispriti pagundai pacituoti Bagdavi-čiaus minti.

Pripažindamas, kad “kiekvie-noj kultūroj esama labai senų ir naujų dalykų mišinio”, jis ra-šo:

Daugiau atsparumo turi miestš-kos kultūros negu kaimiškos. Kai-miškoje kultūroje kiekvienas žmogus yra visų sričių specialistas, bet nė vienoje nepasiekia augšto tehniinio lygio. Tuo tarpu miestiškoje kultū-roje žmogus turi galimybes išvystyti iki tobulybės tokias specialybes, kaip vežimų gamyba, drabužių gamyba, menai, filosofija, socialinės bendra-vimo formos ir kita.

... Kaimiška kultūra turi vertingų žmogiškų bruožų, nors technikai ir nebūdama pranaši. Kaimietiškoje visuomenėje kiekvienas asmuo turi labai įvertintą vaidmenį visuomenė-jė. Tuo tarpu miestiškoje visuome-nėje jis gan greitai išvirsta tik skai-čiumi ir dėlto išgyvena vienišumą. Miestiškoje visuomenėje žmogus iš-statomas pavojun iškrypti į du skir-tisaro perdidelis individualistas, ar-ba jis pasidaro visiškai nuasmenin-tas.

... Kaimo žmogus yra labai pris-rišęs prie žemės, kurioje yra gimęs, ir kai jos netenka, ne kartą pasime-ta. Tuo tarpu miesto žmogus sugeba keisti savo gyvenimo aplinką, ir ne-prapuola susitikdamas su svetimais žmonėmis. Jis sugeba savo indivi-dualybę apginti įvairiose gyvenimo są-lygose. Paprastai sakoma, kad kai-mo žmogus yra religingas ir doras. Tačiau kai jis yra išimamas iš savo aplinkos, jis lengvai praranda savo tikėjimą ir dorovę. Jis nesugeba sa-vo tapatybės išlaikyti pasikeitusiose gyvenimo sąlygose.

... Kaimo žmogus tačiau, savo tampraus santykiavimo su kitu žmo-gumi dėka, gali lengviau pasidaryti pavergėju. Miestietis, kuris nėra toks artimas kitam žmogui, tuo pa-čiu turi jam tam tikros pagarbos,

vyksta gana ryškus tautinio jausmo stiprėjimas. Kai tie žmonės bus varomi šlovinti Ru-sijos, giedoti jų himno, pasi-reišk didelę neapykantą jų šir-dyse, o tokios nuotaikos veda į sprogimą. Taigi, šis himnas ga-li atlikti savo vaidmenį, tik ne tokį, kokio siekia didžiarusiai. A. Zalgiris

kurią mes vadiname diskrecija, t.y. nesikišimu į kito asmeninius reika-lus. Kaimietis mano, kad jis viską žino apie kitą asmenį, ir dėlto gali teisingai jį apspresti. Gal būt dėl to ir komunistinis žmogaus paver-gimas tvirtčiau įsikuria kaimietiškoje kultūroje negu miestietiškoje. Gali-ma čia prisiminti Rusiją ir Kiniją.

... Tai pastebėjus seka praktiška išvada: žmogui reikia mokytis san-tykiaut, neprarandant savęs, tiek su savo draugais, tiek su svetimais žmo-nėmis. Ypatingo dėmesio reikia at-kreipti į santykius su svetimais: su tais, su kuriais mūsų pažiūros nesu-tinka. Tokie santykiai yra patys vai-singiausi.

... Kaimiškas gyvenimas turi vie-ną visų pastebėtą bruožą: jis yra nuobodus! Kodėl? — Dėl to, kad ja-me nėra naujų santykių, naujų pa-zinčių, kurių dėka mums atsivertų naujos žmogiškumo apraiškos...

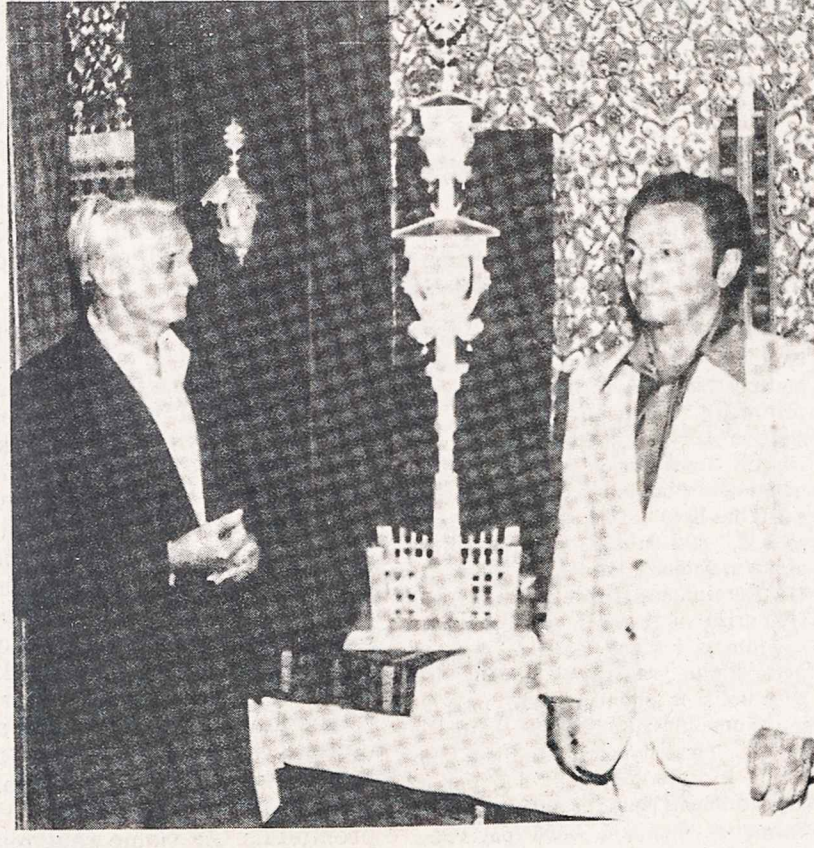
... Stebint, kaip tautos gina savo kultūrinius bruožus, ateina galvon mintis, kaip plačiai siekia žmoni-joje laisvės principas. Tautų buvimas žmoniwoje glūdi ant žmogaus laisvės principo. Tautos nori savais keliais, savais sprendimais eiti į žmonijos vienybę, o ne kitaip. Jeigu žmogus nebūtų laisvas, nebūtų nei tautų. Tautų buvimas reikalauja iš mūsų kantrybės.

Galbūt šiandien Kanadoje ypač įsidėmėtina ši paskutinio-ji citata, išryškinanti Bagdana-vičiaus gilų įsitikinimą, kad “tautiniai klausimai nėra mirš-tančios kultūros reiškiniai, bet greičiau kylančios”. Ir toličiau Bagdanavičiaus svarstymuose esama daug įdomių minčių:

Nėra reikalo tautoje norėti per di-delės vienybės, visus tautiečius su-jungiant viena ideologija, vienokiais politiniais nusistatymais ir visiškai sulygintu ir suvienodintu gyvenimo stilium. Paprastai šitokia visuotinė vienybė yra nepasiekiamo be išor-nės ar išvidinės prievartos.

... Svarbu tautoje yra išlaikyti ne tiek kiek galint didesnę vienybę, kiek sukurti joje papročius ir insti-tucijas, kurių dėka tautoje galėtų sėkmingai vykti kiekvieno asmens savo pažiūrų gynimas ir savo teisių apsaugojimas... Tautos, kurios il-gais amžiais yra savo tarpe sukūru-sios tarpusavęs ginčo vedimo formas, yra kartą padėjusios ir savo tautos išlaikymo pagrindus... Viskas, kas ugdo patogų santykiavimą tautoje, prisideda prie jos kūrimo. Iš šios srities nereikia išskirti nei paprastų pasilinksminimų, nekaltant apie augstesnės kultūros pramogas. Kai santykiavimas tautoje yra augstam lygyje, tai ir vedybos paprastai vyksta savo tautiečių tarpe.

V. Bagdanavičius taip pat bliviai žvelgia ir į religijos

Devintajame ateitininkų kongrese Klevelande buvo surengta tautodailės paroda, kurioje savo drožinius išstatė Juozas Jasūnas ir Viktoras Veselka (dešinėje) — abu iš Detroito miesto

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

SOL. RICARDAS DAUNORAS, bo-sas-baritonas, savo koncertų ciklą S. Amerikoje pradėjo rugpjūčio 28 d. Čikagos Jaunimo Centre, kurio salę užpildė gausūs klausytojai. Pirmoji dalis daugiausia buvo skirta lietuvių liaudies ir mūsų kompozitorių jau klasikinėmis tapusioms dainoms, iš kurių išsiskyrė tik V. Blūšiaus “Au-ki, berzell”. Šią dalį užsklėdė itališ-kos F. P. Tosti, C. Biccio serenados. Po pertraukos skambėjo originalo kalbomis atliekamos vokiečių klasi-ko kompozicijos — L. Beethoveno “In questa tomba”, Fr. Schuberto “Der Lindenbaum”, arijos iš italų klasikų operų: V. Bellini “Somnam-bulos”, G. Verdi “Simono Boccaneg-bulo”, G. Rossini “Sevilijos kirpėjo”. Entuziastiškai sutiktas, sol. R. Dau-noras programą papildė dar trimis dainomis. Jam akompanavo kompoz. D. Lapinskas. Padėkos žodį koncer-tus rengiančios Pasaulio Lietuvių Jaunimo Sąjungos vardu tarė Emi-lija Sakadolskienė.

A.a. PETRAS PILKA, palikęs ke-lėtą poezijos rinkinį, mirė rugsėjo 4 d. Bostono ligoninėje. Velionis bu-vo 69 metų amžiaus, kilęs iš Ukmer-gės apskritys, baigęs jos gimnaziją. Literatūrą studijavo Kauno univer-siteto humanitarinių mokslų fakul-tetoje 1930-34 m. Vėliau tarnavo Augš-toje karo mokykloje, II D. karo metais buvo valstybinės leidyklos sekretorium Kaune. Pasitraukęs į Vokietiją, 1949 m. atvyko į Bostoną ir čia dirbo linotipininku Lietuvių Enciklopedijos spaustuviėje. Nepri-klusmoje Lietuvoje yra išleids savo poezijos rinkinius “Penki frag-mentai”, “Dienų griuvimas”, “Pa-duotas vardas”, “Žalioji primadona”, pokaryje — “Žvaigždžių jieskojima”, ir eiliuotą pasaką vaikams “Žvirb-liai Inkilnuose”. Rinkiniais pasi-rinkdavo labai mažą 100 egz. tiražą, kartais dar pridėdamas ir pastabą, kad knyga neparduodama. Tai ludi-ja jo kuklumą, atsisakymą siekti po-puliarmo. Palaidotas rugsėjo 6 d. Wood Lane kapinėse, Everette, Mass.

A.a. ANTANAS GIEDRIUS-GIED-RAITIS, pedagogas ir vaikų literatū-ras kūrėjas, rugpjūčio 29 d. mirė Worcesteryje, Mass., sulaukęs 85 me-tų amžiaus. Jis buvo jurbarkietis, prieš mirį paruošęs monografiją apie Jurbarką. Pedagoginį darbą pra-dėjo lietuviškoje mokykloje Rusioje ir tęsė nepriklausomoje Lietuvoje, kur jam taigpi teko būti pradžios mokyklų inspektorium Sakių ir Kau-no apskrityje. Lietuvoje lėdai ir re-dagavo “Žiburėlį” ir “Saulutę” — vaikams skirtus laikraščius. “Sau-lutė” buvo atgavinės pokario metais V. Vokietijoje, Detmoldo stovyklo-je. Jo literatūrinį palikimą sudaro apie 30 knygelių vaikams, pradedant pasakomis, baigiant apsakymais, vai-dinimėliais, prisiminimais. Palaido-tas rugsėjo 1 d. Šv. Jono kapinėse Worcesteryje.

SYDNEJAUS LIETUVIŲ KLUBE tautiečiai prisiminė prieš 10 metų Lietuvių mirusių rašytojų ir poetą Vincą Mykolaitį - Putiną. Šia proga jo poema “Prometėjų” inscenizavo rež. Paulius Rūtenis su aktoriais Daiva Labutytė-Bieri, Gražina Zigai-taitė. Šviesos bei garų efektus tvarkė Algis Dūdaitis, žodį apie Putiną tarė Vincas Kazokas. Po spektaklio buvo parodytas filmas apie Putiną, gautas jo sesers M. Slavenienės iš Lietuvos. Neseniai ji yra išleidusi knygą “Putinas mano atsiminimu-ose”. Po minėjimo M. Slavenienė pa-dėkojo visiems šios programos ren-gėjams ir dalyviams.

DAIL. KAZYS VARNELIS su pen-kiais savo kūriniams dalyvavo kolek-tyvinėje tapybos parodoje Čikagoje, Richard Gray galerijoje. Kiti šios parodos dalyviai — Tony Gilbert ir Sandra Jorgenson.

LOS ANGELES DRAMOS SAM-BŪRIS su rež. Dalila Mackialiene da-lyvaua Čikagos Jaunimo Centro dvi-dešimtmečio minėjime. Spalio 23 d. čia bus atvežta ir suvaidinta premi-juotoji B. Pūkelevičiūtės trijų veiks-mų drama “Palikimas”.

TEVŲ PRANCISKONŲ VASAR-VIETĖJE Kennebunkporte svečių iš JAV ir kitų lietuvių kolonijų šią va-sarą laukė net keturių dailininkų pa-rodos. Liepos 3 d. buvo atidaryta dail. Vidos Kristolaitytės tapybos pa-roda, liepos 6 d. — dail. Kazimiero Zoromskio tapybos, liepos 9 d. — dail. Vytauto Igno grafikos, liepos 16 d. — dail. Viktoro Vizgirdos ta-pybos. Visais kultūriniais Kenne-bunkporto renginiais rūpinosi poe-tas kun. Leonardas Andriekus, OFM. Apie 20 dail. V. Kristolaitytės kūri-nių, nutapytų akriliu, daugiausia at-spindėjo pajūrio temas. Visi jie bu-vo vidutinio formato. Dail. K. Zo-romskio darbai buvo suskirstyti į dvi dalis — sukurtus gamtoje ir Niujor-ko studijoje. Pirmąją grupę sudarė gamtovaizdžiai, Kennebunkporto iš-karpas. Dail. V. Ignas parodai davė 15 didesnio formato medžio raizinių. Jų temos daugiausia buvo lietuviš-kos — su Rūpintojėlais, šv. Kazi-mieru, piemenukais, angelukais, Ma-donomis. Dail. V. Vizgirda savo pa-rodai pasirinko apžvalginį pobūdį, apimantį 1947-77 m. Ankstesniuose jo darbuose stipriau jaučiami įvai-rūs tapomi objektai, o vėlesniuose jie praranda savo ryškumą, nes dai-lininkui daugiau rūpi kompozicinės bei spalvinės problemos.

DAIL. KAZYS SIMONIS rugpjū-čio 25 d. paminėjo savo amžiaus de-vyniasdešimtmetį. Sukaktuvininkas priklausė mūsų seniausiųjų dailini-nkų gretoms, yra pasižymėjęs fantas-tinio pobūdžio kūriniams, kurie bene ryškiausiai suspindėjo pasakų ilust-racijose. Jis taigpi yra sukūręs didelę liaudies architektūros bei meno pie-šinių rinkinį. Architektūrinius Kau-no miesto paminklus atskleidžia prieš ketą metų “Vagos” išleistas K. Simonio “Senasis Kaunas”. In-dividualios jo parodos buvo surengtos ir už Lietuvos ribų — Rygoje, Pary-žiuje, JAV.

LIETVOS MOKSLŲ AKADEMI-JOS lietuvių kalbos ir literatūros in-stituto darbuotojai šią vasarą daly-vavo net keliose ekspedicijose. Me-džiagą “Lietuvių kalbos atlasui” ir “Europos kalbų atlasui” birželio 7-22 d. d. Kėdainių ir Radviliškio ra-jonuose rinko dialektologų grupė su vadovu A. Jonaityte. Liepos 1-15 d. d. Telsių rajone apie 3.000 tautosakos kūrinių užrašė N. Vėliaus vadovauta ekspedicija, kurioje dalyvavo ir Vil-niaus pedagoginio instituto stu-dentai. Apie 1.000 žodžių didžiajam “Lietuvių kalbos žodynui” užrašyta Joniškiu, Kupiškio, Ukmergės ir Mo-lėtų apylinkėse. Lietuvių kalbini-kai taigpi dalyvavo Gudijos Mokslių Akademijos kalbotyros instituto su-organizuotą ekspediciją Latvijoje, Daugpilio, Kraslavos ir Rezeknės ra-jonuose, kur buvo renkami baltizmai gudų tarmėse bendram lietuvių - gu-dų leidiniui — “Tarminių šiaurva-karinės Gudijos zonos žodynui”.

TARPTAUTINEJE TAPTYTOJŲ IR GRAFIKŲ stovykloje Vengrijoje, Hiaudsbeserimo mieste, Lietuvai atstovavo dailininkai R. Mķknevie-čienė ir A. Žvilius. Už ten sukurtus kū-rinius A. Žvilius gavo M. Kašlaro vardo premiją ir medali.

KOMPOZ. JURGIS JUOZAPAITIS sukūrė vaikams skirtą operą “Marių paukštė”, pasinaudodamas poeto S. Gedos libretu. Pastarajam buvo pasi-rinkta sena lietuviška pasaka, savo sceninėmis situacijomis įdomi jau-nam žiūrovui. Apie naujajį savo kū-rinį kompoz. J. Juozapaitis pasako-ją: “Siekiau gyvo veiksmo, ryškios nuotaikų kaitos, kad mažieji žiūro-vai nenuobodžiautų. Teko prisitaiky-ti ir prie vokalo galimybių. Kūrinio muzikinė kalba, sakyčiau, yra pa-prasta. Bet taip, tur būt, atrodo tik iš pirmo žvilgsnio. Naudojaus įvai-rioms išraiškos priemonėms (yra aleatorinių epizodų orkestre ir pan.). Aš visada stengiuosi, kad muzika bū-tų spalvinga, o šiuo atveju — ypač, nes kūrinys skirtas vaikams...” (“Literatūra ir Menas” nr. 28).

DAIL. TELESFORAS KULAKAUS-KAS po ilgos ir sunkios ligos mirė rugpjūčio 27 d., beveik užbaigęs 70-tuosius savo amžiaus metus. Velio-nis studijavo Kauno meno mokyklo-je pas M. Dobužinskį ir A. Galdiką, ją baigė 1933 m. grafiko specialybe. Pasižymėjo estampine grafika ir knygu iliustracijomis. Jo ofortai bu-vo rodyti Čekoslovakijoje, Lenkijo-je, Vengrijoje, Bulgarijoje, Švedijo-je. T. Kulakauskas buvo vienas pir-mųjų lietuvių dailininkų, sėkmingai apvaldžiusių oforto techniką. Lietu-vių grafikos aukso fondui priklauso sausus adatos technika atlikti jo kū-riniai “Ožkos”, “Mergaitė skaito lai-šką”, “Poltių kalėjai”. Jis taigpi yra sukūręs rašytojų B. Sruogos, A. Vie-nuolio, Jovaro įdomius portretus.

SU ADOMO GALDIKO TAPYBOS kūriniams panevėžiečius supažindi-no dramos teatro priesalyje surengta paroda. Jai 24 įvairaus laikotarpio darbus parūpino kauniškis M. K. Čiurlionio muzėjus. Tarp jų buvo ankstyvųjų A. Galdiko natūrmortų, peizažų “Miško gilumoje”, “Ruduo prie Neries”, vėlesniųjų metų spalvin-gų abstrakcijų.

VILNISKĖ SPAUDA plačiai pami-nėjo Panevėžio dramos teatro meno vadovo rež. Juozo Miltinio amžiaus septyniiasdešimtmetį. Sukaktuvini-nkas yra baigęs Kauno teatro dramos studiją, 1932-39 m. tobulinęsis Pa-ryžiuje ir Londone, vaidinęs pran-cūzų filmuose. Panevėžio dramos te-astras, kuriam jis vadovauja nuo 1940 m., galima sakyti, yra J. Miltinio te-astras, nes jis pats yra paruošęs ir užauginęs būrį aktorių. Kaikurie jų yra susilaukę plataus pripažinimo filmų pasaulyje net tarptautiniu mas-tu. Sukakties proga augščiausiojo sovieto prezidiumas J. Miltinui pa-skyrė “Tautų draugystės” ordiną.

VITAS VALATKA, Telsių krašto-tyros muzėjaus vadovas, buvo pala-idotas rugpjūčio 25 d. Velionis, gi-męs 1927 m., šiam muzėjui paskyrė net 30 savo gyvenimo metų. Jis su-kūrė savitą mokslinės kultūros ver-tybių apskaitos sistemą ir yra laiko-mas vienu žymiausių muzėjininkys-tės teoretiku. Velionis ypač rūpinosi žiląja Žemaitijos praeitimi — arche-ologijos paminklų išaiškinimais, ty-rimais, registravimu bei apsauga. 1956-76 m. V. Valatka tyrinėjo kelis piliaikalnius, keliolika senkapių Tel-sių, Plungės, Šilalės, Mėzeikių raju-nuose, Paplinijos piliaikalnio įgyven-vietę bei kitus paminklus. Jo dėka muzėjus susilaukė apie 6.000 rodi-nių, labai reikšmingų Lietuvos ar-cheologijai, tolimajai Žemaitijos praeičiai. V. Kst.

R. Cholkan & Co. Ltd.
Realtor
REAL ESTATE —
GENERAL INSURANCE

SWANSEA, puikus labai geros statybų, modernus vos keleto metų senumo, 7 kambarių vienaaukštis, 3 prausyklos, didžiulė moderni virtuvė, parduotuvės, su atviru židiniu ir išėjimu į kiemą, dvigubas garažas su privačiu įvažiavimu.

ISLINGTON-BLOOR, atskiras gražus, vienaaukštis (bungalow), puikiai užbaigtas, pilnai užbaigtas rūšys, centrinis vėsinimas, garažas su privačiu įvažiavimu; netoli požeiminio traukinio; viena atvira skola.

PRINCE EDWARD DR. - BLOOR, gražus didžiulis 7 kambarių vienaaukštis (Side split bungalow); pilnai užbaigtas rūšys, centrinis vėsinimas; dvigubas garažas su privačiu įvažiavimu, greitas užėjimas, puiki vieta.

JANE - BLOOR, atskiras originalus keturbutis (4-plex); vandeniu alyva šildomas; garažai su privačiu įvažiavimu; gauna virš \$10.000 metinių pajamų; netoli požeiminio traukinio; apie \$30.000 įmokėti ir viena skola.

JANE - BLOOR, atskiras 6 kambarių namas, kvadratinis planas, moderni virtuvė, 2 prausyklos, garažas; netoli Bloor; namas be skolų.

RUNNYMEDE - BLOOR, pilna kaina \$59.900; atskiras mūrinis 7 kambarių namas, 2 prausyklos; garažas su soniniu įvažiavimu; puikiai užbaigtas remontas; neblogas parkinys.

INDIAN RD. - BLOOR, didžiulis 18 kambarių atskiras namas, 4 atskiri butai; gauna apie \$10.000 metinių pajamų; namas gerame stovyje, garažai su plačiu įvažiavimu; apie \$30.000 įmokėti ir viena atvira skola; netoli Bloor ir Lietuvių Namų.

P. KERBERIS,
2336 BLOOR STREET WEST

tel. 763-5555

namų 535-1584

LIETUVIO SAVININKO VAISTINĖ
MARGIS DRUG STORE

JOHN V. MARGIS, Phm. B.

408 Roncesvalles Ave. Tel. 535-1944

PRIIMA "ONTARIO DRUG BENEFIT" RECEPTUS.
VAISTAI, KOSMETIKOS PREKES IR KT.
NEMOKAMAS PRISTATYMAS Į NAMUS**Prisikėlimo Parapijos**
Kredito Kooperatyvas999 College St., Toronto, Ont. • Tel. 532-3400
M6H 1A8

AKTYVAI — virš 12 milijonų

KASOS VALANDOS:	MOKA UŽ:
Pirmadieniais 10 - 3	term. indėlius 1 metų 8¼%
Antradieniais 10 - 3	pensijų ir namų s-tas 9%
Trečiadieniais uždaryta	taupomąsias s-tas 7%
Ketvirtadieniais 10 - 8	depozitų-čekių s-tas 6%
Penktadieniais 10 - 8	DUODA PASKOLAS:
Šeštadieniais 9 - 1	asmenines 9½%
Sekmdieniais 9.30 - 1	nekin. turto 9¼%
	investacines 10%
Skyrius ANAPILYJE veikia sekmdieniais — 9.30 v.r. iki 1 v.p.p.	

Nemokama visų narių gyvybės drauda pagal santaupų dydį iki \$2.000, asmeninių paskolų, mirties ir invalidumo atvejais — iki \$10.000. Parduodame "American Express" kelionių čekius ir pinigines perlaides. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas. • Mūsų tikslas — ne PELNAS, bet sąžiningas PATARNAVIMAS lietuviams.

DUFFERIN RADIO AND TV

SALES AND SERVICE

Taisomi televizijos, HI-FI ir radijo aparatai. • Parduodamos lempos ir baterijos. • Pritrysę specialistai su ilga praktika.

1000 College St. • LE 1-3074 • Sav. P. Užbalis

STEPHAN'S FURS 406 Roncesvalles Ave.
telefonas 536-5936

Parduodami kailiniai apsiaustai ir įvairaus kailio kepurės. Priimami užsakymai. Daromi pataisymai bei persiuvimai.

Lietuviška maisto gaminių krautuvė**PARKSIDE** MEAT MARKET

335 Roncesvalles Ave.,

Toronto, Ontario

Telefonas 535-1258

• Užsakymai priimami telefonu • Nemokamas pristatymas •

AR TURITE SUNKUMŲ SUPRASTI KĄ REISKIA GYVYBĖS DRAUDA?

KLAUSKITE MANE APIE • pajamų mokesčių atskaitas • pensijų planus • RRSP — registruotą pensijų planą • invalidumo pajamas • nuosavybių draudą • šeimos apsaugą • studentų draudimo fondus mokslui eiti

2 Carlton Street, suite 714

Namai: 766-5857 • Raštinė: 363-7881

Juozas Eimis Ramas, District Manager of Canadian Premier Life

Simons TELEVISION

Savininkas — V. SIMINKEVIČIUS

2385 Dundas St. W., Toronto Tel. 532-8772

Netoli Lietuvių Namų prie Bloor-Dundas požeiminio.

Nuomojam, taisom, parduodam televizijas, "stereo" aparatus, įrengiam gaisro apsaugą (smoke detector)

P. ir T. SERVICE CENTRE garažas
(1862 Mattawa Ave., Mississauga, L4X 1K1, tel. 279-4371)

Važiuoti į vakarus Dundas St. W. nuo 427 kelio 1 mylia, sukti kairėn prie pirmųjų šviesų (į pietus) Wharton Way, važiuoti Wharton Glen gatve tiesiog į garažą.

• Sąžiningai atliekame visus automobilių mechanikos pataisymus. •

Savininkai: A. Paškevičius ir J. Tamošiūnas

SPORTAS**SPORTAS VISUR**

Vitas ir Rūta Gerulaičiai dalyvavo Forest Hill, N.Y., lauko teniso pirmenybėse. Po paskutinių kelių gerų pasirodymų V. Gerulaičis šiose pirmenybėse buvo laikomas aštuntu žaidėju. Ir čia pradžia buvo sėkminga — po trijų laimėjimų pirmuose ratuose jis pateko į 16 geriausių žaidėjų eilę. Ketvirtame rate jam teko žaisti prieš molio aikštelių specialistą H. Salamon, kuriam nelauktai pralaimėjo 1:2. Geriau sekėsi mūšius dvejetainio varžybose. Poroje su garsiaja Billy Jean King laimėjo II v. Jie tik baiginiame žaidime pralaimėjo Frew McMillan - Betty Stove porai 2-6, 6-3, 3-6. Rūtai teko pralaimėti pirmame rate. Nors antrąją rungtį laimėjo 6-0, neatlaikė įtampos ir pralaimėjo lemiamoje rungtyje.

Kas laimės 1978 m. pasaulio futbolo pirmenybes? Brazilija, V. Vokietija ir Olandija varžosi dėl pirmąjį rinktinės vietos pasaulyje. Italija atrankinėse varžybose 2:0 nugalėjo Angliją. Vengrija ištūmė Sov. Sąjungą iš baiginių varžybų. Visas pirmenybes šiaip Atlanto iki šiol laimėjo P. Amerikos šalys. Urugvajus šias pirmenybes laimėjo 1930 m. savo krašte ir 1970 m. Brazilijoje. Pastaroji laimėjo 1962 m. Čilėje ir 1970 m. Meksikoje. Iki šiol šioms pirmenybėms Argentinoje yra pasiekę trys Pietų Amerikos šalys — Argentina, Brazilija ir Peru.

A. S.

SPORTAS LIETUVOJE

Pasaulinėse studentų žaidynėse "Universiade 77" Bulgarijos sostinė Sofijoje dalyvavo penki Lietuvos krepšininkai. Sovietų Sąjungos moterų rinktinė vadovavo vilnietė kapitone A. Rupšienė, o vyrų rinktinėje žaidė Kauno žalgiriečiai — A. Pavilonis, L. Zukaitis, M. Arlauskas ir S. Jovaiša. Vyriausias šios vyrų komandos treneris yra Stepas Butautas. Abi Sovietų Sąjungos krepšinio rinktinės baigėme susitikimą JAV atstovais. Vyrų rinktinė pralaimėjo amerikiečiams 87:68, moterų įveikė amerikietes 107:90. A. Rupšienė Vilniuje grįžo su aukso medaliu, Kauno žalgiriečiai — su sidabro medaliais.

Nepriklausomų Baltijos respublikų pradėtos sklandymo varžybos yra tęsimasi ir sovietinėje okupacijoje. Šiemet jos įvyko Latvijoje, Čėsio vietovėje. Trečią kartą iš eilės pagrindinį prizą laimėjo Lietuvos atstovai. Vyrų grupėje jie užpildė visą garbės pakylą: I vietą laimėjo kauniečiai G. Nekrašius, II — panevėžietis L. Ramanauskas, III — vilnietis S. Smilgevičius. Moterų sklandymo čempionė tapo latvė R. Roči, o lietuviu A. Kryžanaukaitė užėmė III vietą.

Tarptautinį moterų rankinio turnyrą Kėdroslovaikijoje laimėjo Sovietų Sąjunga, įveikusi Lenkiją 20:17. Sovietų rinktinėje žaidė "Eglės" rankininkė G. Garšvinaitė.

Klaipėdoje surengtas atviras Lietuvos šachmatininkų varžybas laimėjo maskvietis didmeisteris J. Bašovas, iš 16 galimų taškų surinkęs 12,5. Lietuvos čempionu vėl tapo mūšiški šachmatų veteranas V. Mikėnas, išsikovojęs 9 taškus. Jis dalijosi V-VI vieta su I. Ivanovu.

Sovietų Sąjungos lengvosios atletikos varžybose Maskvoje aukso medalį 50 km eitynėse laimėjo A. Baldadonis, šį nuotolį nužingsniauęs per 4 val. 9 min. 17,8 sek. Bronzos medalius išsikovojęs V. Bardauskienė šuolyje į tolį, J. Putnienė — jieties metime. Naują Lietuvos rekordą 800 m bėgime pasiekė klaipėdietis E. Petrikas — 1 min. 47,43 sek. Pirmoji vieta teko jį 0,23 sek. pralenkusiam maskviečiui V. Ponomareviui. Egidijus Petrikas, net ir pasiekęs Lietuvos rekordą, turėjo tenkintis IV vieta.

Jaunųjų krepšininkų stovyklą Salduškyje, Utenos rajone, surengė Kauno krepšinio sporto mokykla. Dalyvavo 120 berniukų ir mergaičių. Kiekvieną rytą jie bėgdavo vieną kilometrą iki ežero maudytis, kasdien treniruojavosi 2-3 kartus. Darbotvarkę papildydavo susitikimai su įdomiais žmonėmis, šokių vakarais, talka Salduškiečio sovchoze. Stovyklautojai taipgi dalyvavo 8 km bėgime Salduškiečio apylinkėse, skirtoje masiniam renginiui "Nuo gintarinės Baltijos iki olimpinės Maskvos".

GOLFO ŽINIOS

Toronto Lietuvių Golfo Klubu pirmoji rinktinė metiniame baltiečių turnyre laimėjo pirmą vietą.

Rugsėjo 11 d. Glen Seaders golfo laukuose gerai estų organizuotos metinės baltiečių varžybos praėjo be prieštarsių. Kiekvienai tautybei atstovavo 12 žaidėjų komanda, iš kurių tik 6 geriausias pasekmės buvo panaudotos laimėjimams išvesti. Pagal eilę lietuviai su 475 t. atstovavo I v., estai su 480 — II, praejusį metų meisteriai latviai su 485 t. — III. Pereinamasis trofėjus po 4 metų vėl grįžo lietuviams. Golfinkams susijungus į vieną Toronto lietuvių golfo klubą yra žymiai lengviau organizuoti ir sudaryti gerą pajėgumo komandas SALFAS, baltiečių ir kt. pirmenybėms. Individualiai šiame turnyre pasiekęs 75 t. pasekmę geriausiu žaidėju tapo Antanas Sergautis. Rengėjy buvo pagerbtas ir apdovanotas. Toronto Lietuvių Golfo Klubu rinktinėje žaidė ir taškus iškovojo: Antanas Sergautis 75,

Antanas Siminkevičius 78, Edis Šmitas 79, Vilnius Sergautis 80, Antanas Stauskas 81, Viktoras Paukštys, Petras Paukštys ir Vladas Ubaitas po 82, Algis Simanavičius 83, Vytautas Siminkevičius 87, Morkus Ignatavičius 94 ir Rimas Strimaitis 95. Sekančiais metais metinės baltiečių golfo varžybos bus rengiamos latvių.

Toronto Lietuvių Golfo Klubas š.m. sezono užbaigimo proga balius - vaisės įvyks lapkričio 19 d. Prisikėlimo parapijos Parodų salėje. Visi golfinkai ir svečiai kviečiami dalyvauti. Šią datą prašome rezervuoti iš anksto.

Paskutinis šio sezono Toronto Lietuvių Golfo Klubu turnyras įvyks rugsėjo 24-25 d.d. Golf Haven golfo laukuose. Turnyro laimėtojai bus išvedami iš dviejų dienų — 36 skylių bendros pasekmės. Pirmos vietos (low-gross) ir pirmos vietos su išlyginamaisiais smūgiais laimėtojai gaus pereinamąsias metines taures, kurių steigėjai yra S. Kėkštas ir p. Maskeliūnas. Tolimesnių vietų laimėtojai bus apdovanoti įdomiom ir vertingom dovanom. Pradžią turnyro abi dienas 10 v.r. Sekmdienį, turnyrui pasibaigus, numatytos klubo patalpose vaisės, laimėtojų pagerbimas bei dovanų įteikimas.

Dviejų minusų tarpusavio turnyre jau yra pradėti baiginiame (play-off) susitikimai. Į šią baigmės lentelę po ilgų kovų sezono metu pateko P. Stauskas, P. Paukštys, V. Paukštys, dr. J. Sungaila, Eug. Kuchalskis ir A. Giniotis. Jau du laimėjimus išsikovojęs dr. J. Sungaila pirmąją, P. Stauskas ir P. Paukštys — abu su vienu pralaimėjimu lentelės kairėje pusėje. E. Kuchalskis ir A. Giniotis dar nesužaidė pirmojo susitikimo. Šiuos baiginius susitikimus bus stengiamasi kiek galint greičiau sužaisti. Sig. K.

VYČIO ŽINIOS

Buvusių Vyčio krepšinininkų Vasarij Bersėnų ir Ragną, atšventusius pirmąjį vedybų dešimtmetį, sveikiname ir linkime dar daug laimingų dešimtmečių.

Stalo teniso treniruotės prasidės rugsėjo 27 d. Jos vyks antradieniais nuo 7 v.v. Toronto Lietuvių Namuose. Treniruotėm ir šiais metais vadovaus Jonas Nešukaitis. Stalo tenisininkai prašomi šiais metais ypatingai stropiai lankyti treniruotes, kad tinkamai pasiruoštų ateinančių metų pasaulio lietuvių sportinėms žaidėms (Nukelta į 9-tą psl.)

Kanados įvykiai

(Atkelta iš 1-mo psl.)

teises. Nė vienas jų, taigi ir Kvebekui, negalima daryti išimčių. Be to, priverstinis imigrantų vaikų siuntimas Kvebeke į prancūziškas mokyklas atitevis padarytų antros rūšies piliečiais, turinčiais mažesnes teises už anglų ir prancūzų kilmės kanadiečius.

Kanados ministerių kabineta pertvarkė premjeras P. E. Trudeau, pakeisdamas pareigas vienuolikai ministerių ir įjungdamas torontietį Normaną Cafiką kaip ministrį daugiafunktiškumo reikalams. Iš politinio gyvavimo pasitraukiančio finansų ministerio D. Macdonaldo vieta teko J. Chretienui. Jis yra pirmasis kvebekietis, kuriam patikėta ši ministerija. Iš progresyvių konservatorių perėjęs J. Horneris, Albertos atstovas federaciniame parlamente, gavo prekybos ministeriją, kurią lig šiol tvarkė J. Chretienas. J. Hornerio išjungimas iš liberalus susilaikė plačių komentarų spaudoje, tačiau šiuo atžvilgiu didesni nuostolių yra turėjusi liberalų partija. Premjero P. E. Trudeau valdymo metais net dvilika ministerių pasitraukė iš politikos Otavoje — Kierans, Hellyer, Richardson, Sharp, Martin, Drury, Marchand, Mackasey, Benson, Pepin, Turner ir Macdonald. Naujajame kabinete premjeras P. E. Trudeau savo pavaduotojų pasirinkimo vyriausybės pirmininką parlamente A. MacEacheną. Indėnui L. Marchandui buvo atiduota gamtos apsaugos ministerija.

Naująją Kanados parlamento sesiją spalio 18 d. atidarys karalienė Elzbieta, Kanadoje su savo vyru Pilypu viešėsianti spalio 14-19 d.d. Šis vizitas yra skiriamas jos viešpatavimo 25 metų sukakčiai. Visai Kanadai bus transliuojama karalienės Elzbieta kalba. Šią kalbą ir jos žodį parlamentui paruos premjero P. E. Trudeau vyriausybė. Spėjama, kad pagrindinis dėmesys teks Kanados vienybei. Spalio 16 d. P. E. Trudeau vasaros rezidencijoje prie Harringtono ežero, Kvebeko provincijoje, karalienė Elzbieta už pietų stalo susitiks su Kanados provincijų premjerais. Ar šiame renginyje dalyvaus ir Kvebeko premjeras R. Levesque, dar tebėra neaišku. Didysis monarchijos gy-

Atėitininkų žinios

Šių mokslo metų veikla pradėta rugsėjo 11 d. Visi atėitininkai dalyvavo organizuotai 10 v. Mišiose Prisikėlimo šventovėje. Po Mišių Parodų salėje įvyko bendri pusryčiai — agapė. Koordinacinės veiklos pirminkė dr. O. Gustainienė trumpai apibūdino kongresą Klevelande ir kvietė visus plėtoti kongrese išskeltas mintis šių metų veikloje. Agapėje dalyvavo jaunučiai, vyr. moksleiviai, studentai, sendraugiai ir nemažai tėvų.

Vyr. moksleivių kuopos valdybą sudaro: pirm. Rūta Girdauskaitė, vicepirm. Aldona Bireitaitė, sekr. Laimis Andriulis, išd. Morkus Sungaila, socialinių reikalų vadovė Daiva Kociūčiūtė, korespondentė Giedrė Cepaitytė. Kuopos globoja — Ramunė Stravinskaitė, dvasios vadas — kun. A. Prapakas.

Visų atėitininkų išvyka į Wasagos stovyklavietę įvyks rugsėjo 25, sekmdienį. Jeigu atsirastų 40 asmenų, norinčių važiuoti autobusu (iki šiol užsiregistravo tik 20), bus pasamdytas autobusas. Kainuos \$4.50. Norintieji vykti autobusu prašomi kiek galima greičiau skambinti p. Cepaitienei tel. 621-2343.

Stovykloje Mišios bus 11 v., po to — visiems pietūs. Reikia žinoti, kiek asmenų dalyvaus. Todėl visi, kurie ruošiasi važiuoti, įskaitant sendraugius ir tėvus, prašomi paskambinti p. Poškeiui tel. 533-5464 iki rugsėjo 23 d. Maistas bus paruoštas tik užsiregistravusiems.

Skautų veikla

Rugsėjo 27 d., 7.30 v.v., skautų būklė šaukiamas "Satrijos" ir "Rambynio" tuntų vadovų įvykį posėdis, pradedant žiemos sezono veiklą. Visų dalyvavimas būtinas.

Spalio 1 d., 4 v.p.p., Prisikėlimo Parodų salėje — bendra tuntų sueiga, po kurios vienetai su vėliavomis dalyvaus iškilmingose pamaldose, jungiantis į bendrą Juozo Lukšos-Daumanto ir Romo Kalantos minėjimą, rengiamą skautininkų-kiu.

Skelbiamas didesnių sueigų renginių tvarkaraštis: Prisikėlimo salėse bazaras lapkričio 5 d., Kūčios — gruodžio 18 d., Kazuko mugė — koovo 5 d. ir šv. Jurgio sueiga — balandžio 23 d. L. Namuose Vasario 16 minėjimas — vasario 5 d.

Užjauciame sesę M. Vasiliauskiene ir jos artimuosius, Lietuvoje mirus tėveliui.

Rugsėjo 3-4-5 d.d. Dainavoje sk. vyčių ir vyr. skaučių sąskrydyje iš Toronto dalyvavo 11. Būreliai vadovavo ir gerai pasirodė ps. M. Rusinas. Iš viso suvažiavimo dalyvių buvo 90. C. S.

Kanados įvykiai

nėjas J. Diefenbakeris, buvęs Kanados premjeras, teigia, kad P. E. Trudeau iš tikrųjų nenorėjo karalienės Elzbieta apsilankymo ir dėlto ji padarė tokį trumpą. Šia proga verta prisiminti, kad Kvebeke prancūzų dauguma ir karalienę Elzbieta žiūri skeptiškai kaip ir titulinę Britanijos valdovę.

Socialinės gerovės min. M. Lalonde pranešė senatvės pensijos padidinimą spalio mėnesį pagal pragyvenimo padidėjimą. Mėnesinė senatvės pensija nuo \$147.05 padidinama iki \$150.43. Įskaitant papildą, mokamą kitų pajamų neturintiems pensininkams, viengungiams pensija pakils iki \$255.94, vedusių pensininkų porai — iki \$488.24. Pensininkų žmonoms tarp 60 ir 65 metų amžiaus mėnesinė pensija nuo \$238.63 bus padidinta iki \$244.12.

Politinio pabėgėlio teises gavo etiopietis jūrininkas T. Abukeris, 1976 m. liepos 4 d. Vankuveryje nušokęs nuo graikų laivo. Ilgokai trukusioje byloje jis rėmėsi faktais, kad yra kovotojas už Eritrėjos laisvę ir kad jam dėlto gresia persekiojimas Eritrėjoje. Eritrėjos provinciją jau 20 metų valdo Etiopija, tačiau paskutiniuose susikirtimuose eritriejiečiai yra pasiekę nemažų laimėjimų, pasinaudodami kovomis tarp Etiopijos ir Somalijs.

Otava susilaukė pirmojo rytinio dienraščio "Ottawa Today", kuris gerokai primena "Toronto Sun", nes taip pat yra tabloidinio formato. Pastarasis, pakeitęs užsidariusį "The Telegram" dienraštį, šiandien jau yra pasiekęs beveik 160.000 tiražą. Otaviškis dienraštis tikisi turėti bent 30.000 skaitytojų. Otavoje ir kaimyniniame Hull mieste, Kvebeko pusėje, yra 600.000 gyventojų. Jiems lig šiol buvo leidžiami trys popietiniai dienraščiai — "The Citizen", "The Journal" ir prancūziškasis "Le Droit". Otavon taipgi kiekvieną dieną yra pristatomi Toronto dienraščiai.

Pajieškojimas

Brolio dukė iš Lietuvos įieško Kęstučio Kupčinskio, Petro sūnus, gim. 1913 m. Zinantieji arba jis pats prašomi atsielti: A. Repšys, 219 Napier St., Hamilton, Ont., L8R 1S9, Kanada.

R E A L E S T A T E L T D.
Kanados, Ontario ir Toronto Real Estate Board narysTelefonai: 536-2738 • 536-2664 • 1611 BLOOR St. West
PARDUODAMI NAMAI HIGH PARK RAJONE IR
NETOLI LIETUVIŲ NAMŲ

CONSTANCE-RONCESVALLES, 10 kambarių, atskiras namas, pirmą sykį skelbiamas; vandeniu-alyva šildomas; platus privatus įvažiavimas. Našlė ima vieną atvirą mortgičių.

CLENDENAN-ROWLAND, palikimas, 8 kambarių duplexas per 2 agštų; geras įvažiavimas, 2 garažai; \$10.000 įmokėti; atpiginta kaina.

JANE — ANNETTE — VIENAAUGSTIS, 5 kambarių, pilnai užbaigtas rūšys, neperenas; elektrinis šildymas, platus, privatus įvažiavimas, garažas. Savininkė ima atgal vieną atvirą mortgičių su \$8.000 įmokėjimu.

KLAUSKITE KITŲ PARDAVIMŲ HIGH PARK RAJONE

QUEBEC-ANNETTE, 10 kambarių, mūrinis dvibutis "duplex"; 5 kambariai pirmame augšte; vandeniu šildomas; geras įvažiavimas, garažas, pigi kaina.

PEARSON-RONCESVALLES, 7 gražus kambariai per 2 agštų, naujas šildymas vandeniu; įmokėti tik \$6.000; vienas mortgičius; prašo \$49.500.

QUEEN-COWAN, 12 kambarių per 2 agštų; suskirstytas į 4 butus; privatus įvažiavimas. Prašoma kaina \$59.900.

VARSITY-DUNDAS, 6 kambariai, su užbaigtu rūsiu; namas apie 18 metų senumo, modernus, su privačiu įvažiavimu, įmokėti tik \$8.000.

WESTON RD.-EGLINTON, naujai atremontuota krautuvė, plius 4 kambarių butas; gera vieta betkokiam verslui, įmokėti apie \$10.000.

TRIBUTIS — PACIFIC — BLOOR, 17 kambarių; 2 butai po tris miegamuosius, 1 — vieno miegamojo. Tik 15 metų senumo. Vandeniu-alyva šildomas. Du garažai. Geroji vieta ir gerame stovyje. Prašoma kaina — \$119.000.

VAKARAIŠ SKAMBINKITE Į NAMUS

S. Jokubaitis
537-2869**A. Garbenis**
489-1543**Taupyk ir skolinkis**Pirmutiniame ir didžiausiam
TORONTO LIETUVIŲ
KREDITO KOOPERATYVE**PARAMA**

MOKA:	IMA:
8¼% už 1 m. term. dep.	9½% už asm. paskolas
9% už pensijų ir namų planą	9¼% už mortgičius
7½% už spec. taupymo sąsk.	
7% už taupymo s-tas	
6% už čekių s-tas (dep.)	

AKTYVAI virš 17 milijonų dolerių

Asmenines paskolas duodame iki \$10.000 ir mortgičius iki 75% įkainoto turto. Visų narių gyvybė apdrausta santaupų dydyje, bet ne daugiau \$2.000. Asmenines paskolas mirties atveju apdraustos iki \$10.000. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas — pinigines perlaides, kelionės čekiai (American Express) Kitos paskolos: (Line of Credit) ir antrieji mortgičiai.

KASOS VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais — nuo 10 val. ryto iki 3 val. po pietų; ketvirtadieniais ir penktadieniais — nuo 10 val. ryto iki 8 val. vakarų; šeštadieniais — nuo 9 val. ryto iki 1 val. po pietų (liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta).

BŪSTINĖ: Lietuvių Namai — 1573 Bloor Street West,
Telefonai: 532-8723 Toronto, Ontario
ir 532-1149 M6P 1A6

ED. KONDRATAS, siuvėjas

Individualūs užsakymai, pasiūtos eilutės, sportiniai švarkai ir kelnės (slacks) iš šių medžiagų: vilnonių, ožkinės vilnos (mohair), megztinės (double knit), sintetinės medžiagos (Fortrel, Terylene)

1113 Dundas St. W., Tel. 533-5454 Lietuviams daroma
Toronto 3, Ontario TORONTO 3, Ontario NUOLAIDA**A & B ELECTRIC CO.**

įveda elektrą į pramonės, prekybos pastatus ir gyvenamu

Pagerbkime didvyrius!

Toronto skautininkų ir skautininkių ramovės ruošiasi iškilmingai paminėti ir pagerbti didvyrius Juozą Lukšą - Daumantą jo 25-rių metų ir Romo Kalantos 5-rių metų mirties sukakčių progą. Pamaldas bus spalio 1, šeštadienį, 5.30 v.v., Prisikėlimo šventovėje, o minėjimas-koncertas — spalio 2, sekmadienį, 4 v.p.p., Lietuvių Namuose. Programoje — poetas dr. Henrikas Nagys, Nijolė Lukšienė, solistė Daiva Mongirdaitė ir aktorė Elena Dauguvietytė-Kudabienė.

Praeityje mūsų tauta sudėjo daug aukų ant Tėvynės laisvės aukuro, ir kas žino kiek dar tų aukų reikės sudėti. Šia progą prisimename ir anų laikų laisvės kovotojus, sukilėlius, kovojusius prieš Maskvos prievartą caro grėsmės laikais. Ir tada sukilėlių vadas kun. Antanas Mackevičius, kurį rusai 1863 m. gruodžio 24 d., Kūčiose, pakorė, štai kaip drąsiai žiūrėjo mirčiai akis: "Aš myliu Lietuvą ir jai skiriu savo silpnas jėgas". Jau nuvestam prie kartuvių kun. A. Mackevičiui rusai žadėjo laisvę, jeigu jis duos informacijų apie kitus sukilėlius. Tas didvyris šitaip atsakė: "Aš savo darbą atlikau, dabar jįs savo darykite..."

Dabar Lietuvą užgulusi nemažesnė priešpauža, negu anuomet, bet tik su tuo skirtumu, kad vietoj anų laikų baltos caro viešpatavimo raudonasis. Dabar mūsų didvyrių koka-kčių progą. Pamaldas bus spalio 1, šeštadienį, 5.30 v.v., Prisikėlimo šventovėje, o minėjimas-koncertas — spalio 2, sekmadienį, 4 v.p.p., Lietuvių Namuose. Programoje — poetas dr. Henrikas Nagys, Nijolė Lukšienė, solistė Daiva Mongirdaitė ir aktorė Elena Dauguvietytė-Kudabienė.

Juozas Lukša-Daumantas, dar "Skrajūnu" vadinęsis, narsiai kovojo su priešu, prasiveržė į Vakarų pro stipriai saugomą geležinę uždangą. Vienerius metus pagyvenęs Amerikoje, parašė knygą, tarytum partizanų testamentą, ir vėl grįžo į okupuotą Lietuvą. Ten vėl kovėsi su priešu partizanų eilėse, kol žuvo nelygioje kovoje. Jo parašytoji knyga "Partizanai už geležinės uždangos" išėjo dviem lietuviškom ir viena angliška laidom.

Romas Kalanta, tarytum gyvas fakelas, prieš penkerius metus žuvo liepsnose, šaukdamas "Laisvės Lietuvai!" Apie jį yra parašęs knygą rašyt. Vyt. Alan-tas.

Apie šiuos didvyrius galėtume pasakyti Maironio žodžiais: Geresnio paminklo didvyriams nebus, — Kaip vykdomas jų idealų...

Pranys Alšėnas

Toronto Maironio mokykloje mokytoja Petkevičiūtė su mokiniais. Naujus mokslo metus mokykla pradėjo rugsėjo 17 d. Nuotr. St. Dabkaus

TORONTONT

Pradėti nauji mokslo metai rugsėjo 17, šeštadienį, Maironio mokykloje. Sekmadienį visose lietuvių šventovėse toji pradžia buvo pažymėta pamaldomis. Au-kojimo metu mokinių atstovai atnešė aukas — duoną, vyną, knygą, kryžių, simbolizuojantį Lietuvos kančias, ir žvakę, reiškiančią mokslo bei tikėjimo šviesą. Mišių skaitymus taip pat atliko mokiniai.

Algis Stankus ir Marija J. Saulaitytė - Stankuvienė, vadovė kurį laiką Vasario 16 gimnazijos berniukų ir mergaičių bendrabučiams ir pabuvoję po-rą savaitę JAV-se, apsigyveno Toronte. M. Stankuvienė, literatūros magistrė, rašo disertaciją apie Nabokovo kūrybą ir rengia naują poezijos leidinį kartu su Egle Juodvalkyte. A. Stankus, kuris prieš keletą metų yra baigęs Toronto universitetą, pradėjo dirbti kaip Daugiakultūrės Ontario Draugijos bendradarbis. Jam pavesta rinkti archyvinę medžiagą iš senosios lietuvių ateivių veiklos. Tam darbiui vadovauja buvęs A. Stankaus istorijos profesorius R. F. Harney. Anksčiau minėtą medžiagą rinko ponis Kunstler.

Sol. Ričardas Daunoras, lydimas E. Bumeisterio, aplankė Toronte lietuvių institucijas, "T. Žiburius" ir susipažino su daugeliu tautiečių. E. Bumeisteris yra silisto kaimynas iš Lietuvos, tad jį viešinti Toronte, ir globioje. Rugsėjo 14 d. E. Bumeisteris puošnioje ir labai erdvoje savo rezidencijoje su-rungė svečių priėmimą, kuria-me dalyvavo gausus būrys kviestinių svečių.

Aukojo Tautos Fondui. Vinco ir Sonios Paulionių 25 metų vedybinio gyvenimo sukakties po-būvyje š.m. rugsėjo 10 d. ren-gėjų būrelis paskyrė Tautos Fondui \$35. A. Eugenijos Senkuvienės atminimui sūnaus Al-gio Senkaus bendradarbiai su-aukojo Tautos Fondui \$54.75, Bruno Mackevičius — \$10. TF Toronte apylinkės atstovybės pirm. A. Piravičius aukotojams reiškia nuoširdžią padėką.

Leonas Jasinevičius iš JAV, suprasdamas sunkią P. Ameri-kos lietuvių būklę spaudos srity-tje, mielai sutiko apmokėti tris "TŽ" prenumeratas oro paštu. Tokia metinė jų prenumerata kainuoja \$32. Dėkojame už duosnų mostą.

Toronte veikia įvairių kalbų vertimų biuras (All Language Service, 67 Yonge St., Suite 1105). Šaraše pažymėta ir lietu-vių kalba.

Toronto italų organizacija Italian Canadian Benevolent Corporation planuoja staty-dinti bendruomenės centrą už 6 mil. dol. 12-kos akrų plote Lawrence Ave. ir vakarus nuo Dufferin gatvės. Motinos Die-nos proga pervalo buvo surinkta \$700.000 per 12 valandų. Dabar telkiamos lėšos įvairiais būdais.

Sėkmingą koncertą PLJS val-ba surengė L. Namuose rugsėjo 18 d. Programą atliko sol. Ri-čardas Daunoras, akompanuoja-mas čikagiečio Dariaus Lapins-ko. Pirmoji dalis buvo skirta lie-tuvių kompozitorių dainoms, an-troji — tarptautinių operų iš-traukoms. Solistas buvo sutiktas labai gausios publikos nepaprastai šiltai. Jis turėjo dainuoti net keletą papildomų dalykų. Pro-gramos pranešėja buvo Vida Kuprevičiūtė, tarpais skaičiusi Brazilijos ir Mačernio poezi-jos. Koncertą filmavo kabelinės televizijos b-vė Maclean Hunter, savo programas transliuojanti per 10 kanalą. R. Daunoro kon-certas per jį bus rodomas š.m. rugsėjo 21 ir 23 d.d. 9 v.v.

Dar pažymėtina, kad į R. Dau-noro koncertą iš Londono, Ont., buvo atvykę autobusų 47 as-menų ekskursija.

Naujiems ateiviams įsteigtas patarimų biuras (The Immigrant Orientation Programme) 1174 St. Clair Ave. West, prie Dufferin gatvės. Tel. 652-3074. Biure dirba įvairių kalbų tar-nautojai, būtent, prancūzų, graikų, italų, korėjiečių, portu-galų, ispanų ir arabų. Biuras teikia įvairius patarimus ateiviams, nukreipia į atitinkamas įstaigas ir organizuoja informacinius susirinkimus.

Nuolatinės tarnybos dijakoi-nai Toronte katalikų arkivys-kupijoje gausėja. Iki šiol įšven-tinti 22 vedę vyrai. Š.m. rugsė-jo mėnesį trejų metų teologijos kursą (savaitgaliais) pradėjo 16 naujų kandidatų — daugiausia vedusių vyrų įvairaus amžiaus ir įvairių profesijų. Jų tarpe yra inž. Francis de Souza, ku-rio žmona esanti Gailutė-Anne. Lietuvių kandidatų tame sąraše nėra. Diakonų kursų vadovu paskirtas kun. Charles Amico.

Norintiems studijuoti neaki-vaizdinių būdu yra įsteigta spe-ciali vadyba Ontario švietimo ministerijoje ir išleista speciali brošiūra, informuojanti apie įvairaus lygio studijas. Adre-sas: Ministry of Education, Cor-respondence Education Branch, 909 Yonge St., Toronto, Ont. M4W 3G2. Tel. (416) 965-2657.

Lenkijos žydų klausimu "The Toronto Star" VIII. 29 išspaus-dino Israelio Kopyto straipsnį "Poland erases memory of Jews". Jame autorius sako, kad vokiečių okupacijos metu Len-kijoje buvo sunaikinta 2.500.000 žydų, emigravo Izraelin 350.000. Dėl žydų naikimo au-torius kaltina ne tik vokiečius, bet ir lenkus. Sekančiuose nu-meriuose pasipylė skaitytojų laiškai — vieni prieš autorį, ki-ti už. Atsiliepdamas autorius pa-kartotinai apkalino lenkus an-tisemitizmu, suminėjo prieška-rinius pogromus ir pokarinį an-tisemitizmą, kuris privertęs iš-likusius žydus emigruoti Izrae-lin. Žydų sunaikinimo faktai esą dokumentiškai nustatyti. Jų ne-gausius gelbėtojai esą pagerbti Izraelyje.

Dėl labai lėto pašto patarnavi-mo "TŽ" vadovybė kreipėsi į Kanados pašto ministerį Jean-Jacques Blais. Po ilgo delsimo, negavus atsakymo, buvo kreip-tasi į vartotojų reikmenų min. A. C. Abbott, kuris yra ir Mis-sissauga apylinkės atstovas par-lamente. Iš pašto ministerijos pareigūno atėjo atsakymas "T. Žiburiams", esą nugalėjus tech-niškai klūtis, pašto patarnavi-mas kasdien eisįs gryn. Vė-liau atėjo ir antrojo ministerio laiškas su pašto ministerio laiško nuorašu. Pastarajame sako-ma, kad mažo tiražo laikraščio skaitytojai yra labai išsimėtę di-delame plote, negali paruošti siuntų atskiroms vietovėms ir dėlto sudaro paštu papildomo darbo (eina per daugelį pašto įstaigų). Ministeris esą negali pažadėti, kad savaitraštis pasiektų skaitytojus tą pačią sa-vaite. Prie to galima pridurti, kad "TŽ" administracija įteikia centriniam Toronte paštu sa-vaistraščio egzempliorius, jau su-kirstytus siuntomis (maišais) pagal vietas, ir paštu belieka pervežti į nurodytas vietas. Deja, ir šios pastangos negelbsti — daug kur laikraštis pristato-mas už 2-3 savaitę, kaip ir pa-vieniai siunčiami egzemplioriai.

Britanijos konservatorių par-tijos vadė Mrs. Thatcher, skris-dama į JAV, pakeliui buvo su-stojusi Toronte. Eatono užkan-dinėje pripuolamai jį susitiko su viena Toronte lietuvaite, plačiai su ja išsikalbėjo ir labai domėjosi padėtimi Lietuvoje.

SPORTAS

(Atkelta iš 8-to psl.)

dynėms. Taip pat kviečiami norin-tieji pradėti žaisti stalo tenisą.

Sporto vadovas Andrius Klimas atsidėjęs rengia programą artėjan-čiam krepšinio sezonui. Jau gautas salė treniruotėms, pakviesti tren-eirai ir sudarytos komandos, kurios registruojamos pirmenybėms. Ketu-rios berniukų komandos žais CYO lygos pirmenybėse — 12, 14, 16 ir 18 m. amžiaus klasėse. Vyrų komanda dalyvaus Toronte Metro lygos pir-menybėse. Taip pat mėginama suor-ganizuoti moterų krepšinio koman-dą. Treniruotės tuo tarpu bus tik penktadienio vakarais. Nuo lapkri-čio mėn. treniruotės dar bus ir tre-čiadienio vakarais. Norintieji žais-ti Vycio krepšinio komandose žaidėjai prašomi kreiptis pas sporto vadovą A. Klimą tel. 245-7210. Visi žaidė-jai privalo sutvarkyti savo registrā-ciją iki spalio 1 d. Ypatingai kvie-čiami jauniausių klasių žaidėjai, ku-rie prašomi kreiptis į trenerius — 12 m. — S. Arlauską tel. 536-0609 ir 14 m. — R. Duliūną tel. LE 6-1783. A. S.

HAMILTONO KOVAS

Krepšinio treniruotės pradėdamos spalio 8 d. Westdale mokyklos salė-jė 1 v.p.p. Po pirmos treniruotės bus sudarytos grupės ir paskirstytos joms valandoms. Norima sudaryti mergaičių komandą, tad mielai lau-kiamos krepšinio mėgėjos.

Kanados Lietuvių Dienos proga Londone rengiamos krepšinio žai-dynės Kovai atstovaus du vyrų pen-ketukai.

Viena stipriausių mūsų klubo sek-cijų — stalo tenisas laukia taip pat naujų žaidėjų. Mergaitės, norinčios išmokti žaisti stalo tenisą, registruo-jasi pas V. Subatnikaitę. K. B.

ŠYPSENOS

Susiorientavo Studentas, sutikęs ūkininką, vedantį du jaučius parduoti, no-rėdamas iš jo pasijuokti, sako: — Na, kur gi taip skubinate visi trys? — Laimė, kad sutikome ket-virtį! Keturiese bus linksmiau, — atsakė ūkininkas.

Vairuotojams Plakatas Anglijoje Blekpule: "Jeigu važiuosite per mūsų miestą lėtai, pamatysite visas jo žymias vietas. Jeigu greitai — tik kalėjimą arba ligo-ninę".

Parinko Pr. Alš.

Optical Studio

OKULISTAS R. SCHMID
1596 Bloor Street West
Toronto 9, Ont. (prieš Lietuvių Namus) • Tel. 535-6252
Greitas patarnavimas, neuog-štos kainos. Gaunami kontakto lęšiai (contact lenses).

Visais kelionių reikalais betkur pasaulyje skambinti

tel. 533-3531

nuo 11 v.r. iki 7 v.v.

SKAITYTOJAI PASISAKO

REIKIA RIMTO VEIKALO

Lietuviško laikraščio skiltys kažin ar beįtikins žydus, o ypač neat-ksleis tiesos jų suklaidintam ar dar klaidinamam pasauliui. Mums rei-kia, būtinai reikia ir žydų autorių kaltinimus stipriai atsliepti tuo pa-čiu mastu ir metodu, kaip jie mus yra užsiuolę. Be leidinių anglų kal-ba mes neišsiversim. Užtenka leisti bjauroti mūsų tautos istoriją tiek bolševikams, tiek žydams.

Jeigu didieji mūsų politiniai ir vi-suomeniniai veiksniai bei kompe-tingi asmenys dėl kaikiurių aplinkybių visais atvejais negali atlik-ti savo pareigų, tai reikia iniciaty-vos imtis "mažiesiems". Tai gelėtų padaryti vieno kurio krašto Lietu-viškos bendruomenės valdybos su-telktinis komitetas, sudarytas iš įvai-rių organizacijų įgaliotinių ir, reika-lui esant, iš privačių asmenų. Bene geriausiai tokiam darbiui tiktų Kana-dos Lietuvių Bendruomenė, kaip viena iš labiausiai susicementavusių organizacijų. Kitų kraštų bendruo-menės galėtų remti moraliai, mate-rialiai, padėti rinkti nurodytą me-žiagą ir pan.

Artėjant Pasaulio Lietuvių Bend-ruomenės seimui, jau rūpinamasi jo programine dalimi ir techniskomis funkcijomis. Apie tai jau rašoma spaudoje ir kalbama posėdžiuose. Antai, A. Rinkūnas 1977. VII. 28 "Tėviškės Žiburiuose" siūlo seimui atkreipti dėmesį į save, atseit, į bendruomenės problemas. Bet man dar niekur neteko skaityti ar bent nūgirsti, kad kas nors siūlytų įra-šyti ir seimo darbotvarkę mūsų klausimą su žydaus. O iš tikrųjų tai auk-sinė proga viso pasaulio lietuviams pasisakyti prieš žydų kaltinimus mū-su tautai. Ne tik pasisakyti, bet ir pareikalauti sustabdyti savo šmei-zikišką veiklą bei atsaukti tai, kas jų iki šiol šia prasme jau yra paskelb-ta. Žydai tegul kaltina nusikaltėlius, jei juos tikrai žino, bet tegul liau-jasi šmeižę visą tautą. Atsimintina, kad tai gali padaryti tik tremties lietuvių, kol dar neišmirę visi gyvi liudininkai, nes okupuoto krašto lie-tuviams tai bus neleidžiama įvykdyti. Mūsų delsimas yra žydų pa-drasinimas.

A. Kalnius

ZYGIS Į VASINGTONĄ

Baltiečiai pasaulio ir Amerikos akyse turi progą įrodyti, kaip ir kiek jiems yra svarbūs jų krašto laisvės ir žmogaus teisių reikalavi-mai. Visi, kurie dar jaučiame atsa-komybės svarbą ir esame laisvi ją išreikšti savo ir pavergtos tautos vardu, dalyvausime žygyje į Vasing-toną, ypač dabar, kai artinasi Bel-grado konferencija. Lyg viena šei-ma, būkime visi šios demonstracijos rengėjai, eidami konkrečią talkon

savo dalyvavimu organizaciniam ko-mitetui. Nenusipylaukime rankų, tel-sindamiesi, jog tai tik jaunimo rei-kalas.

Jei kas negali važiuoti pats, tegul padengia kelionės išlaidas kito, ku-ris dėl materialinės padėties negali dalyvauti. Tokie globėjai ar auko-tojai turėtų būti skelbiami spaudoje bei Vasingtone žygio informaci-joje.

Vytautas Lymantas

BUVUSIEMS GELEŽINKELIECIAMS

"Draugo" dienraštyje buvo straips-nis — Andriaus Laukaičio atsi-šaukimas į buvusius geležinkelie-čius tremtyje. Ten ir vėl buvo pa-judintas klausimas mūsų, dar gyvų likusių, suvažiavimo, kuris nutartų, kaip įamžinti geležinkeliečių vardą. Buvo gražus sumanymas dar iš li-kusių gyvųjų surinkti atsiminimus ir išleisti atskirą leidinį. Tokiai minčiai, gyvendamas dar Omahoje, inž. Jurgis Damas (Damijonaitis) ir-gi pritarė. Dabar J. Damas gyvena Čikagoje. Jis pareiškė turis nema-žai atsiminimų iš tarnybos geležin-keliuose. Man rodosi, turėtų imtis iniciatyvos esantieji Čikagoje. At-skirą organizaciją steigti jau gal pa-veluota, bet, gavę sutikimą iš pa-štininkų s-gos, geležinkeliečiai galėtų prisijungti kaip atskira sekcija — padalinys. Juk esam buvę tos pačios susisiekimo ministerijos tarnauto-jai. Ateinančią vasarą gal vertėtų Čikagoje sukviešti suvažiavimą. Bū-tų įdomu pabendrauti ir aptarti mū-sų vardo įamžinimą kokių nors bū-du. Juk praityje nebuvo sulizę geležinkeliečiai — dauguma priklausė šaulių s-gai bei kitom organiza-cijom.

Štai Andriaus Laukaičio adresas: Derby Rd., R.R. 1, Lemont, Ill. 60439, U.S.A.

Buvo prašoma siųsti jam, kas ką turi iš prisiminimų bei nuotraukų, liečiančių Lietuvos geležinkelius. O gal kas dar turi ir išsivežę kokių nors dokumentų? Viską surinkus, bus galima matyti, ar verta rengti atskirą leidinį.

J. Smailys

Lietuvių vaikai be lietuvių kal-bos — nuostolis šeimai ir tautai

MEDUS -- reikalingas sveikatai

Natūralus, nepasterizuotas. Induose ar koriuose. Iš bityno: 30 Dewson St., Toronto 4, Ont.
Eagles Nest
Telefonas 534-0563

Gerame Miami Beach, Fla.,

rajone, du blokai nuo vandenyno, parduodamas 12 apartamentų namas. Geros pajamos ir gyvenimas kurorte. Įmokėti \$45.000. Informacijų reikalu rašyti: PO BOX 14494, N. PALM BEACH, FLA. 33408, USA.

HETHERINGTON

Marius Rusinas (9 v.r. — 5.30 v.v.)
Tel. 531-4674
1651 BLOOR STREET WEST, TORONTO ONTARIO

FRANK BARAUSKAS LIMITED, REALTOR
3828 Bloor St. West, Islington, Ont. M9B 1K8
Istaigos telefonas: 233-3323

PRANAS BARAUSKAS, namų tel. 743-0100
FELIKSAS SENKUS 535-2625
ARYDAS ZAKAREVIČIUS 245-0077

DRESHER-BARAUSKAS INSURANCE AGENCY LTD. ir

W. G. DRESHER REAL ESTATE REALTOR

233-3334 — 231-2661 — 231-6226
3830 B BLOOR STREET WEST - ISLINGTON, ONTARIO M9B 1K8

Lietuvių kalba patarnauja — V. Drešeris ir A. Mikšienė
Darbo valandos: 9 v.r. — 5 v.p.p. ir 6.30 v.v. — 8 v.v., šeštadieniais — 9 v.r. — 12 v.p.p.
Narys "Better Business" Biuro

Okulistas

L. LUNSKY, R.O.
M. LUNSKY, O.D., M.S.C.
470 COLLEGE ST., TORONTO
Tel. 921-3924
Darbo valandos 9.30 v.r. - 6 v.v.
Dėl priėmimo skambinti telefonu

Okulistas

S. Brogowski, O.D.
412 Roncesvalles Ave.
(prie Howard Park Ave.)
Kabineto telefonas 531-4251
Pacientai priimami susitarus telefonu

INSURANCE

533-1121 Walter Dauginis 822-8480
1613 Bloor Street West • Toronto • Ontario

YONGE MEMORIALS LTD.
2019 YONGE ST., Toronto 7 (tarp Davisville ir Eglinton)
Tel. 487-2147, vakarais 445-9955
Meistriskos darbas, puikus lietuviški projektai
ESTŲ PAMINKLŲ BENDROVĖ

Viešėdami Čikagoje, neužmirškite aplankyti **N. ir J. VAZNELIŲ**
Gifts International Inc.
2501 W 71st STREET, CHICAGO, ILL. 60629
Telefonas 471-1424
Čia gausite lietuviškų knygų, plokštelių, odos, medžio dirbinių. Ypač didelis gintaro išdirbinių pasirinkimas.

FLORIDA THE FARGO MOTEL
10810 Gulf Boulevard
Treasure Island
St. Petersburg, Fla. 33706, USA
Tel. (813) 360-0878
MOTELIS ant Meksikos įlankos kranto, Treasure Island centre, gražiausiam pajūryje. Miegamieji kambariai, kambariai su virtuvėmis ir apartamen-tai. Visur spalvotos televizijos, netoli restoranai, naktiniai klubai, žvejybos vietos, golfo ir teniso aikštės, šventovės, krautuvės ir t.t.
Visus maloniai kviečia lietuviai savininkai — ALFONSAS IR TERESĖ ZEBERTAVIČIAI

TIM'S AUTO BODY LTD.
Visų rūšių automobilių išorės (body) taisymas bei dažymas (bake oven) ir visi mechaniniai taisymai. Parduodu vartotus automobilius.
24-28 Howard Park Ave. (arti Dundas St. W.)
Toronto, Ont., M6R 1V5
FILTSOS BROS
Telefonai 533-8451, 533-8452

BALTIC EXPORTING CO.
SIUNTINIAI Į BALTIJOS KRAŠTUS IR SOV. SĄJUNGĄ
• Priimame užsakymus ir maisto siuntinių iš Danijos.
• Turime įvairių medžiagų ir kitų prekių, tinkamų siuntimui.
Darbo valandos: 9 v.r. — 6.30 v.v.; šeštadieniais 9 v.r. — 4.30 v.p.p.; trečiadieniais uždaryta.
482 Roncesvalles Ave., Telefonas Savininkai
Toronto, Ont. M6R 2N5 531-3098 S. ir F. Janavičiai

DRAUDA
Balio Maskeliūno įstaiga
Tel. 251-4864 arba 251-4025 • Namų tel. 277-0814
2405 Lakeshore Boulevard West, Suite 403
Toronto, Ontario M8V 1C6
VISŲ RŪŠIŲ DRAUDA • 20 METŲ PATIRTIS
• ĮVAIRIŲ DRAUDOS BENDROVIŲ ATSTOVYBĖ •

PARDUODAMAS plytinis dvibutis
Dviejų generacijų gyvenamasis namas. Rami pavėsio gatvė Stayne-ryje, Ont. Platus sklypas, grįstas įvažiavimas, keturių automobilių garažas. Tradicinis, 70 metų senumo, septynių kambarių, dviejų augštų namas, be to, desimties kambarių priestatas su atskiru įėjimu. Daug kitų priedų. Prieinama kaina. Skambinti
GERI GODIN: 705-466-2435 arba 705-466-2240.
Marilyn A. HUTCHINSON Realty Inc.

V. BAČENAS
All Seasons Travel, B.D.
2224 DUNDAS STREET WEST,
TORONTO, ONTARIO M6R 1X3

Kanados Lietuvių Bendruomenės sukaiktis

KLB X-sios krašto tarybos pirmosios sesijos posėdis įvyks š.m. spalio 29-30 d.d. Toronte, New Port Towers Motel, 15 Stavebank Rd. South, Port Credit, Ont. L5G 2T2. Tel. 1 (416) 278-5238. Suvažiavimas prasidės šeštadienį, 9 v.r., registracija. Atvyksantieji iš tolimesnių Kanados vietovių rinktieji krašto tarybos atstovai, apylinkių pirmininkai, garbės teismo nariai ir revizijos komisijos nariai gali tame pačiame motelyje rezervuoti kambarius nakvynėms. Kambarių kainos:

vienam asmeniui \$15, dviem — \$18 ir dvigubos lovos (twins) — \$20. Suvažiavimas baigsis sekmadienį, 2 v.p.p.

Sis suvažiavimas paminės KLB 25 metų įsteigimo sukaiktį. Ta proga sekmadienį 6 v.v., Toronto Lietuvių Namuose, 1573 Bloor St. West rengiamas KLB 25-mečio paminėjimas, su garbės svečiais, menine programa, kava, vyno ir sūrio užkandžiais. Plačioji visuomenė kviečiama dalyvauti.

KLB krašto valdyba

TORONTONT**Anapilio žinios**

Tel. 277-1270

— Lietuvos Kankinių šventovės vidaus įrengimo darbai tęsiasi toliau.

— Šventovės statybai auکوjo \$1,000: Petras ir Marija Venckai, Sudbury, Ont. (jų sūnaus a.a. Stanislovo prisiminimai); \$200: dr. A. A. Valadkos (a.a. Prano Stripinio prisiminimai); po \$100: V. R. Kakevičiai ir V. A. Lenauskai; \$25: J. Pargauskas. Visiems geradariams nuosirdi padėka.

— Vitražai iš senosios šventovės buvo sudėti į naująją. Dalis minėtų vitražų geradarių buvo paaukoti. Norint tiksliai pažymėti specialiu įrašų senųjų vitražų aukotojų pavardes, pastarieji prašomi atsilepti. Nauji vitražai, sukurti dail. A. Elksaus, gaminami Niujorke. Artimoje ateityje bus kreipiamasi į geradarius, prašant juos finansuoti.

— Šį sekmadienį antroji rinkliava — Kanados katalikų reikalams.

— Parapijos choras, grįžęs iš vasaros atostogų, pradeda repetitijas sekmadieniais po 11 v. Mišių.

— Parapijos knygynas, vadovaujamas Vytauto Aušroto, veikia kas sekmadienį Anapilio salėje.

— Pernai įsisteigę skautų būrelis. Šį rudenį organizuojasi jaunučiai ateitininkai.

— Praėjusių pirmadienį įvyko parapijos tarybos posėdis. Aptarta statybos eiga, Anapilio bulius, kuris įvyks Anapilio salėje spalio 15 d. Programą atliks Čikagos „Antras kaimas“. Bilietai jau platinami.

— Palaidoti: a.a. Petras Vadeckas ir a.a. Agnė Pažerienė.

— Pamaldos: šį šeštadienį, 9 v.r., už a.a. Joną Žeką, velionies mūšio mirties sukaiktis proga; sekmadienį, 10 v.r., už a.a. Oną Ališauskienę, 11 v. už a.a. Stasį Kymantą ir a.a. Joną Beržinską.

Lietuvių Namų žinios

— Rugšėjo 17 d. popietėje dalyvavo 230. Svečių knygoje pasirašė: R. Snarskienė ir J. Račylėnė iš Klevlando, B. Stankūnavičius iš Melburno, P. Staniūnas iš Čikagos, E. Misius, M. Kanopskienė, Pr. Kislėlienė, A. Šiaučiusas, J. ir L. Eimantai, St. Švilpa, E. Danilūnas, I. Danilūnienė, V. ir V. Gudeliai, D. Švilpa, A. Švilpa, O. Švilpa, M. Švilpa, F. ir D. Rušinskai, E. ir G. Petrauskai, J. ir M. Jakačiai, I. Černienė ir I. Sakinis iš Londono, Ont., Z. ir P. Augačiai iš Delhi, E. ir Vl. Vindačiai ir Aylmer, R. Dūda iš Collingwoodo, H. B. Keburis iš Ingersol, M. Kanopskaitė iš Londono.

— LN Moterų Būrelio narių susirinkimas įvyks spalio 4, antradienį, 7.30 v.v.

— LN visuomeninės veiklos ir vaizdo komiteto posėdis įvyks spalio 2, sekmadienį, 3 v.p.p., posėdžių kambaryje.

— Š.m. spalio 23 d., 1 v. p. p., įvyks metinis LN vyrų susirinkimas. Bus renkama valdyba. Visų narių dalyvavimas labai pagaiduojamas.

— Naujas LN reikalų vedėjas Jonas Varanavičius pareigas pradės eiti nuo rugšėjo 20 d. Ligšioliniai LN tarnautojai ir toliau dirbs LN.

— Nuo spalio 16 d. virtuvės tvarkys LN administracija. Virtuvių reikalų vedėja sutiko būti Joana Bubilienė.

— LN nario įnašus sumokėjo: Stefa Sinkevičius ir U. J. po \$100, J. Tunaitis \$80 (papildė iki \$100), Kazys Kiaune \$50 (papildė iki \$100) ir Ona Duobaitienė \$25.

— Choras „Varpas“ savo veiklos 25-mečiui paminėti koncertą rengia gruodžio 6 d.

— Rugšėjo 25, sekmadienį, 2 v. p.p., LN svetainėje „Lokys“ šaukiamas „N. Lietuvos“ rėmėjų susirinkimas; tikslas — pasiruosti „NL“ koncertui lapkričio 5 d.

— Spalio 8, šeštadienį, Gedimino Pilies menėje renkasi Kanados Lietuvių Pensininkų Klubų atstovai. Suvažiavimo tikslas — suderinti klubų veiklą ir išvystyti bendradarbiavimą.

DAR YRA KELETAS VIETŲ lapkričio 7-15 d.d. ekskursijoje. Vilniuje — 6 dienos, Maskvoje — 1 diena. Užsiregistruoti iki spalio 10 d. Skambinti: V. Bačėnas 533-3531 Toronte.

MIKOLAINIS VALTERIS atlieka stalius, plytelių dėjimo, vonių, tualetų ir prausyklų įrengimo darbus už priėmimą kainą. Skambinti 769-5024, Toronte.

HIGH PARK RAJONE išnuomojama kambarys ir virtuvė vyrai. Skambinti tel. 532-8224 Toronte.

Juozo Lukšos-Daumanto 25 metų ir Romo Kalantos 5 metų

mirties
sukakčių

MINĖJIMAS

spalio 2, sekmadienį, 4 v.p.p., Toronto Lietuvių Namuose

KONCERTAS

Po koncerto — kavutė. Visi kviečiami atsilankyti. Įėjimas į koncertą — suaugusiems \$4.00, studentams \$2.00

šia tvarka:

spalio 1,
šeštadienį, 5.30 v.v.,
Prisikėlimo šventovėje
iškilmingos pamaldos

Programoje:

poetas dr. Henrikas Nagys
dr. Nijolė Lukšienė
sol. Daiva Mongidaitė
akt. Elena Kudabienė

Rengia —

Toronto skautininkų-kių ramovės

Ir vėl bus proga pasijuokti —

Iš Čikagos atvyksta „Antras Kaimas“

BALTIJUS**ANAPILIO salėje**

Įėjimas — \$5.00 Pradžia — 7 v.v.

ANAPILIO

spalio 15,

šeštadienį

Programa: a. „Antras Kaimas“ su nauja programa
b. gausus bufetas, loterija
c. šokiai.

ANAPILIO TARYBA

Ateitininkų sėdraugių susirinkimas įvyks rugšėjo 25, sekmadienį, 7 v.v., Prisikėlimo parapijos ateitininkų kambaryje.

Registracija į Augštesniuosius Lituanistinius Kursus ir į lietuviškai nemokančių klasę Toronte bus rugšėjo 26 ir 27 dienomis (pirmadienį ir antradienį) West Park Secondary School patalpose, Bloor ir Dundas sankryžoje.

Dailininkės Danguolės Stončiūtės - Kuolienės grafikos darbų paroda įvyks spalio 22-23 d.d. Prisikėlimo Parodų salėje.

Dr. Juozo Girmiaus „Prano Dovydaičio“ monografijos sutiktuvės įvyks spalio 23, sekmadienį. Rengia ateitininkai sėdraugiai.

Mišiomis, minėjimu ir koncertu bus prisiminti bei pagerbti laisvės kovotojai Juozas Lukša-Daumantas ir Romas Kalanta spalio 1-2 d.d. Prisikėlimo šventovėje ir Lietuvių Namuose. Iškilmingos pamaldos — spalio 1, šeštadienį, 5.30 v.p.p., minėjimas-koncertas — spalio 2, sekmadienį 4 v.p.p. Minėjimo rengėjai — skautininkai ir skautininkės kviečia visus būti šio pagerbimo dalyviais.

Specialus baltiečių komitetas rengia estų, latvių ir lietuvių balių š.m. spalio 14, penktadienį, Toronto Hilton Harbour Castle viešbutyje. Baliaus tikslas — pagerinti būsimajam baltistinių studijų draugijos suvažiavimą Toronte 1978 m. ir sutelkti jam lėšų. Baliaus programoje — pilna vakarienė su vynu ir šokiai. Įėjimas — \$20 asmeniui. Rezervacijų reikalu kreiptis į T. Renkauskienę tel. 978-6357 Toronte.

Estų kultūrininko filmas. Estai Alar ir Harry Kivilo paruošė kultūrinį filmą, pavaizduodami estų menininką, mokytoją, natūralistą, filosofą bei humanistą Rubergą. Šis filmas yra įdomus turiniu ir techniškai gana gerai padarytas. Jis ir dar kitas rodomi rugšėjo 30 d., 7, 8.30 ir 9.30 v.v., 252 Bloor St. West auditorijoje. Filmą jau buvo rodomas etninės spaudos atstovams. Iš „TZ“ dalyvavo V. Matulaitis.

Labai gausus mergvakaris buvo suruoštas ateitininkų veikėjai, stud. ir Maironio mokyklos mokytojai Linai Vaitiekūnaitei didžiojoje Prisikėlimo salėje. Ji ruošiasi ištėkti už ateitininkų veikėjo Rimo Kulavo š.m. spalio 15 d. Mergvakario pranešė ja buvo Rūta Čepaitytė. Pagrindinę kalbą pasakė A. Sungailienė. Pamergių vardu kalbėjo V. Bumbulytė, ateitininkų — R. Vaškevičiūtė, Maironio mokyklos — D. Garbaliuskienė. Buvo ir trumpa meninė programa. Dalyvavo per 400 mergaičių bei moterų.

Maldininkų kelionė į Midlandą šiemet buvo mažiau gausi dalyviams galbūt dėl blogo oro ir savaitgalio parengimų. Pamaldas laikė kun. Aug. Simanavičius, OFM, pamokslą pasakė kun. P. Ažubalis, išpažinčių klaušė kun. Eug. Jurgutis. Kryžiaus kelių vadovavo kun. Aug. Simanavičius, naudodamasis kun. Žitkaus tekstais. Pamaldos baigtos Lietuvos himnu prie lietuvių kryžiaus. Maldininkų buvo ne tik iš Toronto, bet ir Sudburio.

Kalėdos Vilniuje!

PRALEISKITE
KALĖDAS
LIETUVOJE.

• Tikrai viena speciali ekskursija iškrenda iš Toronto
gruodžio 22 d., grįžta gruodžio 31 d.
• Taip pat bus aplankyti Helsinkis ir Leningradas.
Vietos ribotos. • Užsiregistruokite dabar.

Hetherington Travel
1651 BLOOR STREET WEST
Toronto, Ontario M6P 1A6

Kaina - \$840
Marius Rusinas
531-4674

Kanados Lietuvių Jaunimo Sąjungos

TARYBOS
NARIŲ
įvyks

SUVAŽIAVIMAS

Londone, Ontario, spalio 8, šeštadienį,

HOLIDAY INN, 292 King Street. • Pradžia 10 v.r.

• Nariai privalo dalyvauti. • Kviečiame ir kitą jaunimą. VALDYBA

GERBIAMIEJI TORONTO LIETUVIAI!

Būkite malonūs bent kartą į metus atsiminti Tėvynei Lietuvai ir atiduoti auką per Tautos Fondą Lietuvos laisvinimo reikalams. Dalis Toronto lietuvių jau yra atidavę nuosirdžias aukas. Tačiau daugelis yra žadėję! Supraskite, kad aukų rinkėjui taipogi nėra malonu tuos pačius tautiečius prašyti po kelėtą kartą. Šių metų pavasarį išsiuntinėjome šimtus Tautos Fondo laiškų. Maža dalelė atsilepė ir atsiuntė aukas. Dar iš daugelio tautiečių vis laukiam grįžtančio Tautos Fondo laiško.

Mes atsimename draugus ir pažįstamus, duodame dovanas jų vardadienių proga. Juo labiau atsiminkime Motiną Tėvynę — atiduokime dovaną jos gyvybei išlaikyti.

Nuosirdžiai prašome — siųskite aukas šiuo adresu: Tautos Fondo Toronto apylinkės atstovybė, 6 Constance St., Toronto, Ont. M6R 1S4. Tel. 535-9864.

Originalių darbų parodą mažąjoje Anapilio salėje surengė Anapilio Moterų Būrelis rugšėjo 17-18 d.d. Dalyvavo trys dailininkės — torontietė Adelė Abromaitienė, putnamietė Regina Abromaitienė ir torontietė Adelė Katelienė. Pirmoji ištatė stovą darbų iš džiūvintų augalų, lapų, daugiausia vaikų temomis, antroji — didelio formato darbus iš augalų lapų ir žiedų, trečioji — medžio drožinius, kurių buvo matyti ypač daug. Jie įvairūs savo temomis, padaryti iš medžio šaknų ir šiaip medžio. Visos menininkės turėjo labai gerą pasisekimą — lankytojai buvo gausūs ir nupirko daug rodimų.

Mirusieji. A.a. Petras Vedetskis rastas negyvas savo bute; palaidotas rugšėjo 21 d. iš Lietuvos Kankinių par. Sv. Jono lient. kapinėse. A.a. Agnė Pažerienė, 76 m. amžiaus, mirė rugšėjo 18 d. Palaidota rugšėjo 21 d. iš Turner ir Porter laidotuvių namų lient. kapinėse.

MONTREALQUE**Sv. Kazimiero parapijos žinios**

— Rudens sezonui prasidėjus, klebonas pradeda savo parapijiečių lankymą, iš anksto telefonu pranešdamas lankymo vakarą.

— Leonas Simonėlis, par k-to pirmininkas, paaukojo parapijai \$200.

— Lituanistinės mokyklos mokytojoms — ses. Paulė ir Elenai Piešiniutei-Navikienėi buvo surengtos išleistuvės seselių svetainėje. Dalyvavo abiejų par. klebonai, apylinkės valdybos pirm. A. Kličius, mokytojos ir pabaigoje — dalis mokinių. Mokytoja E. Navikienė lituanistinėje mokykloje yra dirbusi 22 metus, daugiausia su pradedančiais mokiniais. Rosemonte dr. Vincas Kudirkos mokykloje buvo keletą metų vedėja. Būdamas muzikali, paruošdavo mokyklos chorą pasirodymams ir minėjimams. Sv. Kazimiero par. ji suorganizavo mergaičių chorą, kuriam vadovavo ir paruošdavo lietuviškas giesmes pamaldoms. Choras išilkaikė apie ketverius metus. Veikli, energinga, visų mėgstama ses. Paulė išsikėlė į Torontą. Išlydėjusi ir netekusi dviejų stiprių mokytojų, lituanistinė mokykla įieško naujų jėgų.

— Šeštadieninės mokyklos pamokos prasidėjo rugšėjo 17 d. Ecole Cherrier patalpose. Vedėja — mokyt. M. Jonynienė.

— Spalio 2 d., 3 v.p.p., bus abiejų parapijų kapinių lankymas. Parapijiečiai renkasi prie Cote de Neiges koplyčios, iš kurios su kunigais bus einami Kryžiaus keliai.

— Antanas Girdauskas, buvęs darbuotojas parapijiečių, antri metai serga. Jį slaugo daug metų parapijoje dirbusi jo žmona Domicelė.

— Po sunkios operacijos mirė Jurgis Skėrys, 56 m. amžiaus, brolis Juozas, kuris gieda per parapijiečių laidotuvių Mišias. Liko velionies žmona ir sūnūs. Palaidotas Cote de Neiges kapinėse.

— Rugšėjo 29 d. įvyks keturių dienų ekskursija pas N. Pr. Marijos seselės Putname, Conn. Užsirašyti pas Jūrėną Julij tel. 718-1782. S. Sk.

Lietuviai parodoje. „20 tautybių — 20 kultūrų“ paviljone rugšėjo 1-3 d.d. dalyvavo ir lietuviai. Visoms tautybėms buvo paskirtos vitrinos, kuriose buvo išstatyti tautodailės dirbiniai. Lietuviai parodė puošnų, stilizuotą kryžių, tautiniais drabužiais aprengtas lėles, verbas, margučius, juostas, gintaro dirbinius. Visoms tautybėms buvo skirta vieta vėliavoms, tarp kurių buvo ir nepriklausomos Lietuvos trispalvė. Puošniais tautiniais drabužiais aprengti buvo išstatyti normalaus ūgio manekenai.

Vakareis buvo duodama lietuviška programa, kurioje dalyvavo tautinių šokių grupė „Gintaras“, vadovaujama R. Lukoševičiūtės, dainos trijulė — Ina ir Rasa Lukoševičiūtės ir Rytis Bulota. A.Vartų vyrų oketas, vadovaujamas Mrs. Roch, padainavo lietuviškų dainų. Vieną dainą atliko prancūziškai. Svetimtaučiams, atrodo, labiausiai patiko tautiniai šokiai, kurie buvo darnūs, mišlūs ir įvairūs. Programos metu

Montrealio Expo parodoje ir šiemet buvo įrengtas Lietuvių paviljonas. Montrealietė D. Staskevičienė audžia juostą tarp lietuviškų verbių, šiaudinių ir kitų rodimų

Nuotr. R. Lukoševičiūtės

Greitas ir tikslus patarnavimas!

Tel. Bus.: 722-3545

Res.: 256-5355

PETRAS ADAMONIS

C. I. B.

GAISRAS • AUTOMOBILIAI • ATSAKOMYBĖ • GYVYBĖ

ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.

3907 A ROSEMONT BLVD., MONTREAL, QUE.

“LITAS”

ADRESAS: 1465 DE SEVE STREET
MONTREAL, QUE. H4E 2A8. TEL. 766-5827

MOKA UŽ:

Einamasis s-tas 6.0%
Talpomojasis s-tas 7.5%
Pensijų planas 8.5%
Term. ind. 1 m. 8.75%
Term. ind. 2 m. 8.75%
Term. ind. 3 m. 9.0%

Duoda nemokamą gyvybės apdraudimą iki \$2,000 už toup. s-tos sumas.

DUODA PASKOLAS:

Asmeninės 10.5%
Nekiln. turto 10.0%
Čekių kreditas 12.0%
Investicines nuo 10.5%

Nemok. gyvybės apdr. iki \$10,000 už paskolos sumą.

KASOS VALANDOS:

1465 De Seve St., pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais nuo 9 iki 3 v.; ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 12 iki 8 v.; sekmadieniais nuo 10.45 iki 12.45 v. Sekmadieniais neįrībama vasara nuo gegužės 15 iki spalio 15 d. ir per visus ilgiuosius savaitgalius.
3907-A Rosemont Blvd.: pirmadieniais ir ketvirtadieniais nuo 6 iki 8 v. vakaro ir penktadieniais nuo 1 iki 8 v. vakaro.